

Priročnik o Evropski mreži za razvoj podeželja

Uvod v Priročnik o Evropski mreži za razvoj podeželja

Predstavitve Priročnika o Evropski mreži za razvoj podeželja

Evropska mreža za razvoj podeželja (EMRP) povezuje deležnike na področju razvoja podeželja v Evropski Uniji (EU). Odkrijte, kako je EMRP prispevala k uspešnemu izvajanju programov za razvoj podeželja držav članic z ustvarjanjem in izmenjavo znanja ter omogočanjem izmenjave informacij in sodelovanja na evropskem podeželju. Za začetek kliknite na spodnji gumb, s čimer si boste naložili datoteko v obliki PDF, v kateri je predstavljen kratek uvod v EMRP [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [el](#) [nl](#) [pt](#) [hu](#) [fi](#) [ro](#) [cs](#) [bg](#) [da](#) [et](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#) [hr](#)]. Podrobnejše informacije o ciljih, deležnikih in upravičencih EMRP ter njeni zgradbi, kontaktni točki in pravni podlagi EMRP ter sveženj zadevnih dokumentov so na voljo na [spletni strani](#).

V tem priročniku je podrobno predstavljeno delo EMRP, poleg tega pa so navedene povezave do dodatnih informacij na spletni strani EMRP. Priročnik je zasnovan tako, da omogoča celotni pregled dela EMRP na področju razvoja podeželja in vam omogoča sodelovanje pri EMRP. Vključene so povezave do spletnih strani z dodatnimi informacijami o vsaki temi, tako da lahko na spletu najdete podrobne podatke o vsem, kar vas zanima. Spletna stran EMRP je na voljo v naslednjih jezikih: angleščini, francoščini, nemščini, italijanščini, španščini in poljščini. Manjše število strani je na voljo tudi v grščini, portugalsščini, romunščini, nizozemščini, madžarščini, finščini, češčini in bolgarščini. Navedenih je nekaj povezav do zunanjih spletnih strani, ki so lahko v angleščini ali drugih jezikih.

Ta dokument je namenjen deležnikom, ki do spletne strani EMRP ne morejo dostopati v maternem jeziku. Treba je opozoriti, da v njem ni ponovno navedena vsa vsebina, ki jo lahko najdete na spletni strani. Namen dokumenta je namreč, da se pripravijo povzetki vseh oddelkov na spletni strani in navedejo različne „vstopne točke“ za spletne vire. **Zato ima dokument enako strukturo kot spletna stran EMRP, v njem pa je predstavljena vsebina spletne strani z dne 31. decembra 2013.**

- ! Dokument v večji meri podaja pregled politike razvoja podeželja in dejavnosti, povezane z EMRP, v **programskem obdobju 2007–2013**.
- ! Če vas zanima predvsem **naslednje programsko obdobje (2014–2020)**, si oglejte [ta oddelek](#).

Za lažjo orientacijo po dokumentu uporabljamo naslednje oznake:

- [PDF [en](#)] Na voljo je dokument v obliki PDF, ki si ga lahko naložite v navedenem jeziku.
- Na spletni strani so na voljo dodatne informacije za navedeno državo.
- [Zelena barva](#) označuje povezavo znotraj dokumenta.
- [Oranžna barva](#) označuje povezavo do spletne strani EMRP.
- [Modra barva](#) označuje povezavo do zunanje spletne strani.

Upamo, da vam bo ta dokument v pomoč.

Kazalo

1. Dejavná politika

1.1. Pregled politike razvoja podeželja

1.1.1. Nacionalne strategije

1.1.2. Nacionalni in regionalni programi

1.1.3. Osi in ukrepi

1.1.4. Izvajanje programa

1.2. Politika razvoja podeželja v številkah

1.2.1. Tematske informativne zloženke

1.2.2. Informativne zloženke o PRP

1.2.3. Informativne zloženke o ukrepih

1.2.4. Preglednice kazalnikov spremljanja PRP

1.3. Zbirka podatkov projektov PRP

1.4. Izboljševanje izvajanja

1.4.1. Tipologije in osredotočanje na cilje

1.4.2. Kmetijstvo in podeželsko gospodarstvo

1.4.3. Zagotavljanje javnih dobrin

1.4.4. Mehanizmi izvajanja

1.4.5. LEADER

1.5. SKP do leta 2020

1.5.1. Razvoj podeželja v obdobju 2014–2020

- Pregled politike v obdobju 2014–2020
  - Prednostne naloge razvoja podeželja
    - Prenos znanja
    - Konkurenčnost
    - Prehranska veriga
    - Ekosistemi
    - Učinkovita raba virov
    - Socialna vključenost
- Zakonodaja in smernice
- Načrtovanje PRP
- Izvajanje PRP
- Nauki iz obdobja 2007–2013
  - Priprava programov in izvajanje
  - Prenos znanja in inovacije
  - Podeželsko podjetništvo
  - Finančni instrumenti
  - Prehranska veriga
  - Okolje in podnebne spremembe
  - Socialna vključenost
  - Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, LEADER in transnacionalno sodelovanje
  - Mreženje na področju razvoja podeželja
  - Spremljanje in vrednotenje
- Spremljanje in vrednotenje
- Mreženje na področju razvoja podeželja
- Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost
- Države kandidatke in potencialne države kandidatke

[1.6. Komunikacija na področju razvoja podeželja](#)

[2. Država](#)

[3. Teme](#)

- [3.1. Kmetijstvo](#)
- [3.2. Okolje](#)
- [3.3. Javne dobrine](#)
- [3.4. Podjetništvo](#)
- [3.5. Mladi in mladi kmetje](#)
- [3.6. Gozdarstvo](#)
- [3.7. IKT](#)
- [3.8. Povezave med podeželjem in mesti](#)
- [3.9. Socialni vidiki](#)
- [3.10. Prenos znanja in inovacije](#)

[4. LEADER](#)

- [4.1. Zbirka orodij LEADER](#)
- [4.2. Zbirka podatkov lokalnih akcijskih skupin](#)
- [4.3. Analize pristopa LEADER](#)
- [4.4. Knjižnica LEADER](#)
- [4.5. Dogodki LEADER](#)
- [4.6. Transnacionalno sodelovanje](#)

[5. Mreže in mreženje](#)

- [5.1. Informacije nacionalnih mrež za podeželje](#)
- [5.2. Skupine nacionalnih mrež za podeželje](#)
- [5.3. Organizacije EU](#)
- [5.4. FARNET \(omrežje evropskih ribolovnih območij\)](#)
- [5.5. Evropska mreža za vrednotenje](#)
- [5.6. Zbirka orodij za samoocenjevanje, namenjena nacionalnim mrežam za podeželje](#)
- [5.7. Dodana vrednost mreženja](#)
- [5.8. Zbirka orodij nacionalnih mrež za podeželje](#)

[6. Publikacije in mediji](#)

- [6.1. Glasilo EU Rural Review](#)
- [6.2. Revija EMRP \(ENRD magazine\)](#)
- [6.3. Brošure projektov EKSRP](#)
- [6.4. Tematske publikacije](#)
- [6.5. Medijska galerija](#)

[7. Dogodki in srečanja](#)

[8. Kontaktni podatki](#)

1. Dejavná politika

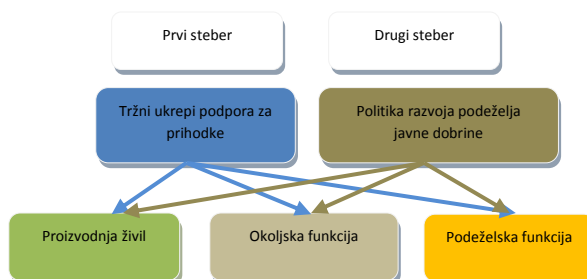
Podeželje v 27 državah članicah Evropske unije pokriva kar 90 % njihovega ozemlja, na podeželskih območjih pa prebiva več kot polovica prebivalstva, zato je izredno pomembno področje politike. *Dejavna politika* vas vabi, da raziščete, kaj politika razvoja podeželja pomeni v praksi na ravni evropske, nacionalne in regionalne politike, ki jih podpira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP). Najdete lahko na primer informacije o programih za razvoj podeželja (PRP), statistiko, ki spremlja njihov napredek, in številne projekte PRP ter se poučite o analitičnem delu Evropske mreže za razvoj podeželja (EMRP), kako izboljšati izvajanje politike, in sicer v naslednjih oddelkih:

- [Pregled politike razvoja podeželja](#)
- [Politika razvoja podeželja v številkah](#)
- [Zbirka podatkov projektov PRP](#)
- [Izboljševanje izvajanja](#)
- [SKP do leta 2020](#)
- [Komunikacija na področju razvoja podeželja](#)

1.1. Pregled politike razvoja podeželja

Podeželje je izredno pomembno področje politike, saj pokriva več kot 90 % ozemlja 27 držav članic, več kot polovica prebivalcev EU pa prebiva zunaj mestnih območij. Kmetovanje in gozdarstvo ostajata ključna za upravljanje naravnih virov na podeželju EU ter platforma za gospodarsko diverzifikacijo v podeželskih skupnostih.

Glavni cilji **skupne kmetijske politike (SKP)** se v preteklosti niso spreminjali, vendar so se zaradi zaporednih reform spremenili instrumenti, ki se uporabljajo. Prvotno so bili elementi razvoja podeželja vključeni v SKP. Leta 2000 se je začela uporabljati ločena in posebna politika razvoja podeželja EU, ko se je SKP preoblikovala v dva steber. Prvi steber SKP zajema neposredna plačila in tržne ukrepe, drugi steber SKP pa zajema večletne programe za razvoj podeželja (PRP). Stebra se med seboj dopolnjujeta pri izpolnjevanju glavnih ciljev SKP.

Dodatne informacije:

- [Pregled politike razvoja podeželja v obdobju 2007–2013](#)
- Politika razvoja podeželja EU 2007–2013 [PDF]

Zaradi procesa pregleda SKP oziroma **pregleda stanja kmetijske in podeželske politike EU** je bil revidiran razvoj podeželja EU. Uvedene so bile številne spremembe v politiki, o katerih so se voditelji EU dogovorili leta 2008. Pregled stanja SKP je bil priložnost, da se politike prilagodijo tako, da se bolje soočijo z novimi izzivi in priložnostmi, ki vplivajo na evropsko podeželje, kot so podnebne spremembe in naraščajoče povpraševanje po obnovljivi energiji. Za več informacij o pregledu stanja SKP kliknite [tukaj](#).

Dodatne informacije:

- Za ogled brošure Komisije „EU Rural Development Policy: Facing the challenges“ (Politika razvoja podeželja EU: soočanje z izzivi) kliknite [tukaj](#) [PDF [en](#)].
- Izvleček „Overview of the CAP Health Check and the European Economic Recovery Plan - Modification of the RDPs“ (Predstavitev pregleda stanja SKP in evropskega načrta za oživitve gospodarstva – spremembe PRP) [PDF [en](#)].

Okvir politike za razvoj podeželja je sestavljen iz štirih ravni, in sicer: (i) evropske strateške smernice, (ii) nacionalne strategije, (iii) nacionalni ali regionalni programi in (iv) os in intervencijski ukrep. Ta struktura je skupen referenčni okvir za načrtovanje in pripravo programov posameznih držav članic, ki temeljita na strateških smernicah EU. Cilj je, da države članice in regije, kjer je to ustrezno, na podlagi skupnih smernic EU oblikujejo strateške prednostne naloge za razvoj podeželja, pripravijo programe in izberejo ukrepe, ki ustrezajo potrebam in izzivom v zvezi z razvojem podeželja na njihovem območju.

Podrobnejše informacije o različnih ravneh so dostopne na spodnjih povezavah:

- [Strateške smernice za razvoj podeželja EU](#) določajo prednostne naloge EU v obdobju 2007–2013 v okviru treh krovnih ciljev.
- [Nacionalni strateški načrti za razvoj podeželja](#) podajajo pregled prednostnih nalog EU glede na položaj posamezne države članice.
- [Nacionalni ali regionalni programi za razvoj podeželja](#) odražajo operativne prednostne naloge.
- [Izvajanje, spremljanje in vrednotenje programa](#) temelji na spremljanju in vrednotenju na podlagi okvira EU.

Na spletni strani EMRP so v oddelku [pogosta vprašanja](#) na voljo dodatne informacije o predpisih o razvoju podeželja.

Politika razvoja podeželja je strateški pristop, ki določa prednostne naloge EU za razvoj podeželja. Februarja 2006 je Svet sprejel [strateške smernice EU za razvoj podeželja](#), v katerih je opisano, da se politika razvoja podeželja osredotoča na tri ključna področja, in sicer kmetijsko-živilsko gospodarstvo, okolje ter širše podeželsko gospodarstvo in prebivalstvo. Na podlagi teh smernic države članice pripravijo svoje nacionalne strateške načrte za razvoj podeželja v obdobju 2007–2013. Več informacij o [nacionalnih strateških načrtih](#) najdete v nadaljevanju. Nacionalne strategije nato služijo kot vir informacij za programe za razvoj podeželja, ki se oblikujejo na podlagi štirih tematskih intervencijskih osi. Za več informacij o nacionalnih in regionalnih načrtih kliknite [tukaj](#).

1.1.1. Nacionalne strategije

Vsaka država članica je pripravila svoj **nacionalni strateški načrt** za razvoj podeželja, ki temelji na strateških smernicah EU, te pa v celoti upoštevajo posebne okoliščine in potrebe posamezne države.

Za več podatkov o strategijah posameznih držav članic [obiščite interaktivni zemljevid](#) in izberite želeno državo.

Nacionalni strateški načrti so oblikovani kot referenčno orodje za pripravo programov. Strategije se izvajajo prek programov za razvoj podeželja bodisi za celo državo bodisi za posamezna upravna območja v nekaterih državah članicah.

Nacionalne strategije pomagajo:

- opredeliti območja, kjer se z uporabo podpore EU za razvoj podeželja doda največjo vrednost;
- vzpostaviti povezavo z glavnimi prednostnimi nalogami EU, vključno s tistimi, ki so bile določene v okviru lizbonske agende (strategija za rast in zaposlovanje) in göteborgskega programa (trajnostni cilji);
- zagotavljati doslednost z drugimi politikami EU, zlasti s politiko ekonomske kohezije in okoljsko politiko;
- izvajati novo tržno usmerjeno SKP in z njo povezano prestrukturiranje v starih in novih državah članicah.

Nacionalni strateški načrti vključujejo:

- oceno gospodarskega, socialnega in okoljskega položaja ter razvojnega potenciala;
- izbrano strategijo za skupno ukrepanje EU in posameznih držav članic, ki kaže doslednost odločitev, sprejetih v skladu s strateškimi smernicami;
- tematske in teritorialne prednostne naloge za razvoj podeželja v okviru vsake osi, vključno z glavnimi količinsko opredeljenimi cilji in ustreznimi kazalniki spremljanja in vrednotenja;
- seznam programov za razvoj podeželja, v okviru katerih se izvaja nacionalni strateški načrt, in okvirna sredstva EKSRP, ki se dodelijo za vsak program;
- sredstva za zagotavljanje usklajenosti z drugimi instrumenti skupne kmetijske politike in po potrebi proračun za doseganje ciljev konvergence;
- opis ureditev in proračuna za vzpostavitev nacionalne mreže za podeželje v državi članici.

1.1.2. Nacionalni in regionalni programi

Vsaka država članica s svojimi programi za razvoj podeželja (PRP) izvaja politiko razvoja podeželja za obdobje 2007–2013. Država članica ima lahko bodisi en program za svoje celotno ozemlje bodisi sklop regionalnih programov. Programi za razvoj podeželja so skladni s skupnimi [strateškimi smernicami EU](#) in [nacionalnim strateškim načrtom](#) vsake države članice. Za več informacij o programih za razvoj podeželja posamezne države članice [obiščite interaktivni zemljevid](#) in izberite želeno državo.

Ne glede na to, ali ima država članica en program ali sklop regionalnih programov, vsak program za razvoj podeželja vključuje:

- analizo položaja na podeželju v smislu prednosti in slabosti ter izbrano strategijo za soočanje z njimi;
- utemeljitev izbranih prednostnih nalog glede na strateške smernice EU in nacionalni strateški načrt ter njihov pričakovan učinek;
- informacije o oseh in ukrepih, predlaganih za vsako os, in njihov opis, vključno z določenimi preverljivimi cilji in kazalniki, ki omogočajo merjenje napredka, uspešnosti in učinkovitosti programa;

- finančni načrt, vključno s podrobnostmi o skupnem prispevku EKSRP in usklajevanju nacionalnih/regionalnih javnih sredstev, načrtovanih za vsako leto in za celotno programsko obdobje, za vsako os, ter okvirno razčlenitvijo začetnih zneskov po ukrepu;
- informacije o dopolnjevanju z ukrepi, ki se financirajo z drugimi instrumenti skupne kmetijske politike, s kohezijsko politiko ter z instrumentom podpore Skupnosti za ribištvo;
- podrobnosti ureditev za izvajanje programa, vključno z imenovanjem vseh zadevnih organov in povzetkom, v katerem so opisane strukture upravljanja in kontrole;
- opis sistemov spremljanja in vrednotenja ter sestave nadzornega odbora;
- podrobnosti načrtov, ki zagotavljajo, da se program pojavlja v medijih.

Okvir politike razvoja podeželja navaja seznam 41 ukrepov. Države članice izberejo tiste ukrepe, ki najbolj ustrezajo potrebam njihovega podeželja, in jih nato vključijo v svoje nacionalne in regionalne programe. Prispevek EU k financiranju ukrepov je odvisen od posameznega ukrepa in določenih odločitev, sprejetih na ravni programa. Za več informacij o ukrepih PRP glej [Uredbo Sveta \(ES\) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005](#) (o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)).

Podrobnejše informacije o posameznih ukrepih glede na os so na voljo na spodnjih povezavah:

- [os 1 – izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja](#)
- [os 2 – izboljšanje okolja in podeželja](#)
- [os 3 – kakovost življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva](#)
- [os 4 – LEADER](#)

Za podrobnejše informacije o izvedbenih pravilih [kliknite tukaj](#) (Uredba Komisije (ES) št. 1974/2006 z dne 15. decembra 2006).

1.1.3. Osi in ukrepi

Da se zagotovi uravnotežena strategija, je za vsako tematsko os potrebno minimalno financiranje. Predlagani odstotki minimalnega financiranja v višini 10 %, 25 % oziroma 10 % za osi 1, 2, in 3 so zaščitni ukrep, ki zagotavlja, da vsak program vsebuje vsaj te tri glavne cilje politike, vendar so odstotki dovolj nizki, da državam članicam ali regijam omogočajo visoko prožnost (55 % financiranja EU), pri čemer se lahko osredotočijo na zeleno os politike glede na svoj položaj in potrebe. Osi LEADER je namenjeno najmanj 5 % (2,5 % za nove države članice) sredstev EU za vsak program. Odhodki za os LEADER se vštevajo v tri osi politike.

Politika zagotavlja sklop orodij (ukrepov), med katerimi lahko izbirajo vse države članice in za katere lahko prejmejo finančno podporo EU za izvajanje integriranih programov za razvoj podeželja. Vsaka os se izvaja z izbranimi ukrepi s seznama.

Os 1: izboljšati konkurenčnost kmetijskega in gozdarskega sektorja, kar vključuje sveženj ukrepov, ki se osredotočajo na človeški in fizični kapital v kmetijskem, živilskem in gozdarskem sektorju (spodbujanje prenosa znanja in inovacij) ter na kakovost proizvodnje. Za ogled vseh ukrepov osi 1 [kliknite tukaj](#).

Os 2: izboljšati okolje in podeželje z ukrepi za zaščito in krepitev naravnih virov ter ohranjanje kmetijskega in gozdarskega sistema z visoko vrednostjo in kulturnega okolja na evropskem podeželju. Za ogled vseh ukrepov osi 2 [kliknite tukaj](#).

Os 3: izboljšati kakovost življenja na podeželju in diverzifikacijo podeželskega gospodarstva z zagotavljanjem podpore za razvoj lokalne infrastrukture in človeškega kapitala na podeželju, da se izboljšajo pogoji za rast in ustvarjanje delovnih mest v vseh sektorjih ter diverzifikacija gospodarskih dejavnosti. Za ogled vseh ukrepov osi 3 [kliknite tukaj](#).

Os 4: na podlagi izkušenj iz pristopa **LEADER** uvaja možnosti za inovativno upravljanje z lokalnimi pristopi k razvoju podeželja, ki temeljijo na načelu od spodaj navzgor. Za ogled vseh ukrepov osi 4 [kliknite tukaj](#).

1.1.4. Izvajanje programa

Za izvajanje programov za razvoj podeželja (PRP) so odgovorni predvsem organi upravljanja držav članic. Nekatere države članice imajo samo en program za razvoj podeželja, druge več regionalnih programov za razvoj podeželja. Vsi PRP so oblikovani na podlagi štirih osi in seznama ukrepov. Za več informacij o oseh in ukrepih si preberite [ta oddelek](#).

Dostop upravičencev do sredstev, dodeljenih posameznim ukrepom, je v vseh primerih odvisen od meril za upravičenost, kot so na primer lokacija in/ali velikost kmetijskega gospodarstva, raba zemljišča itn. Za mnoge ukrepe so določena tudi merila za izbor. Upoštevanje meril za upravičenost in izbor je pomemben dejavnik, ki omogoča, da so sredstva EKSRP ciljno usmerjena in da se izpolnijo cilji PRP. V večini primerov potencialni upravičenci vložijo vlogo za finančna sredstva, povezana z enim ali več posameznimi ukrepi. Te vloge so nato ocenjene in, če so uspešne, upravičenci dobijo podpro EKSRP v skladu s pogoji iz sporazuma z ustreznim organom. Mehanizmi izvajanja, ki se uporabljajo, se razlikujejo glede na državo članico in ukrep.

Analitično delo EMRP se osredotoča na boljše razumevanje izvajanja PRP za obveščanje o izboljšavah.

- Za več informacij o posameznih temah si oglejte [oddelek o temah](#).
- Za več informacij o vprašanih in temah v zvezi s horizontalnim izvajanjem si oglejte oddelek [Izboljševanje izvajanja](#).

Okvir skupnega spremljanja in vrednotenja (CMEF) je enotni okvir za spremljanje in vrednotenje vseh intervencij v razvoju podeželja za programsko obdobje 2007–2013. Okvir skupnega spremljanja in vrednotenja je podlaga za izboljšanje uspešnosti programov, z njimi se zagotovi odgovornost programov in oceni, v kolikšni meri so bili cilji doseženi. Okvir skupnega spremljanja in vrednotenja je opredeljen v svežnju dokumentov, ki jih je pripravila Komisija in s katerimi so se strinjale države članice. Več informacij o okviru skupnega spremljanja in vrednotenja najdete na [tej povezavi](#).

V vsaki državi članici organ upravljanja in nadzorni odbor spremljata vsak PRP s pomočjo finančnih kazalnikov ter kazalnikov učinkov in rezultatov. Do 30. junija vsak organ upravljanja pošlje Komisiji letno poročilo o napredku pri izvajanju programa. Letna poročila o napredku vključujejo:

- preglednico, v kateri je prikazano finančno izvajanje programa in za vsak ukrep naveden računovodski izkaz sredstev, plačanih upravičencem v koledarskem letu;
- preglednice za spremljanje, ki vključujejo kvantitativne informacije, ki temeljijo na skupnih kazalnikih učinkov in rezultatov.

Komisija vse podatke, ki jih pridobi s spremljanjem, beleži v informacijskem sistemu za razvoj podeželja. EMRP prispeva k potrjevanju kazalnikov spremljanja in pripravi informativne zloženke, ki

omogočajo vpogled v napredek pri izvajanju v vsaki državi članici, izvajanju PRP in izvajanju večine posameznih ukrepov. Za več informacij o napredku pri izvajanju PRP [kliknite tukaj](#).

Več informacij :

- [finančni in fizični kazalniki na ravni EU27 in ravni držav članic](#)
- [kazalniki učinkov za posamezni ukrep na ravni EU27](#)

Za več informacij o vrednotenju PRP in splošnih informacij o okviru skupnega spremljanja in vrednotenja si ogledjte spletno stran [Evropske mreže za vrednotenje](#).

1.2. Politika razvoja podeželja v številkah

Ob upoštevanju [strateških smernic EU](#) za obdobje 2007–2013 so države članice EU27 razvile svoje nacionalne strategije za razvoj podeželja, ki temeljijo na analizi njihovih potreb. Nacionalni oziroma regionalni programi za razvoj podeželja za obdobje 2007–2013 izpolnjujejo nacionalne strateške cilje z izvajanjem ukrepov, ki jih sofinancira EKSRP.

Organ upravljanja vsakega PRP skupaj z nadzornim odborom spremlja napredek in dosežke programa s pomočjo finančnih kazalnikov ter kazalnikov učinkov in rezultatov, povezanih z ukrepi, kot so opredeljeni v [okviru skupnega spremljanja in vrednotenja](#). Ti kazalniki se uporabljajo kot orodja za ocenjevanje, v kolikšni meri so bili pričakovani cilji doseženi na ravni enega ukrepa in celotnega programa.

Vsako leto je EMRP na podlagi podatkov o spremljanju PRP, ki jih je predložila Komisija, pripravila informativne zloženke o napredku PRP na ravni EU. Zloženke so hitro referenčno orodje, ki kaže stanje politike razvoja podeželja EU, izpostavlja povezave med viri in učinki ter zainteresiranim uporabnikom zagotavlja informacije o programih in vpogled vanje. Navedene so informacije za vse države članice EU27, ki zajemajo 88 nacionalnih in regionalnih programov.

Lahko si tudi naložite zloženko „Rural Development Policy in Figures“ (Politika razvoja podeželja v številkah) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].

Več podrobnejših informacij o podatkih finančnih kazalnikov in kazalnikov učinkov je na voljo v [preglednicah kazalnikov spremljanja PRP](#).

1.2.1. Tematske informativne zloženke

Ta sklop informativnih zloženek jasno opisuje intervencijo politike v razvoju podeželja po posameznih temah in izpostavlja povezave med prednostnimi nalogami politike, izvedbenimi ukrepi in njihovimi dejanskimi rezultati v praksi. Tematske informativne zloženke na kratko ponazarjajo konceptualni okvir, na katerem temelji intervencija politike (prednostne naloge, določene na ravni EU, in njihov prenos v ukrepe), in opisujejo orodja (ukrepe), s katerimi se te prednostne naloge izvajajo. Navajajo tudi potencialne upravičence, ciljne skupine in področja, podajajo informacije o skupnih dodeljenih proračunskih sredstvih in odhodkih na ravni EU27 ter kažejo dosežene učinke. Vključujejo tudi posamezne primere teh intervencij v opisu projektov iz [zbirke podatkov projektov PRP EMRP](#).

- „Thematic information sheet No.1 – Promoting Knowledge transfer and investing in human capital“ (Tematska informativna zloženka št. 1 – Spodbujanje prenosa znanja in naložb v človeški kapital) [[PDF](#) [en](#)]

- „Thematic information sheet No.2 – Investments in physical capital and modernisation“ (Tematska informativna zloženka št. 2 – Naložbe v fizični kapital in modernizacija) [[PDF en](#)]
- „Thematic information sheet No.3 – Promoting agricultural production under recognized quality label / standards“ (Tematska informativna zloženka št. 3 – Spodbujanje kmetijske proizvodnje v okviru priznane znamke kakovosti oziroma standardov kakovosti) [[PDF en](#)]
- „Thematic information sheet No.4 – Supporting farms in the new Member States to enter the market“ (Tematska informativna zloženka št. 4 – Podpiranje kmetijskih gospodarstev v novih državah članicah pri vstopu na trg) [[PDF en](#)]
- „Thematic information sheet No.5 – Preserving the EU's natural resources and farm landscapes“ (Tematska informativna zloženka št. 5 – Ohranjanje naravnih virov in kmetijskih krajin EU) [[PDF en](#)]
- „Thematic information sheet No.6 – Supporting forestry“ (Tematska informativna zloženka št. 6 – Podpiranje gozdarstva) [[PDF en](#)]
- „Thematic information sheet No.7 – Encouraging diversification of the rural economy“ (Tematska informativna zloženka št. 7 – Spodbujanje diverzifikacije podeželskega gospodarstva) [[PDF en](#)]
- „Thematic information sheet No.8 – Improving the quality of life in rural areas“ (Tematska informativna zloženka št. 8 – Izboljšanje kakovosti življenja na podeželju) [[PDF en](#)]

Podrobnejše informacije o finančnih kazalnikih in kazalnikih učinka so navedene v [preglednicah kazalnikov spremljanja PRP](#).

1.2.2. Informativne zloženke o PRP

Informativne zloženke o napredku PRP omogočajo kratek vpogled v napredek, dosežen pri vsakem programu za razvoj podeželja, ki se izvaja v EU, s posodobljenimi informacijami o finančnem izvajanju programov (skupni javni odhodki), skupnem napredku PRP v smislu učinkov (povzetek informacij o najpomembnejših ukrepih) in primerjavi s cilji za obdobje 2007–2013. Podane so informacije za nacionalno in regionalno raven, prav tako pa je na voljo povzetek za EU27. Vsi dokumenti so dostopni na [tej povezavi](#).

1.2.3. Informativne zloženke o ukrepih

V tem oddelku so navedene informacije o stanju ukrepov PRP v EU27. V informativnih zloženkah so predstavljene informacije o napredku na ravni ukrepa glede na dosežene fizične učinke (najnovejši posodobljeni podatki, ki so na voljo) in primerjava s cilji, določenimi za celotno programsko obdobje 2007–2013:

Os	Ukrep	Informativne zloženke o ukrepih
Os 1	111 – Poklicno usposabljanje in dejavnosti informiranja	[PDF en]
	112 – Vzpostavitev kmetijskega gospodarstva mladih kmetov	[PDF en]
	113 – Predčasna upokojitve	[PDF en]
	114 – Uporaba svetovalnih storitev	[PDF en]
	115 – Ustanavljanje služb za pomoč pri upravljanju kmetij, nadomeščanje na kmetijah in svetovanje	podatki niso na voljo
	121 – Posodabljanje kmetijskih gospodarstev	[PDF en]

	122 – Izboljšanje gospodarske vrednosti gozdov	[PDF en]
	123 – Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom	[PDF en]
	124 – Sodelovanje pri razvoju novih proizvodov, proizvodnih postopkov in tehnologij na področjih kmetijstva in prehrane ter gozdarstva	[PDF en]
	125 – Infrastruktura, povezana z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva	[PDF en]
	126 – Obnavljanje proizvodnega potenciala kmetijstva	podatki niso na voljo
	131 – Izpolnjevanje standardov, ki temeljijo na zakonodaji EU	podatki niso na voljo
	132 – Sodelovanje kmetov v shemah za kakovost hrane	[PDF en]
	133 – Dejavnosti promocije in informiranja	podatki niso na voljo
	141 – Delno samooskrbne kmetije	podatki niso na voljo
	142 – Skupine proizvajalcev	podatki niso na voljo
	143 – Zagotavljanje storitev kmetijskega svetovanja in širitve	podatki niso na voljo
	144 – Kmetijska gospodarstva, ki so v postopku prestrukturiranja zaradi reforme skupne ureditve trga	podatki niso na voljo
Os 2	211 – Plačila zaradi naravnih ovir kmetom iz gorskih območij	[PDF en]
	212 – Plačila kmetom na območjih z omejenimi možnostmi, ki niso gorska območja	[PDF en]
	213 – Plačila v okviru Nature 2000 in plačila, vezana na Direktivo 2000/60/ES	[PDF en]
	214 – Kmetijsko-okoljska plačila	[PDF en]
	215 – Plačila za dobro počutje živali	[PDF en]
	216 – Neproizvodne naložbe	[PDF en]
	221 – Prvo pogozdovanje kmetijskih zemljišč	[PDF en]
	222 – Prva vzpostavitev kmetijsko-gozdarskih sistemov na kmetijskih zemljiščih	podatki niso na voljo
	223 – Prvo pogozdovanje nekmetijskih zemljišč	[PDF en]
	224 – Plačila v okviru Nature 2000	[PDF en]
	225 – Gozdno-okoljska plačila	[PDF en]
	226 – Obnavljanje proizvodnega potenciala gozdov in uvajanje preventivnih ukrepov	[PDF en]
	227 – Neproizvodne naložbe	[PDF en]
Os 3	311 – Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti	[PDF en]
	312 – Podpora ustanavljanju in razvoju podjetij	[PDF en]
	313 – Spodbujanje turističnih dejavnosti	[PDF en]
	321 – Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo	[PDF en]
	322 – Obnova in razvoj vasi	[PDF en]
	323 – Ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja	[PDF en]
	331 – Usposabljanje in informiranje	podatki niso na voljo
	341 – Ukrep za pridobitev strokovnih znanj in animacijo z namenom	podatki niso

	priprave in izvedbe lokalne razvojne strategije	na voljo
Os 4	Os 4 – Število lokalnih akcijskih skupin	[PDF en]
	Os 4 – Število projektov in upravičencev	[PDF en]
	421 – Izvajanje projektov sodelovanja	[PDF en]
	431 – Delovanje lokalnih akcijskih skupin, pridobivanje strokovnih znanj in animacija	[PDF en]

1.2.4. Preglednice kazalnikov spremljanja PRP

V vsaki državi članici organ upravljanja in nadzorni odbor spremljata vsak program za razvoj podeželja (PRP) s finančnimi kazalniki ter kazalniki učinka in rezultatov. Do 30. junija vsak organ upravljanja Komisiji pošlje letno poročilo o napredku pri izvajanju programa za predhodno koledarsko leto. Komisija beleži vse podatke o spremljanju v informacijskem sistemu za razvoj podeželja. EMRP prispeva k potrjevanju kazalnikov spremljanja in pripravi povzetkov pojasnil, ki kažejo stanje izvajanja PRP na ravni EU27. Grafi so na voljo na [spletni strani](#).

Na podlagi podatkov, ki so jih sporočili organi upravljanja v letnih poročilih o napredku, so bili pripravljene povzetki v obliki preglednic, ki jih spremljajo grafi, da se prikaže napredek izvajanja programov za razvoj podeželja EU (PRP) s **finančnimi in fizičnimi kazalniki** (točneje s kazalniki učinka). Naložite si lahko povzetke za EU27 za javne odhodke PRP [[PDF en](#)] in učinke [[PDF en](#)].

Finančni podatki, vključno s skupnimi javnimi odhodki in prispevkom EKSRP, so strnjeni po posameznih državah članicah in na ravni EU27, da se prikaže napredek odhodkov PRP glede na os in ukrep v večletnem obdobju. Podana je tudi primerjava s skupnimi proračunskimi sredstvi, dodeljenimi za celotno programsko obdobje 2007–2013 (skupni proračun po pregledu stanja SKP). Finančne podatke neposredno zbira in zagotavlja Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja.

Tudi kazalniki učinka so bili strnjeni na ravni držav članic in evropski ravni (glede na os in ukrepe). Primerjava s cilji učinkov za obdobje 2007–2013 kaže stanje izvajanja programov. Za podrobnejše informacije o kazalnikih učinka glede na ukrep, vključno z razčlenitvijo po posameznih državah članicah, si oglejte temu posvečeno [spletno stran](#). Celoten seznam kazalnikov učinka in z njimi povezane opisne liste najdete v Prilogi 3.H [okvira skupnega spremljanja in vrednotenja](#).

1.3. Zbirka podatkov projektov PRP

Ta [zbirka podatkov](#) kaže, kako podeželski „podjetniki“ v EU v praksi uporabljajo Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP). V njej najdete podrobne informacije o projektih za razvoj podeželja, od vrste financiranih projektov do načina dostopa do finančnih sredstev. V njej so projekti iz vseh držav EU, ki zajemajo vse osi PRP. Za podatke o vrsti projekta, ki vas zanima, preprosto poiščite projekt v preglednici zbirke podatkov. Na voljo je več kot 570 projektov, ki jih lahko najdete z iskanjem glede na ukrep PRP, ključno besedo, državo in PRP, transnacionalno sodelovanje in druga merila.

1.4. Izboljševanje izvajanja

Ključna naloga misije EMRP je izboljšanje izvajanja politike EU za razvoj podeželja. Eno glavnih sredstev za doseg tega je analitično delo, s katerim se:

- izboljša razumevanje, kako politika deluje v praksi;
- oceni, kaj je učinkovito in kaj se lahko izboljša;
- omogoči vpogled za lažje odločanje v državah članicah in na evropski ravni.

Analitično delo EMRP vključuje številne različne mehanizme:

- tematske delovne skupine;
- skupine za razmislek usklajevalnega odbora EMRP in pododbora LEADER;
- skupne tematske pobude nacionalnih mrež za podeželje;
- delovni dokumenti, pripravljene posebej za tematske dogodke EMRP;
- redno analitično delo na področju izvajanja PRP.

Analizirane teme se lahko okvirno razdelijo v tri skupine:

1. Horizontalne teme, ki so povezane z vprašanji izvajanja v širšem smislu in so opisane spodaj.
  - [Tipologije podeželja in osredotočanje na cilje](#)
  - [Povezave med kmetijstvom in širšim podeželskim gospodarstvom](#)
  - [Javne dobrine in storitve v kmetijstvu](#)
  - [Mehanizmi izvajanja politike razvoja podeželja EU](#)
2. Tematska področja. Več informacij najdete v [tem oddelku](#).
3. PRP in njihovi ukrepi. Več informacij najdete [tukaj](#).

Ugotovitve analitičnega dela EMRP in tematskih dejavnosti so objavljene na posebnih forumih ter v publikacijah EMRP in drugih mehanizmi obveščanja. Za več podatkov o publikacijah EMRP [kliknite tukaj](#).

1.4.1. Tipologije in osredotočanje na cilje

Evropsko podeželje je raznoliko v smislu številnih fizičnih, socialno-ekonomskih, okoljskih in institucionalnih dejavnikov. Raznolikost je ena najpomembnejših dobrin Evrope, vendar imajo zaradi te raznolikosti številne države članice težave pri natančni opredelitvi podeželja. Ta opredelitev je ključna, da se oblikuje politika razvoja podeželja EU in zagotovi, da se dopolnjuje z drugimi skladi EU, katerih cilj je razvoj podeželskih območij, zlasti tistih s posebnimi potrebami.

Leta 2009 je bila ustanovljena tematska delovna skupina 1, da bi obravnavala ta vprašanja in zlasti poskušala izboljšati uspešnost programov za razvoj podeželja (PRP) pri njihovem osredotočanju na posebnosti ozemlja in potrebe podeželja. Predsedovala ji je Komisija (Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja – GD AGRI), podrobno pa je analizirala 23 nacionalnih in 12 regionalnih PRP za obdobje 2007–2013.

Ugotovitve

Opredelevitev podeželja Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)**, ki jo je Evropska komisija predlagala za uporabo v državah članicah, je upoštevalo le nekaj nacionalnih in regionalnih PRP. Ugotovitve delovne skupine kažejo, da ta opredelitev morda ne izpolnjuje potreb mnogih držav članic. Države članice ali regije uporabljajo številne različne opredelitve ozemlja, na katerega se osredotočajo njihovi ukrepi PRP. Glede na to, na kaj se ti ukrepi osredotočajo, so opredelitve lahko na splošno združene, bodisi po sektorjih (npr. kmetovanje in gozdarstvo) bodisi po ozemlju (npr. območja, upravičena do ukrepov osi 3). Države članice se dobro zavedajo potrebe po jasni razmejitvi med skladi EU ter potenciala za dopolnjevanje med EKSRP in drugimi skladi pri izpolnjevanju razvojnih potreb podeželja EU.

(**) Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) pretežno podeželska območja opredeljuje kot območja, na katerih več kot 50 % prebivalstva živi v podeželskih občinah. Podeželske občine so občine z gostoto prebivalstva, ki je nižja kot 150 prebivalcev na km².

Temelji za revidirano tipologijo podeželja

Zaradi raznolikosti podeželskih območij v EU je pomembno, da vsaka država članica in regija ne le uporablja ustrezno opredelitev podeželja, temveč ima tudi možnost uporabe tipologije podeželja, ki je relevantna v zadevnem okviru. Zato so bili predlagani trije „temelji“, ki se lahko uporabljajo za opredelitev tipologije podeželja:

- stopnja fizične ovire,
- občutljivost okolja in
- socialno-ekonomska prikrajšanost.

Pomembnost, ki se pripiše vsakemu temelju, se lahko uporabi za oblikovanje posameznih tipologij, ki ustrezajo posebnostim države članice ali regije. Vsak temelj sestavljajo posamezni dejavniki (glej preglednico), vsak dejavnik pa se lahko meri z določenim sklopom kazalnikov.

TEMELJI ZA REVIDIRANO TIPOLOGIJO PODEŽELJA	
Temelji	Dejavniki
Opredelevitev podeželja	1 gostota prebivalstva
	2 mestna območja
	3 raba zemljišča
1. temelj – fizična ovira	4 fizična ovira
2. temelj – občutljivost okolja	5 občutljivost okolja
3. temelj – socialno-ekonomska prikrajšanost	6 demografija
	7 socialno-ekonomske težave
	8 gospodarska struktura
	9 dostop do urbanih storitev/gospodarstev

Na ta način se lahko oblikujejo posebne tipologije, primerne za politiko razvoja podeželja pri njenem osredotočanju na cilje. Potencial obravnavanja „novih izzivov“ politike razvoja podeželja je prav tako pomemben vidik, ki ga je treba upoštevati v tipologiji. Vendar kazalnikov, povezanih s takimi vprašanji, ni mogoče uvrstiti v kategorije na običajen način.

Glavna poročila

- Poročilo tematske delovne skupine 1 o 1. koraku [PDF [en](#)]
- Poročilo tematske delovne skupine 1 o 2. koraku [PDF [en](#)]
- Končno poročilo tematske delovne skupine 1 [PDF [en](#)], Priloga 1 [PDF [en](#)], Priloga 2 [PDF [en](#)], Priloga 3 [PDF [en](#)], Priloga 4 [PDF [en](#)]
- Zloženka tematske delovne skupine 1 [PDF [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Namen povzetka končnega poročila je omogočiti širši javnosti večji dostop do glavnih ugotovitev končnega poročila. Vključuje oddelke o vseh glavnih sestavnih delih dela tematske delovne skupine 1 (npr. o uporabi opredelitve OECD, dopolnjevanju in razmejevanju ter morebitnih temeljih za prihodnjo tipologijo podeželja): [PDF [de](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Več dodatnih informacij, kot so članki in študije primerov, je na voljo na tej [spletni strani](#).

1.4.2. Kmetijstvo in podeželsko gospodarstvo

Marca 2009 je bila ustanovljena tematska delovna skupina 2, ki je analizirala povezave med kmetijstvom in širšim podeželskim gospodarstvom. Njen glavni cilj je bil ugotoviti in opisati možne sinergije in/ali konflikte med kmetijstvom in podeželskim gospodarstvom na različnih podeželskih območjih EU. Delovna skupina, ki ji je predsedovala Evropska komisija (Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja – GD AGRI) in so jo sestavljali nacionalni strokovnjaki, je vodila analitično delo, ki se je osredotočalo na:

- analizo prispevkov/učinkov v 18 majhnih regijah (NUTS 31), ki predstavljajo različne vrste podeželskih območij v EU;
- preverjanje šestih programov za razvoj podeželja (PRP) za obdobje 2007–2013 in drugih programskih dokumentov, povezanih z izbranimi regijami.

Ugotovitve

Rezultati analize prispevkov/učinkov v 18 regijah so pokazali, da so povezave med kmetijstvom in preostalim lokalnim/regionalnim gospodarstvom običajno močnejše in pozitivnejše, kot je to mogoče sklepati na podlagi statistike, ki pogosto kaže, da je delež lokalnega bruto domačega proizvoda (BDP) ali zaposlovanja v kmetijstvu nizek.

Kmetijstvo je opredeljeno kot „ključni dejavnik“ v lokalnem gospodarstvu v 14 od 18 proučenih regijah in je zelo povezano zlasti z živilsko industrijo, hoteli, pripravo in dostavo hrane ter trgovino. Pomembni dejavniki, ki vplivajo na povezave med kmetijstvom in drugimi sektorji, so:

- naravne prednosti (kakovost zemljišč, podnebje, lokalne turistične zanimivosti);
- obstoj infrastrukture;
- splošna dinamičnost nacionalnega gospodarstva;
- stopnja izobrazbe, usposabljanje in podjetniški potencial lokalnega prebivalstva;
- dostop do finančne podpore, ki je zlasti povezan z zapletenostjo postopkov za oddajo vlog, obsegom financiranja in hitrostjo sprejemanja odločitev.

Strateški sklepi

Na podlagi analize PRP in drugih dokumentov za pripravo programov tretjine 18 prvotno izbranih regij so nastali nekateri pomembni strateški sklepi.

- Čeprav se nekateri dokumenti za pripravo programov razvoja podeželja sklicujejo na to, da je pomembno krepiti povezave med kmetijstvom in razvojem podeželja, niso dosledni pri svojem pristopu. Poleg tega pogosto niso usklajeni v smislu, kako naj bi navedeni cilji vplivali na prednostne naloge/cilje in ukrepe.
- Med PRP in drugimi financiranimi programi (na ravni EU, nacionalni in regionalni ravni) je bila ugotovljena le omejena stopnja dopolnjevanja, kar otežuje popolno vključevanje uporabe razpoložljivih finančnih virov na podeželju. Politike razvoja podeželja bi se morale osredotočati na oblikovanje in omogočanje celovitejših odgovorov na zapletene izzive, s katerimi se srečuje večina območij. Tako bi se predvsem bolje izkoristil odnos med gospodarskimi sektorji, ki so višje v prodajni verigi, in gospodarskimi sektorji, ki so nižje v prodajni verigi.
- Za izboljšanje izvajanja PRP bi se lahko spremenila merila za izbor ukrepov, da bi se tako jasno izpostavile povezave med kmetijstvom in drugimi sektorji. Tako bi se na primer lahko visoko točkovali projekti diverzifikacije gospodarstva, ki se zavezujejo k vzpostavitvi povezav z lokalnimi kmetijskimi dejavnostmi, pri katerih se lahko ustvarijo jasno multiplikacijski učinki (npr. nova delovna mesta, večji prihodki itn.), ali pa bi se bolj osredotočili na okoljske cilje, kar sta dve možnosti v tem oziru. Zasnovi projektov bi se lahko izboljšalo z učinkovitejšo tehnično podporo za potencialne vlagatelje, kar bi prispevalo k večji izvedljivosti projekta in njegovi povezanosti z lokalnim kmetijstvom, ter z obveznostjo predložitve načrta trženja, kjer je to mogoče.

Glavna poročila

- „TWG2 – Selection of regions and initial I/O analysis results“ (Tematska delovna skupina 2 – Izbor regij in začetni rezultati analize prispevkov/učinkov) [[PDF](#) [en](#)]
- „TWG2 – Summary of initial I/O and regional analyses findings“ (Tematska delovna skupina 2 – Povzetek ugotovitev začetne analize prispevkov/učinkov in regionalne analize) [[PDF](#) [en](#)]
- „TWG2 – Final I/O analysis results and additional qualitative research in selected regions“ (Tematska delovna skupina 2 – Končni rezultati analize prispevkov/učinkov in dodatna kvalitativna raziskava v izbranih regijah) [[PDF](#) [en](#)]
- „TWG2 – Analysis of programme management framework and projects in selected regions“ (Tematska delovna skupina 2 – Analiza okvira upravljanja programa in projektov v izbranih regijah) [[PDF](#) [en](#)]
  - „Annex 1 – Questionnaire enquiries in 6 regions“ (Priloga 1 – Odgovori na vprašalnik 6 regij) [[PDF](#) [en](#)]
  - „Annex 2 – Project examples“ (Priloga 2 – Primeri projektov) [[PDF](#) [en](#)]
- „TWG2– Final report“ (Tematska delovna skupina 2 – Končno poročilo) [[PDF](#) [en](#)]
- Zloženka tematske delovne skupine 2 [[PDF](#) [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Dokument „Policy insight from recent research“ (Vpogled v politiko s perspektive nedavnih raziskav) je pregled glavnih ugotovitev končnega poročila, ki temelji tudi na pregledu najpomembnejših že objavljenih raziskovalnih poročil o tej temi [[PDF](#) [en](#)].

Več dodatnih informacij, kot so članki in študije primerov, je na voljo na tej [spletni strani](#).

1.4.3. Zagotavljanje javnih dobrin

Javne dobrine in storitve so dostopne vsem in se lahko uporabljajo skupaj. Te dobrine in storitve se že po definiciji običajno ne zagotavljajo s tržnimi mehanizmi. Primeri javnih dobrin, ki se zagotavljajo s kmetijstvom, so: biotska raznovrstnost kmetijske krajine, krajine in naravni viri, kot sta voda in tla. Poleg tega kmetijstvo vpliva na gospodarske ali socialne javne dobrine, kot je razvoj živahnih in cvetočih podeželskih skupnosti.

Zaradi velikih tehnoloških in tehničnih sprememb v kmetijstvu (ki vključujejo okrepitev rabe zemljišč in opustitev obrobni kmetijskih krajin) v današnjem času zagotavljanja javnih dobrin ni več mogoče obravnavati kot samoumevno. Kot protiutež temu razvoju so potrebni ukrepi, da se preprečijo stalno zmanjševanje števila vrst in habitatov, pomanjkanje vode, gozdni požari, erozija tal in množični beg prebivalcev s podeželja v urbana središča.

V tem pogledu lahko kmetijska politika in politika razvoja podeželja v veliki meri prispevata k zagotavljanju javnih dobrin, česar se širša javnost vedno bolj zaveda.

Tematska delovna skupina 3 za „javne dobrine in javno intervencijo“ je bila ustanovljena v začetku leta 2009. Njena naloga je proučiti vprašanje javnih dobrin in morebiten prispevek politike razvoja podeželja EU k temu vprašanju. Tematsko delovno skupino 3, ki so jo sestavljali nacionalni strokovnjaki in predstavniki nevladnih organizacij, predsedovala pa ji je Komisija (Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja – GD AGRI), so podpirali znanstveni strokovnjaki s svojim analitičnim delom.

Končni [seminar](#) je potekal decembra 2010, njegov namen pa je bil predstaviti rezultate dela večji skupini deležnikov in pojasniti pojem javnih dobrin širši javnosti. Na seminarju je bilo tudi jasno prikazano, da je konceptualni okvir javnih dobrin skupna podlaga za razprave o SKP in razvoju podeželja.

Ugotovitve

- Razvoj podeželja kot del skupne kmetijske politike ponuja širok razpon učinkovitih ukrepov za spodbujanje uporabe okolju prijaznih sistemov kmetovanja, praks upravljanja in naložb, naklonjenih zagotavljanju javnih dobrin.
- Številni ukrepi, zlasti kmetijsko-okoljski ukrepi, pozitivno vplivajo na podeželske dejavnosti in tako spodbujajo zaposlovanje, turizem in proizvodnjo proizvodov z dodano vrednostjo.
- Če so upravljavci zemljišč pridobili spretnosti in strokovna znanja, na primer z usposabljanjem o tehnikah ravnanja z okoljem in z nasveti o trajnostni rabi virov, se je to izkazalo za učinkovito zlasti pri spodbujanju sprememb v ravnanju.
- Potrebna je skrbna zasnova ukrepov, ki jih je nato treba izbrati in izvajati glede na lokalne potrebe. Za uspešno, učinkovito in pregledno izvajanje teh ukrepov je nujno treba vzpostaviti sistem spremljanja in vrednotenja.
- Ukrep, ki najbolj prispeva k zagotavljanju okoljskih javnih dobrin na področju kmetijstva, je kmetijsko-okoljski ukrep, ki spodbuja okoljske storitve in uporabo okolju prijaznih praks kmetovanja. Ukrep je uspešen zaradi svoje prožnosti in potenciala, da se ga lahko oblikuje glede na lokalne potrebe.

Glavna poročila

- Tematska delovna skupina 3, Poročilo o stanju – november 2010 [PDF PDF [en](#)]
- Tematska delovna skupina 3, Konceptualni okvir [PDF [en](#)]
- Tematska delovna skupina 3, Končno poročilo [PDF [en](#)]
- Tematska delovna skupina 3, Zloženska [PDF [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Zbirno poročilo ima „tehnično“ vsebino, a je osredotočeno na ciljno javnost ter jedrnato in na dostopen način predstavlja ugotovitve tematske skupine 3 [PDF [en](#)].

Več dodatnih informacij, kot so članki in študije primerov, je na voljo na tej [spletni strani](#).

1.4.4. Mehanizmi izvajanja

Politiko razvoja podeželja Evropske unije skupaj izvajajo Komisija in države članice. Komisija je odgovorna za potrjevanje programov za razvoj podeželja (PRP) in za zagotavljanje dobrega finančnega upravljanja sredstev Skupnosti. Države članice določijo svoje nacionalne pravne in upravne postopke, da zagotovijo pravilno rabo proračunskih sredstev EU, s katerimi razpolagajo. Za vsakodnevno izvajanje politike so odgovorni nacionalni organi. Izvajanje PRP se lahko nadalje izvaja na regionalni ali podregionalni ravni. Upravljanje in izvajanje politike razvoja podeželja lahko tako poteka na različnih ravneh in se lahko zelo razlikuje med državami. Mehanizmi izvajanja se lahko obravnavajo kot sklop procesov in postopkov, ki zagotavljajo, da se cilji politike razvijejo v oprijemljive ukrepe v praksi.

Tematska delovna skupina 4 je bila ustanovljena, da bi pripomogla h kar najbolj uspešnemu in učinkovitemu sistemu izvajanja politike razvoja podeželja. Naloga delovne skupine je pregledati izkušnje, pridobljene z izvajanjem programov v EU, in opredeliti vidike, ki delujejo dobro, vidike, ki jih je morda treba izboljšati, in dejanske izboljšave, ki so morda potrebne.

Skupina je proučila številne mehanizme, vzpostavljene za izvajanje različnih stopenj priprave programov, in sicer na vseh ravneh izvajanja (na ravni EU, nacionalni, regionalni in podregionalni ravni ter ravni upravičencev):

- strateški pristop in osredotočanje na cilje,
- proces priprave programov in finančne vidike,
- izvajanje postopkov in organizacijsko strukturo (vključno s posebnimi vidiki, kot so: LEADER, spremljanje in vrednotenje, nadzor),
- delovanje načela partnerstva,
- dopolnjevanje in usklajevanje z drugimi politikami EU.

Ugotovitve

Ugotovitve delovne skupine so bile zbrane v končnem poročilu, ki vključuje povzetek študij primerov glede na temo, številne pozitivne prakse izvajanja, vzpostavljene v EU, in sklepe, ki določajo šest možnih področij za izboljšanje izvajanja politike razvoja podeželja EU, in sicer:

- večje osredotočanje na cilje politike in krepitev usklajenosti na vseh ravneh izvajanja;
- nudenje manjšega števila ukrepov, ki so preprostejši, in zagotavljanje večje prožnosti pri njihovi uporabi;
- oblikovanje in uporaba posebnih pogojev za LEADER;
- izboljšanje pravil za izvajanje (vključno z uporabo in nadzorom);
- dodatna krepitev spremljanja in vrednotenja kot orodja za oblikovanje in izvajanje politike;
- izboljšanje usklajevanja in izmenjave informacij.

O rezultatih in sklepih tematske delovne skupine se je razpravljalo na seminarju EMRP „[Izboljševanje izvajanja programov za razvoj podeželja EU](#)“, ki je potekal 9. decembra 2011 v Bruslju.

Glavna poročila

- Končno poročilo [[PDF](#) [en](#)]
- Povzetki in sklepi končnega poročila [[PDF](#) [en](#)]
- Zloženska tematske delovne skupine 4 [[PDF](#) [de](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Več dodatnih informacij, kot so članki in študije primerov, je na voljo na tej [spletni strani](#).

1.4.5. LEADER

LEADER (izhaja iz francoske besedne zveze „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“, kar pomeni „povezave med ukrepi za razvoj podeželskega gospodarstva“) je metoda lokalnega razvoja, ki omogoča lokalnim akterjem, da razvijejo regijo z uporabo njenega endogenega razvojnega potenciala. Pristop LEADER je bil ena izmed štirih osi politike za razvoj podeželja za obdobje 2007–2013 in je temelj analitičnega dela EMRP. Kliknite [tukaj](#) za ogled oddelka o programu LEADER.

1.5. SKP do leta 2020

Politika razvoja podeželja EU se stalno razvija, da se lahko sooča z izzivi, ki se pojavljajo na podeželju. Najnovejši proces reforme, ki je spremljal širšo reformo skupne kmetijske politike EU (SKP), se je končal leta 2013 z odobritvijo [temeljnih zakonodajnih aktov za obdobje 2014–2020](#). V tem oddelku so navedeni prispevki k javni razpravi o oblikovanju skupne kmetijske politike EU (SKP) po letu 2013, ki jo je spodbujal Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja Evropske komisije. V njem najdete tudi pomembne informacije o [pripravi programov za razvoj podeželja za obdobje 2014–2020](#).

Evropski komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja Dacian Cioloș je 12. aprila 2010, pred oblikovanjem začetnih smernic politike za novo SKP, začel javno razpravo o prihodnosti SKP in k sodelovanju povabil vse zainteresirane državljane in organizacije EU. Evropska komisija je na začetku razprave zastavila naslednja vprašanja:

1. Kateri bi morali biti cilji prihodnje politike razvoja podeželja?
2. Kako izboljšati uspešnost instrumentov politike?
3. Kako izboljšati upravljanje politike?

Dne 14. aprila 2010 je potekalo izredno srečanje usklajevalnega odbora EMRP, na katerem so bili člani pozvani, naj začnejo javno razpravo o SKP v svojih zadevnih državah in organizacijah. Člani so bili naprošeni, da pošljejo svoje prispevke do 3. junija 2010. Za ogled prispevkov posameznih držav in povzetkov teh prispevkov kliknite [tukaj](#).

Na podlagi te razprave je Evropska komisija 18. novembra 2010 predstavila Sporočilo „[Skupna kmetijska politika do leta 2020](#)“, v katerem so opisane možnosti za prihodnjo SKP.

Dne 12. oktobra 2011 je Komisija predstavila sveženj [zakonodajnih predlogov](#) za obdobje 2014–2020.

Med predlogi je bil tudi osnutek uredbe o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Ta novi predlog o EKSRP je nastal na temeljih politike razvoja podeželja SKP in je tesno usklajen s strategijo za rast Evropa 2020. Po posvetovanju in političnemu dogovoru med Evropsko komisijo, državami članicam EU (v Svetu) in Evropskim parlamentom so bile decembra 2013 odobrene in objavljene štiri [temeljne uredbe](#) reforme SKP.

Dodatne informacije o javni razpravi najdete na spodnjih povezavah:

- Govor komisarja Ciolosa „The future of European agricultural policy – Call for a public debate“ (Prihodnost evropske kmetijske politike – poziv k javni razpravi) iz aprila 2010 [[PDF](#) [en](#) [fr](#)]
- Dokument „Questions on the rural development aspects“ (Vprašanja o vidikih razvoja podeželja) [[PDF](#) [en](#)]
- Predstavitev javne razprave o SKP po letu 2013 s strani usklajevalnega odbora EMRP, april 2010 [[PDF](#) [en](#)]
- Zbirka prispevkov, prejetih prek EMRP (13. julija 2010) [[PDF](#) [en](#)]

Za več informacij o procesu reforme skupne kmetijske politike za obdobje 2014–2020, vključno o širši razpravi SKP, si oglejte uradno spletno stran [Generalnega direktorata za kmetijstvo in razvoj podeželja Evropske komisije](#).

1.5.1. Razvoj podeželja v obdobju 2014–2020

[Portal razvoja podeželja EMRP](#) povezuje programski obdobji 2007–2013 in 2014–2020. Temelji na preteklih izkušnjah in znanju ter usmerja zasnovno in izvajanje prihodnjih programov za razvoj podeželja. Vsebina tega gradiva je v celoti navedena spodaj (razen novic in najnovejših dogodkov), če pa si želite ogledati portal v angleščini, boste s tem vodičem lažje iskali prek vmesnika [[PDF](#) [en](#)].

- [Pregled politike v obdobju 2014–2020](#)
  - [Prednostne naloge razvoja podeželja](#)
    - [Prenos znanja](#)
    - [Konkurenčnost](#)
    - [Prehranska veriga](#)
    - [Ekosistemi](#)
    - [Učinkovita raba virov](#)
    - [Socialna vključenost](#)
- [Zakonodaja in smernice](#)
- [Načrtovanje PRP](#)
- [Izvajanje PRP](#)
- [Nauki iz obdobja 2007–2013](#)
  - [Priprava programov in izvajanje](#)
  - [Prenos znanja in inovacije](#)
  - [Podeželsko podjetništvo](#)
  - [Finančni instrumenti](#)
  - [Prehranska veriga](#)
  - [Okolje in podnebne spremembe](#)
  - [Socialna vključenost](#)
  - [Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, LEADER in transnacionalno sodelovanje](#)

- [Mreženje na področju razvoja podeželja](#)
- [Spremljanje in vrednotenje](#)
- [Spremljanje in vrednotenje](#)
- [Mreženje na področju razvoja podeželja](#)
- [Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost](#)
- [Države kandidatke in potencialne države kandidatke](#)

Pregled politike v obdobju 2014–2020

V skladu s [Strategijo Evropa 2020](#) bi prihodnja gospodarska rast v EU morala biti pametna, trajnostna in vključujoča. Ta strategija se osredotoča na pet ambicioznih ciljev na področju zaposlovanja, inovacij, izobraževanja, zmanjševanja revščine in na področju podnebja oziroma energije ter zanje določa posebne [krovne cilje](#).

V skladu s strategijo Evropa 2020 in splošnimi cilji SKP (Sporočilo Evropske Komisije o skupni kmetijski politiki do leta 2020 [[PDF](#) [en](#)]) se lahko za politiko razvoja podeželja EU za obdobje 2014–2020 določijo trije dolgoročni strateški cilji:

- izboljšanje konkurenčnosti kmetijstva,
- trajnostno upravljanje naravnih virov in boj proti podnebnim spremembam ter
- uravnotežen prostorski razvoj podeželja.

Za lažje upravljanje politike razvoja podeželja s programi za razvoj podeželja (PRP) so ti širši cilji podrobneje opredeljeni s **šestimi prednostnimi nalogami**, [ki so podrobneje opisane spodaj](#):

1. [Spodbujanje prenosa znanja v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju](#)
2. [Izboljšanje konkurenčnosti vseh vrst kmetijstva in sposobnosti preživetja kmetijskih gospodarstev](#)
3. [Spodbujanje organizacije prehranske verige in obvladovanja tveganja v kmetijstvu](#)
4. [Obnova, ohranjanje in krepitev ekosistemov, ki so odvisni od kmetijstva in gozdarstva](#)
5. [Spodbujanje učinkovite rabe virov in podpiranje prehoda na nizkoogljično gospodarstvo, odporno na podnebne spremembe, v kmetijskem, živilskem in gozdarskem sektorju](#)
6. [Spodbujanje socialne vključenosti, zmanjševanja revščine in gospodarskega razvoja na podeželju](#)

Posledično se vsaka prednostna naloga PRP osredotoča na določena intervencijska področja (ključna področja). Prednostne naloge PRP in ključna področja so osnova za pripravo programov in za dodeljevanje podpore Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) na podeželju EU. Dodatno podporo podeželju poleg EKSRP zagotavlja več skladov EU, in sicer: Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

Za večjo evropsko dodano vrednost in boljše sinergije bo v obdobju 2014–2020 podpora vseh **evropskih strukturnih in investicijskih skladov** (skladi ESI) osredotočena na doseganje krovnih ciljev strategije Evropa 2020, usklajevala pa se bo v okviru **skupnega strateškega okvira**.

Skupne določbe o strukturnih skladih ([glej](#) temeljne zakonodajne akte za [evropske strukturne in investicijske sklade](#) (sklade ESI) za obdobje 2014–2020) uvrščajo vse sklade ESI v skupni zakonodajni okvir ter usklajujejo in poenostavljajo pravila, kjer je to mogoče in ustrezno. Okvir določa 11 tematskih ciljev [[PDF](#) [en](#)], ki odražajo prednostne naloge strategije Evropa 2020. **Pogodba o**

partnerstvu bo izražala skupen strateški pristop EU za vsako državo članico. V njej bo določeno, kako naj države članice usklajujejo različne politike in ustrezno uporabljajo sklade ESI (za več podatkov o pogodbah o partnerstvu ali sporazumih o partnerstvu klikni [tukaj](#)).

Strategija Evropa 2020	
Skupni strateški okvir Zajema EKSRP, ESRR, ESS, Kohezijski sklad in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo. S skupnimi tematskimi cilji, ki se izpolnjujejo s ključnimi ukrepi za vsak posamezni sklad, se izvaja strategija Evropa 2020.	
Pogodba o partnerstvu Nacionalni dokument, v katerem je opisano, kako se za doseganje ciljev strategije Evropa 2020 uporabijo skladi.	
Politika razvoja podeželja: EKSRP	Drugi skladi ESI (ESRR, ESS, Kohezijski sklad, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo) inovacije, okolje in podnebje spremembe kot horizontalni cilji
6 prednostnih nalog	
1. Spodbujanje prenosa znanja in inovacij v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju	4. Obnova, ohranjanje in krepitev ekosistemov , ki so odvisni od kmetijstva in gozdarstva
2. Izboljšanje konkurenčnosti vseh vrst kmetijstva in krepitev sposobnosti preživetja kmetijskih gospodarstev	5. Spodbujanje učinkovite rabe virov in podpiranje prehoda na nizkoogljično gospodarstvo, odporno na podnebne spremembe, v kmetijskem, živilskem in gozdarskem sektorju
3. Spodbujanje organizacije prehranske verige in obvladovanja tveganja v kmetijstvu	6. Spodbujanje socialne vključenosti , zmanjševanja revščine in gospodarskega razvoja na podeželju
Programi za razvoj podeželja	

V tem okviru bo politika razvoja podeželja ohranila svojo posebno identiteto. Delovala bo v skladu s posebno uredbo (Uredba (EU) št. 1305/2013 o podpori za razvoj podeželja [\[PDF\]](#)) in skupnimi finančnimi določbami in določbami o upravljanju za SKP kot celoto (Uredba (EU) št. 1306/2013 o „horizontalnih“ vprašanih SKP, kot sta financiranje in nadzor [\[PDF\]](#)).

(Več informacij o procesu reforme SKP za obdobje 2014–2020 je na voljo v oddelku [SKP do leta 2020](#).)

Prednostne naloge razvoja podeželja

1. Prenos znanja – spodbujanje prenosa znanja in inovacij v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju

Kratek opis prednostne naloge

Znanje, spretnosti in inovacije so nepogrešljivi temelji trajnostnega razvoja, razvoj podeželja pa že dolgo spodbuja inovacije.

Spodbujanje prenosa znanja in inovacij je **horizontalna prednostna naloga** programskega obdobja 2014–2020. Ukrepe za prenos znanja ali naložbe so pripravile države članice, da bi spodbudile inovacije, na voljo pa bodo tudi za obdobje 2014–2020. [Evropsko partnerstvo za inovacije za kmetijsko produktivnost in trajnost](#) je glavni novi element, namenjen medsebojnemu povezovanju obstoječih politik, spodbujanju sodelovanja med partnerji ter vzpostavljanju povezav med raziskovalci in podeželskimi podjetji. Za več informacij o prednostni temi kliknite [tukaj](#) [\[PDF\]](#).

Intervencijska področja

1. Spodbujanje inovacij in baze znanja na podeželju.
2. Krepitev povezav med raziskavami in inovacijami v kmetijstvu in gozdarstvu.
3. Spodbujanje vseživljenjskega učenja in poklicnega usposabljanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so za boljše razumevanje, kako podpirati prenos znanja in inovacije z uspešno pripravo programov in izvajanjem PRP, navedene povezave do relevantnega dela EMRP.

- Št. 16 glasila EU Rural Review EU: „Knowledge Transfer and Innovation in Rural Development Policy“ (Prenos znanja in inovacije v politiki razvoja podeželja) (maj 2013) [[PDF](#) [en](#)]. Ta številka EU Rural Review nudi hiter vpogled v trenutno razumevanje inovacij na področju razvoja podeželja in kratek pregled izzivov in priložnosti v prihodnosti. Njen namen je deliti informacije in pomagati pri nadaljnjem vključevanju izmenjave znanja in inovacij v prihodnjo politiko razvoja podeželja.
- [Portal o prenosu znanja in inovacijah](#) zagotavlja številne različne informacije o institucijah, primerih projektov in pobudah, ki spodbujajo prenos znanja in inovacije na podeželju.
- Rezultati skupine za razmislek EMRP, ki je proučevala, kako učinkovito vključiti prednostno nalogo prenosa znanja in inovacij v programe za razvoj podeželja za obdobje 2014–2020, so predstavljeni v spodaj navedenih dokumentih:
  - V poročilu o 1. fazi [[PDF](#) [en](#)] in povzetku [[PDF](#) [en](#)] so navedene ugotovitve prvega delovnega obdobja (od julija do decembra 2012). Priloženi sta dve ločeni prilogi:
    - „Annex 1 – Collection of examples supporting Knowledge Transfer & Innovation“ (Priloga 1 – Zbirka primerov, ki podpirajo prenos znanja in inovacije) [[PDF](#) [en](#)];
    - „Annex 2 – Background paper“ (Priloga 2 – Referenčni dokument) [[PDF](#) [en](#)].
  - Poročila o 2. fazi povzemajo ugotovitve drugega delovnega obdobja (od februarja do junija 2013):
    - Poročilo o posredništvu pri inovacijah [[PDF](#) [en](#)] in Priloga 2 o študijskem gradivu in informacijah o akterjih, ki podpirajo inovacije [[PDF](#) [en](#)]
    - Poročilo o operativnih skupinah Evropskega partnerstva za inovacije [[PDF](#) [en](#)]
- Št. 2 glasila EU Rural Review: „Creativity and Innovation in EU Rural Development“ (Ustvarjalnost in inovacije pri razvoju podeželja EU) (december 2009) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)]. V tej številki glasila EU Rural Review so prikazane nekatere različne vrste inovacij in ustvarjalnosti s podeželja EU.

Priprava na obdobje 2014–2020

Spodaj so v pomoč pri pripravi programov in izvajanju prednostnih nalog razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 navedene povezave do virov iz EU in držav članic.

- [Smernice za izvajanje Evropskega partnerstva za inovacije v programih za razvoj podeželja \(osnutek julija 2013\)](#), Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja
- [Evropsko partnerstvo za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“](#)
- [Seminar „Načrtovanje inovacij: kako najučinkoviteje uporabiti orodje za razvoj podeželja pri izvajanju Evropskega partnerstva za inovacije“](#), ki je potekal 26. in 27. junija 2013 v Madridu
- [Razprave in predstavitve s konference o prenosu znanja Teagasc 2013](#), ki je potekala 12., 13. in 14. junija 2013 v Dublinu

- [Konferenca „Evropsko partnerstvo za inovacije o kmetijski produktivnosti in trajnosti – prednostne naloge in mehanizmi izvajanja“](#), ki je potekala 19. novembra 2012 v Bruslju
- [Konferenca „Spodbujanje inovacij in izvajanja raziskav v kmetijstvu EU“](#), ki je potekala 7. marca 2012 v Bruslju

Primeri izvajanja PRP

Relevantne primere projektov EKSRP (npr. o svetovalnih storitvah, prenosu znanja ali inovacijah), relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP lahko najdete v tej naložljivi [Excelovi](#) datoteki.

2. Konkurenčnost – izboljšanje konkurenčnosti vseh vrst kmetijstva in krepitev sposobnosti preživetja kmetijskih gospodarstev

Kratek opis prednostne naloge

Prihodke kmetijskih gospodarstev ogroža več dejavnikov, zato bi morali vsi kmetje stremeti k večji konkurenčnosti. V nekaterih primerih je potrebno prestrukturiranje. Ker je le šest odstotkov upraviteljev kmetij mlajših od 35 let, je treba spodbuditi več mladih, da s svojo energijo in idejami prispevajo h kmetijskemu sektorju.

Intervencijska področja

1. Omogočanje prestrukturiranja kmetijskih gospodarstev, ki se srečujejo z velikimi strukturnimi izzivi (zlasti kmetijska gospodarstva z nizko stopnjo udeležbe na trgu ali tržno usmerjena kmetijska gospodarstva, dejavna v določenih sektorjih, ali kmetijska gospodarstva, ki potrebujejo kmetijsko diverzifikacijo).
2. Omogočanje uravnotežene starostne strukture v kmetijskem sektorju.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so za boljše razumevanje, kako podpirati konkurenčnost z uspešno pripravo programov in izvajanjem PRP, navedene povezave do relevantnega dela EMRP.

- Št. 5 glasila EU Rural Review: „Cultivating competitiveness of the EU farm, agri-food and forest sectors“ (Spodbujanje konkurenčnosti kmetijskega, agroživilskega in gozdarskega sektorja EU) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] se osredotoča na podporo kmetijskemu, gozdarskemu in agroživilskemu sektorju EU, pri čemer združuje konkurenčnost in večnamenskost.
- V oddelku o [lokalnih živilih in kratkih dobavnih verigah](#) najdete uvod v to temo z ustreznimi povezavami do ukrepov EU za spodbujanje lokalnih kmetijskih proizvodov, do študij in do primerov projektov.
- Št. 12 glasila EU Rural Review: „Local Food and Short Supply Chains“ (Lokalna živila in kratke dobavne verige) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] prikazuje, kako PRP prispevajo k lokalni proizvodnji živil in kratkim dobavnim verigam.
- Knjižnica o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [kratkim dobavnih verigah](#).

- V brošuri projektov EKSRP o živilih [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] so navedeni primeri pozitivnih vplivov dejavnosti razvoja podeželja, povezanih z živilni, v okviru SKP.
- [Portal o mladih in mladih kmetih](#) nudi relevantne informacije o podpori, ki je na voljo mladim kmetom in mladim na podeželju EU. Kako izboljšati podporo PRP za projekte, povezane z mladimi, obravnava zlasti „[tematska pobuda za mlade](#)“ EMRP.
- V brošuri projektov EKSRP o mladih kmetih in mladih na evropskem podeželju [[PDF](#) [en](#)] so zbrani primeri projektov, ki kažejo, kako lahko EKSRP pomaga pri zagotavljanju razvojnih priložnosti za mlade kmete in mlade na evropskem podeželju.

Primeri izvajanja PRP

Relevantne primere projektov EKSRP (npr. o konkurenčnosti, mladih kmetih ali kakovosti kmetijskih proizvodov), relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP lahko najdete v tej naložljivi [Excelovi](#) datoteki.

3. Prehranska veriga – spodbujanje organizacije prehranske verige in obvladovanja tveganja v kmetijstvu

Kratek opis prednostne naloge

Če je položaj kmetov v prehranski verigi razmeroma slab, lahko svoj položaj izboljšajo tako, da se bolje organizirajo in s tem izboljšajo priložnosti za ustvarjanje prihodkov. Lokalni trgi in kratke dobavne verige so ena od možnosti. Potrebna so orodja za obvladovanje tveganja, ki pomagajo kmetom, da se lahko bolje soočijo z negotovostjo, ki nastane zaradi vremenskih težav, živalskih bolezni in volatilnosti trga.

Intervencijska področja

1. Boljše vključevanje primarnih proizvajalcev v prehransko verigo s shemami kakovosti, oglaševanjem na lokalnih trgih in kratkimi dobavnimi verigami, skupinami proizvajalcev ter „medpanožnimi“ organizacijami.
2. Podpiranje obvladovanja tveganja na kmetijskih gospodarstvih.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so za boljše razumevanje, kako podpirati organizacijo prehranske verige in obvladovanje tveganja z uspešno pripravo programov in izvajanjem PRP, navedene povezave do relevantnega dela EMRP.

- V oddelku o [lokalnih živilih in kratkih dobavnih verigah](#) najdete uvod v to temo z ustreznimi povezavami do ukrepov EU, do študij in do primerov projektov o omogočanju kratkih dobavnih verig in spodbujanju lokalnih kmetijskih proizvodov.
- Št. 12 glasila EU Rural Review: „Local Food and Short Supply Chains“ (Lokalna živila in kratke dobavne verige) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] prikazuje, kako PRP prispevajo k lokalni proizvodnji živil in kratkim dobavnim verigam
- Knjižnica o podeželskem podjetništvu zagotavlja gradivo in primere projektov o [kratkim dobavnih verigah](#).
- Za boljšo ozaveščenost deležnikov na področju razvoja podeželja o priložnostih in pomislekih pri ustvarjanju in uporabi finančnih instrumentov v programih za razvoj podeželja v

naslednjem programskem obdobju (2014–2020), je bila organizirana [delavnica usklajevalnega odbora o finančnih instrumentih](#).

- V brošuri projektov EKSRP o živilih [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] so navedeni primeri pozitivnih vplivov dejavnosti razvoja podeželja, povezanih z živilni, v okviru SKP.
- Št. 13 glasila EU Rural Review: „Rural development financial instruments: New opportunities to tackle the economic crisis“ (Finančni instrumenti za razvoj podeželja: nove priložnosti za reševanje gospodarske krize) (oktober 2012) [PDF [en](#)] predstavlja priložnosti, izkušnje in izzive pri izvajanju politike razvoja podeželja EU.
- V oddelku o [podeželskih financah](#) so navedene informacije o delu projektne skupine za podeželske finance, ki je bilo organizirano v okviru tematske pobude za podeželsko podjetništvo nacionalnih mrež za podeželje.
- Knjižnica o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [lokalnih finančnih instrumentih](#).

Priprava na obdobje 2014–2020

Spodaj so v pomoč pri pripravi programov in izvajanju prednostnih nalog razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 navedene povezave do virov iz EU in držav članic.

- Evropska komisija je organizirala [konferenco o lokalnem kmetijstvu in kratkih dobavnih verigah](#), da se določi, kako bolje izpolnjevati potrebe struktur majhnih kmetijskih gospodarstev in kako se osredotočiti na cilje podpornih shem, povezanih z njimi, v okviru reforme SKP.

Primeri izvajanja PRP

Relevantne primere projektov EKSRP (npr. o lokalnih živilih, obvladovanju tveganja in naravnih nesrečah), relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP lahko najdete v tej naložljivi [Excelovi](#) datoteki.

4. Ekosistemi – obnova, ohranjanje in krepitev ekosistemov, ki so odvisni od kmetijstva in gozdarstva

Kratek opis prednostne naloge

Pritisk na okolje je še vedno zelo velik. Tako je na primer le 17 % habitatov in 11 % ekosistemov EU v ugodnem stanju, presežki hranil še vedno ostajajo v nekaterih vodnih telesih (kljub napredku v drugih) in 45 % talne površine EU ima težave s kakovostjo. Te izzive je treba rešiti in okrepiti pozitivni prispevek kmetovanja in gozdarstva na okolje.

Intervencijska področja

1. Obnova in ohranjanje biotske raznovrstnosti (vključno z območji omrežja NATURA 2000 in območji kmetovanja z visoko naravno vrednostjo) ter stanja evropskih krajin.
2. Izboljšanje upravljanja voda.
3. Izboljšanje gospodarjenja s tlemi.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so za boljše razumevanje, kako okrepiti ekosisteme z uspešno pripravo programov in izvajanjem PRP, navedene povezave do relevantnega dela EMRP.

- EMRP je organizirala [delavnico EMRP „Kakovost zasnove okoljskih in podnebnih ukrepov za PRP za obdobje 2014–2020“](#) kot del pripravljanih dejavnosti za novo programsko obdobje 2014–2020. Rezultati delavnice nudijo informacije, kako učinkovito oceniti potrebe in opredeliti prednostne naloge, izbrati ukrepe, jih zasnovati in izvajati ter kako učinkovito izvajati okoljske storitve.
- Št. 15 glasila EU Rural Review: „Delivering Environmental Services using Rural Development Policy“ (Izvajanje okoljskih storitev z uporabo politike razvoja podeželja) (april 2013) [[PDF](#) [en](#)] raziskuje, kako politika razvoja podeželja podpira zagotavljanje okoljskih storitev na podeželju EU.
- V oddelku o [okoljskih storitvah](#) je povezava do tematske strani skupine za razmislek o izvajanju okoljskih storitev, ki je opredelila ključne vidike za izvajanje okoljskih storitev in podala sveženj priporočil za zasnovo in izvajanje prihodnje generacije programov za razvoj podeželja (2014–2020). *Povzetek poročila skupine za razmislek* [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- V brošuri projektov EKSRP o okoljskih storitvah [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] so izpostavljene številne različne okoljske storitve, ki jim EKSRP lahko pomaga s finančno podporo, ki je na voljo programom za razvoj podeželja (PRP) držav članic EU.
- V oddelku o [javni dobrinah in javni intervenciji](#) so predstavljeni rezultati in ugotovitve zadevne tematske delovne skupine, prikazuje pa tudi, kako bi politika razvoja podeželja lahko prispevala k zagotavljanju javnih dobrin na podeželju prek kmetijstva, vključno z biotsko raznovrstnostjo kmetijske krajine in naravnimi viri, kot sta voda in tla.
- Tematska delovna skupina 4 za kolektivni pristop h kmetijsko-okoljskim shemam [[PDF](#) [en](#)] je razpravljala o obstoječih kolektivnih pristopih h kmetijsko-okoljskim pogodbam.
- Brošura „Public Goods and Public Intervention in Agriculture“ (Javne dobrine in javna intervencija v kmetijstvu) [[PDF](#) [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] temelji na delu, ki ga je izvedla tematska delovna skupina za javne dobrine, ki je razpravljala o vprašanih, povezanih z javnimi dobrinami, in proučila prispevek politike razvoja podeželja EU na tem področju.
- Št. 7 glasila EU Rural Review: „Public Goods and Rural Development“ (Javne dobrine in razvoj podeželja) (marec 2011): [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] se osredotoča na vlogo kmetijske politike in politike razvoja podeželja EU pri zagotavljanju javnih dobrin na podeželju v Evropi.
- V brošuri projektov EKSRP o zeleni rasti [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] so predstavljene študije primerov projektov PRP EU, ki prikazujejo in pojasnjujejo v praksi, kakšne so lahko koristi okoljsko-trajnostnega pristopa k razvoju evropskega podeželja.
- Študija z naslovom [„Addressing biodiversity and habitat preservation through Measures applied under the Common Agricultural Policy“](#) (Obravnavanje biotske raznovrstnosti in ohranjanje habitatov z ukrepi, ki se uporabljajo v okviru skupne kmetijske politike) proučuje vlogo SKP pri ohranjanju biotske raznovrstnosti in z njo povezanih storitev ekosistemov s pomočjo kmetijstva. Proučuje tudi, kako bi se to vlogo lahko okrepilo v prihodnosti, da bi prispevala k izpolnjevanju ciljev v zvezi z biotsko raznovrstnostjo EU.

Primeri izvajanja PRP

Relevantne primere projektov EKSRP (npr. o biotski raznovrstnosti, gozdnem ekosistemu ali podtalnici), relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP lahko najdete v tej naložljivi [Excelovi](#) datoteki.

5. Učinkovita raba virov – spodbujanje učinkovite rabe virov in podpiranje prehoda na nizkoogljično gospodarstvo, odporno na podnebne spremembe, v kmetijskem, živilskem in gozdarskem sektorju

Kratek opis prednostne naloge

V vseh gospodarskih sektorjih je potrebna pametna in trajnostna rast za upravljanje redkih virov. V kmetijstvu se morata energija in voda uporabljati učinkovitejše (kmetijska gospodarstva porabijo približno 24 % vse vode, ki se porabi v EU), pri čemer je treba zmanjšati emisije toplogrednih plinov v kmetijstvu in spodbujati skladiščenje ogljika. S kmetovanjem in drugimi podeželskimi sektorji se lahko pridobivajo potrebne surovine za gospodarstvo, ki temelji na rabi biomase.

Intervencijska področja

1. Izboljšanje učinkovitosti rabe vode v kmetijstvu.
2. Izboljšanje učinkovitosti rabe energije v kmetijstvu in živilski predelavi.
3. Omogočanje dobave in rabe obnovljivih virov energije, stranskih proizvodov, odpadkov, ostankov in drugih neživilskih surovin za gospodarstvo, ki temelji na rabi biomase.
4. Zmanjševanje emisij dušikovega oksida in metana iz kmetijstva.
5. Spodbujanje skladiščenja ogljika v kmetijstvu in gozdarstvu.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so za boljše razumevanje, kako izvesti prehod na nizkoogljično gospodarstvo, odporno na podnebne spremembe, z uspešno pripravo programov in izvajanjem PRP, navedene povezave do relevantnega dela EMRP.

- EMRP je organizirala [delavnico usklajevalnega odbora „Kakovost zasnove okoljskih in podnebnih ukrepov za PRP za obdobje 2014–2020“](#) kot del pripravljanih dejavnosti za novo programsko obdobje 2014–2020. Rezultati delavnice nudijo informacije, kako učinkovito oceniti potrebe in opredeliti prednostne naloge, izbrati ukrepe, jih zasnovati in izvajati ter kako učinkovito izvajati okoljske storitve.
- V oddelku o [boju proti podnebnim spremembam](#) je navedena povezava do pregleda, ki ga je izvedla EMRP leta 2010, da bi ugotovila, kako se vprašanje podnebnih sprememb rešuje v PRP na ravni držav članic.
- Št. 4 glasila EU Rural Review: „Rural Development and Climate Change“ (Razvoj podeželja in podnebne spremembe) (maj 2010) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] pojasnjuje, kako politika razvoja podeželja prispeva k agendi boja proti podnebnim spremembam v EU.

Priprave na obdobje 2014–2020

Spodaj je navedena povezava do vira iz EU in držav članic, ki podpirajo pripravo programov in izvajanje prednostnih nalog razvoja podeželja za obdobje 2014–2020.

- [Študija „OSCAR – Optimal Strategies for Climate change Action in Rural areas“ \(OSCAR – najboljše strategije za boj proti podnebnim spremembam na podeželju\)](#)

Primeri izvajanja PRP

Relevantne primere projektov EKSRP (npr. o vplivu na okolje, namakanju ali kompostiranju), relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP lahko najdete v tej naložljivi [Excelovi](#) datoteki.

6. Socialna vključenost – kako povečati socialno vključenost, zmanjšati revščino in spodbuditi gospodarski razvoj na podeželju

Kratek opis prednostne naloge

Približno 14 % prebivalcev na pretežno podeželskih območjih EU se sooča s stopnjo delovne aktivnosti, ki je za več kot polovico nižja od povprečja EU. Nekatera območja imajo tudi nizek BDP na prebivalca. Za nova in bolj raznovrstna delovna mesta boljše kakovosti in višjo raven splošnega lokalnega razvoja je mogoče veliko storiti tudi z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT).

Intervencijska področja

1. Pospesevanje diverzifikacije, ustanavljanje novih malih podjetij in ustvarjanje delovnih mest.
2. Spodbujanje lokalnega razvoja na podeželju.
3. Krepitev dostopnosti do IKT na podeželju, njihove uporabe in kakovosti.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so za boljše razumevanje, kako podpirati socialno vključenost z uspešno pripravo programov in izvajanjem PRP, navedene povezave do ustreznega dela EMRP.

- Št. 6 glasila EU Rural Review: „Employment and Social Inclusion“ (Zaposlovanje in socialna vključenost) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] se osredotoča na spodbujanje zaposlovanja, zmanjševanje revščine in izboljšanje kakovosti življenja na podeželju.
- Brošura projektov EKSRP o socialni vključenosti [[PDF](#) [en](#)] izpostavlja številne primere projektov socialne vključenosti z evropskega podeželja, ki jih sofinancira EKSRP.
- [Portal za mlade in mlade kmete](#) ponuja relevantne informacije o podpori, ki je na voljo mladim kmetom in mladim na podeželju v EU. Kako izboljšati podporo PRP za projekte, povezane z mladimi, je obravnavala zlasti „[tematska pobuda za mlade](#)“ EMRP.
- V brošuri projektov EKSRP o mladih kmetih in mladih na podeželju [[PDF](#) [en](#)] so zbrani primeri projektov, ki prikazujejo, kako lahko EMRP pomaga zagotoviti razvojne priložnosti za mlade kmete in mlade na evropskem podeželju.
- [Socialno kmetovanje](#) je skupna tematska pobuda nacionalnih mrež za podeželje, katere namen je določiti in analizirati priložnosti in ovire, ki se pojavljajo z nacionalnimi oziroma regionalnimi PRP za obdobje 2007–2013 pri izvajanju socialnega kmetovanja oziroma zelenih programov socialnega in zdravstvenega varstva v EU27.
- [Socialni vidiki podeželskega podjetništva](#).
- Portal knjižnice o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [vključevanju določenih ciljnih skupin](#).
- Portal knjižnice o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [socialnih storitvah in kmetovanju](#).
- Portal knjižnice o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [socialnem podjetništvu](#).
- V tem oddelku so navedene informacije o uporabi [IKT](#) na podeželju.
- Brošura projektov EKSRP o informacijski in komunikacijski tehnologiji (IKT) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] prikazuje, kako se IKT uporablja kot glavno orodje za odkrivanje potenciala podeželja, ki tako postaja privlačnejše za življenje, delo in obisk.

- Št. 10 glasila EU Rural Review: „Rural Entrepreneurship“ (Podeželsko podjetništvo) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] omogoča podrobnejši vpogled v način, kako kmetijska politika in politika razvoja podeželja EU pomagata spodbujati podeželsko podjetništvo.

Primeri izvajanja PRP

Relevantne primere projektov EKSRP (npr. o socialnih storitvah, enakih možnostih ali obnovi vasi), relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP lahko najdete v tej naložljivi [Excelovi](#) datoteki.

Zakonodaja in smernice

Izvajanje politike razvoja podeželja EU za obdobje 2014–2020 bodo urejali številni zakonodajni akti, ki odražajo tako okvir skupnega strateškega pristopa za [evropske strukturne in investicijske sklade](#) kot tudi reformirano [skupno kmetijsko politiko](#).

Poleg tega je Lizbonska pogodba in točneje Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU) [[PDF](#) [sl](#)] uvedla nova pravila, s katerimi je Evropsko komisijo pooblastila za sprejemanje izvedbenih aktov in delegiranih aktov, da se uredijo podrobnejši vidiki politike.

Evropska komisija bo tudi (v [tesnem sodelovanju z državami članicami](#)) pripravila številne tehnične dokumente, da bo lahko svetovala državam članicam in regijam o več vprašanjih, povezanih s to politiko (npr. o tehničnih dokumentih in opisnih listih ukrepov), na stopnji priprave programov in izvajanja.

V tem oddelku je opisanih več ravni zakonodaje, ki bo vplivala na politiko razvoja podeželja in predvsem na opredeljevanje in izvajanje prihodnjih PRP.

Za neposredni dostop do zakonodajnih aktov, pomembnih za politiko razvoja podeželja za obdobje 2014–2020, številnih virov EMRP ter razpoložljivih smernic EU in držav članic kliknite na spodnje gumbе.

Uredbe EU za obdobje 2014–2020

V tem oddelku so navedene povezave do pravnih besedil, ki so pomembna za EKSRP in izvajanje PRP v obdobju 2014–2020.

- Uredba (EU) št. 1310/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi nekaterih prehodnih določb glede podpore za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) [[PDF](#) [sl](#)]. Uredba opredeljuje prehodna pravila kot povezavo med dvema večletnima programskima obdobjema.
- Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) [[PDF](#) [sl](#)]. Je temeljni akt, ki določa posebna pravila, povezana z EKSRP, za pripravo programov za razvoj podeželja.
- Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe

Sveta (ES) št. 1083/2006 [PDF [sl](#)]. „Uredba o skupnih določbah“ določa skupni sklop temeljnih pravil, ki se uporabljajo za vse instrumente s strukturnimi cilji, vključno za EKSRP.

- Uredba (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike [PDF [sl](#)] Tako imenovana „horizontalna uredba“ SKP določa pravila za finančno upravljanje dveh skladov SKP, in sicer Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS), ki financira tržne ukrepe in neposredna plačila, in EKSRP, ki financira podporo za razvoj podeželja. Združuje pravila o navzkrižni skladnosti, sistemih kmetijskega svetovanja ter spremljanju in vrednotenju SKP.

Viri in smernice

Spodaj so navedene povezave do relevantnega dela EMRP in razpoložljivih smernic iz EU in držav članic, ki so v pomoč pri pripravi in izvajanju PRP in ukrepov.

- Informacije o [Evropskem partnerstvu za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“](#) in smernice za izvajanje Evropskega partnerstva za inovacije v programih za razvoj podeželja (osnutek iz julija 2013) [PDF [en](#)], Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja.
- [Skupina za razmislek EMRP za „prenos znanja in inovacije“](#) je objavila poročilo o ugotovitvah prvega delovnega obdobja (od julija do decembra 2012) [PDF [en](#)] in povzetek [PDF [en](#)]
- [„Tematska pobuda za mlade“](#) EMRP proučuje, kako izboljšati podporo PRP za projekte, povezane z mladimi.
- Za boljšo ozaveščenost deležnikov na področju razvoja podeželja o priložnostih in pomislekih pri ustvarjanju in uporabi finančnih instrumentov v programih za razvoj podeželja v naslednjem programskem obdobju (2014–2020) je bila organizirana [delavnica usklajevalnega odbora o finančnih instrumentih](#).
- Št. 13 glasila EU Rural Review: „Rural development financial instruments: New opportunities to tackle the economic crisis“ (Finančni instrumenti za razvoj podeželja: nove priložnosti za reševanje gospodarske krize) (oktober 2012) [PDF [en](#)] predstavlja priložnosti, izkušnje in izzive pri izvajanju politike razvoja podeželja EU.
- EMRP je organizirala [delavnico usklajevalnega odbora „Kakovost zasnove okoljskih in podnebnih ukrepov za PRP za obdobje 2014–2020“](#) kot del pripravljanih dejavnosti za novo programsko obdobje 2014–2020. Rezultati delavnice nudijo informacije, kako učinkovito oceniti potrebe in opredeliti prednostne naloge, izbrati ukrepe, jih zasnovati in izvajati ter kako učinkovito izvajati okoljske storitve.
- Št. 15 glasila EU Rural Review: „Delivering Environmental Services using Rural Development Policy“ (Izvajanje okoljskih storitev s politiko razvoja podeželja) (april 2013) [PDF [en](#)] raziskuje, kako politika razvoja podeželja podpira zagotavljanje okoljskih storitev na podeželju EU, in daje na voljo praktično „zbirko orodij“ tistim, ki so odgovorni za zasnovo in izvajanje PRP naslednje generacije.
- V oddelku o [okoljskih storitvah](#) je povezava do tematske strani skupine za razmislek o izvajanju okoljskih storitev, ki je opredelila ključne vidike za izvajanje okoljskih storitev in podala sveženj priporočil za zasnovo in izvajanje programov za razvoj podeželja prihodnje generacije (2014–2020). [Povzetek poročila skupine za razmislek](#) [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- [Študija „OSCAR – Optimal Strategies for Climate change Action in Rural areas“ \(OSCAR – najboljše strategije za boj proti podnebnim spremembam na podeželju\)](#)
- Srečanje strokovne skupine za delegirane in izvedbene akte za evropske strukturne in investicijske sklade: delegirani akt (1. različica) [PDF [en](#)] in izvedbeni akt (1. različica) o sistemu upravljanja in kontrole.

- Srečanje strokovne skupine za delegirane in izvedbene akte za evropske strukturne in investicijske sklade: delegirani akt (2. različica) [[PDF en](#)] in izvedbeni akt (2. različica) o finančnih instrumentih.
- Srečanje strokovne skupine za delegirane in izvedbene akte za evropske strukturne in investicijske sklade: Sistem kategorizacije in spremljanje podnebnih sprememb v okviru kohezijske politike [[PDF en](#)]. (* Ta opisni list zajema elemente, ki se nanašajo le na kohezijsko politiko. O elementih, ki se nanašajo na EKSRP in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo, se bo razpravljalo pozneje.)

Za posebne vire in smernice o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost, oziroma pristopu LEADER, kliknite [tukaj](#).

Za posebne vire in smernice o spremljanju in vrednotenju PRP kliknite [tukaj](#).

Za posebne vire in smernice o mrežah za razvoj podeželja kliknite [tukaj](#).

Načrtovanje PRP

Priprava nacionalnih in regionalnih programov za razvoj podeželja (PRP) je večstopenjski proces, ki vključuje številne različne akterje. PRP mora izražati strateške cilje, ki so določeni na nacionalni ravni in opisani v sporazumih o partnerstvu. Ti nato temeljijo na skupnem strateškem okviru, ki usklajuje intervencijo strukturnih in investicijskih skladov na evropski ravni (za pregled okvira politike za obdobje 2014–2020 kliknite [tukaj](#)).

Celotni proces se zanaša na dejavno sodelovanje gospodarskih in socialnih partnerjev ter civilne družbe, s katerimi poteka posvetovanje med pripravo tako sporazumov o partnerstvu kot PRP. Z objavo zakonodajnih predlogov za obdobje 2014–2020 glede prihodnje [kohezijske politike](#) in [skupne kmetijske politike](#) (oktober 2011) je Evropska komisija obeležila začetek procesa, ki bo sčasoma vodil do uradnega sprejetja PRP za obdobje 2014–2020. Za več informacij o zadevni zakonodaji za obdobje 2014–2020 kliknite [tukaj](#).

Predviden časovni načrt za sprejetje PRP za obdobje 2014–2020			
2011	2012	2013	2014
Sprejetje zakonodajnih predlogov Evropske komisije za obdobje 2014–2020	Razprava o predlogih Evropske komisije v Svetu in Evropskem parlamentu	– Sprejetje temeljnih aktov (vključno z uredbami o skupnem strateškem okviru in EKSRP) – Sprejetje izvedbenih in delegiranih aktov	– Predložitev sporazumov o partnerstvu in PRP (*) – Uradno sprejetje sporazumov o partnerstvu in PRP (**)
	Neformalna pogajanja in posvetovanja o sporazumih o partnerstvu in PRP		Formalna pogajanja in posvetovanja o sporazumih o partnerstvu in PRP
(*) Sporazum o partnerstvu v štirih mesecih po sprejetju temeljnih uredb, PRP v treh mesecih od sprejetja sporazuma o partnerstvu.			
(**) V štirih mesecih za sporazum o partnerstvu in v šestih mesecih za PRP od njihove uradne predložitve (PRP bo odobren šele, ko Evropska komisija odobri sporazum o partnerstvu).			
Vir: prirejeno po Generalnem direktoratu za regionalno in mestno politiko Evropske komisije			

V tem okviru se PRP pripravljajo v državah članicah in regijah EU. Uspešna priprava PRP temelji na strateških odločitvah o tem, kaj se bo podpiralo in kako, in sicer s: i) podrobno analizo prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti okvira (analiza SWOT oziroma PSPN matrika), ii) podrobno oceno potreb, iii) opredelitvijo prednostnih nalog in intervencijskih področij, izborom relevantnih ukrepov in dodelitvijo finančnih virov na podlagi pričakovanih rezultatov.

1. Splošna PSPN matrika območja, zajetega v programu: – konkurenčnost kmetijsko-živilskega sektorja, – okolje in podnebje, – socialno-ekonomski položaj podeželja.	2. Podrobna ocena potreb: – glede na prednost in ciljno področje.	3. Strateški odziv: – izbira ustreznih prednostnih nalog/ciljnih področij, – določanje ciljev, – načrtovanje ukrepov, učinkov, finančnih virov.
Posvetovanje s partnerji		
Vir: delovni dokument Generalnega direktorata za kmetijstvo in razvoj podeželja z naslovom „Elementi strateške priprave programov za obdobje 2014–2020“		

Glej **kazalnike uspešnosti PRP** (*posodobljeni novembra 2013*) za ogled stanja priprave PRP v državah članicah [PDF [en](#)].

Priprava PRP za obdobje 2014–2020

Spodaj so navedene povezave do relevantnega dela EMRP in drugih virov, ki so v pomoč pri strateški pripravi programov in pripravi prihodnjih PRP.

- [Seminar o uspešni pripravi programov](#) opisuje rezultate pripravljalnega dela EMRP za obdobje 2014–2020. Seminar se je osredotočal na to, kako se lahko pridobljeno znanje in izkušnje ter horizontalne prednostne naloge, povezane z inovacijami, okoljem in podnebnimi spremembami, vključijo v prihodnje PRP. Obenem je proučil različne ukrepe, ki jih je treba sprejeti, da se izboljšata zasnova programov in njihovo izvajanje v naslednjem programskem obdobju. Rezultate seminarja in sklepe povzema dokument „Dejavniki uspeha za nove programe razvoja podeželja“ [PDF [sl](#)].
- Delavnica o [strateški pripravi programov ter spremljanju in vrednotenju PRP za obdobje 2014–2020](#).
- Delovni dokument „Elements of strategic programming 2014-2020“ (Elementi strateške priprave programov za obdobje 2014–2020) [PDF [en](#)], ki ga je pripravil Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja Evropske komisije za seminar EMRP „Uspešna priprava programov“ EKS RP za obdobje 2014–2020, ki je potekal 6. in 7. decembra 2012 v Bruslju.
- „Getting the most from your RDP: Guidelines for the ex-ante evaluation of 2014-2020 RDPs“ (Kako zagotoviti najuspešnejše izvajanje PRP: smernice za predhodno vrednotenje PRP za obdobje 2014–2020), osnutek, avgust 2012 [PDF [en](#)]. Te smernice Evropske mreže za vrednotenje so v pomoč organom upravljanja PRP in strokovnjakom za vrednotenje pri procesu načrtovanja in opravljanja predhodnega vrednotenja PRP za obdobje 2014–2020.
- Za boljšo ozaveščenost deležnikov na področju razvoja podeželja o priložnostih in pomislekih pri ustvarjanju in uporabi finančnih instrumentov v programih za razvoj podeželja v naslednjem programskem obdobju (2014–2020) je bila organizirana [delavnica usklajevalnega odbora o finančnih instrumentih](#).
- Skupina za razmislek o [prenosu znanja in inovacijah](#) je analizirala, kako programi za razvoj podeželja (PRP) v sedanjem okviru politike podpirajo prenos znanja in inovacije v praksi, in

- podala priporočila državam članicam, kako spodbujati prenos znanja in inovacije v naslednjem programskem obdobju.
- [Seminar „Načrtovanje inovacij: kako najučinkovitejše uporabljati zbirko orodij za razvoj podeželja pri izvajanju Evropskega partnerstva za inovacije“](#) je potekal 26. in 27. junija 2013 v Madridu.
  - V oddelku o [okoljskih storitvah](#) je povezava do tematske strani skupine za razmislek o izvajanju okoljskih storitev, ki je opredelila ključne vidike za izvajanje okoljskih storitev in podala sveženj priporočil za zasnovo in izvajanje prihodnje generacije programov za razvoj podeželja (2014–2020). Povzetek poročila skupine za razmislek [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
  - Št. 15 glasila EU Rural Review: „Delivering Environmental Services using Rural Development Policy“ (Izvajanje okoljskih storitev s politiko razvoja podeželja) (april 2013) [[PDF](#) [en](#)] raziskuje, kako politika razvoja podeželja podpira zagotavljanje okoljskih storitev na podeželju EU, in daje na voljo praktično „zbirko orodij“ tistim, ki so odgovorni za zasnovo in izvajanje PRP za obdobje 2014–2020.
  - EMRP je organizirala [delavnico usklajevalnega odbora „Kakovost zasnove okoljskih in podnebnih ukrepov za PRP za obdobje 2014–2020“](#) kot del pripravljanih dejavnosti za novo programsko obdobje 2014–2020. Rezultati delavnice nudijo informacije, kako učinkovito oceniti potrebe in opredeliti prednostne naloge, izbrati ukrepe, jih zasnovati in izvajati ter kako učinkovito izvajati okoljske storitve.

Viri in smernice

Spodaj so navedeni razpoložljivi tehnični dokumenti in smernice EU in držav članic o pripravi sporazumov o partnerstvu in PRP za obdobje 2014–2020, vključno s posvetovanjem z deležniki.

- Delovni dokument služb Komisije „Načelo partnerstva pri izvrševanju skladov skupnega strateškega okvira – elementi za evropski kodeks ravnanja glede partnerstva“ [[PDF](#) [sl](#)]
- Srečanje strokovne skupine za delegirane in izvedbene akte za evropske strukturne in investicijske sklade: osnutek predloge in smernice o vsebini sporazuma o (3. različica) [[PDF](#) [en](#)]
- [Dokumenti o stališču](#) Evropske komisije obveščajo države članice o stališčih služb Komisije o glavnih izzivih in financiranju prednostnih nalog za obdobje 2014–2020 ter vzpostavljajo okvir za dialog med Evropsko komisijo in posameznimi državami članicami o razvoju sporazumov o partnerstvu in programov.
- [Tematska pobuda](#) malteške nacionalne mreže za podeželje, kar zadeva pripravo PRP za obdobje 2014–2020 in z njo povezane izzive.
- [Prispevek](#) francoske nacionalne mreže za podeželje k nacionalnemu posvetovalnemu procesu za obdobje 2014–2020.

Izvajanje PRP

Izboljšanje kakovosti programov za razvoj podeželja (PRP) je bistvena naloga misije EMRP. V tem oddelku so navedeni številni viri, ki so v pomoč pri izvajanju prihodnjih PRP. Vključuje redne posodobitve analitičnega dela EMRP, ki se osredotoča na razumevanje, kako je politika delovala v praksi, opredeljuje, kaj je dobro delovalo in kaj se lahko izboljša, ter daje vpogled v odločanje v državah članicah in na evropski ravni.

V tem oddelku so navedeni tudi relevantni viri EMRP, vključno s povzetki izkušenj v zvezi z izvajanjem, pridobljenimi v obdobju 2007–2013, vpogledom v življenjski krog projektov, ki jih financira EKS RP, in zgodbami o uspešnem izvajanju PRP.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so navedene povezave do dela EMRP in povzetkov, ki se nanašajo na izvajanje PRP.

- Na podlagi rezultatov tematske delovne skupine 4 EMRP za „mehanizme za izvajanje politike za razvoj podeželja EU“, ki je ugotovila, kaj dobro deluje v smislu izvajanja PRP in kaj bi se lahko izboljšalo v prihodnosti, je bil organiziran [seminar o izboljšanju izvajanja PRP](#).
- [Tematska delovna skupina za mehanizme izvajanja](#) je pregledala izkušnje, pridobljene z izvajanjem programov za razvoj podeželja v EU, da bi opredelila vidike, ki dobro delujejo, vidike, ki jih je morda treba izboljšati, in dejanske izboljšave, ki so morda potrebne. *Povzetek in sklepi končnega poročila* [PDF [en](#)].
- V oddelku o [okoljskih storitvah](#) je povezava do tematske strani skupine za razmislek o izvajanju okoljskih storitev, ki je opredelila ključne vidike za izvajanje okoljskih storitev in podala sveženj priporočil za zasnovo in izvajanje programov za razvoj podeželja prihodnje generacije (2014–2020). *Povzetek* [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- Št. 15 EU Rural Review: „Delivering Environmental Services using Rural Development Policy“ (Izvajanje okoljskih storitev s politiko razvoja podeželja) (april 2013) [PDF [en](#)] raziskuje, kako politika razvoja podeželja podpira zagotavljanje okoljskih storitev na podeželju EU, in daje na voljo praktično „zbirko orodij“ tistim, ki so odgovorni za zasnovo in izvajanje nove generacije programov za razvoj podeželja v prihodnosti (2014–2020).
- EMRP je organizirala [delavnico usklajevalnega odbora „Kakovost zasnove okoljskih in podnebnih ukrepov za PRP za obdobje 2014–2020“](#) kot del pripravljanih dejavnosti za novo programsko obdobje 2014–2020. Rezultati delavnice nudijo informacije, kako učinkovito oceniti potrebe in opredeliti prednostne naloge, izbrati ukrepe, jih zasnovati in izvajati ter kako učinkovito izvajati okoljske storitve.
- Tematska delovna skupina za [tipologije in osredotočanje na cilje](#) prispeva k pravilni opredelitvi podeželja v EU, ki je ključna za zasnovo politike razvoja podeželja EU in zagotavljanje dopolnjevanja z drugimi skladi EU, osredotočenimi na razvoj podeželja.
- [Tematska delovna skupina za kmetijstvo in širše gospodarstvo](#) je analizirala povezave med kmetijstvom in širšim podeželskim gospodarstvom, da bi opredelila in opisala morebitne sinergije in/ali konflikte med kmetijstvom in podeželskim gospodarstvom na različnih podeželskih območjih EU.
- V oddelku o [javnih dobrinah in javni intervenciji](#) so predstavljeni rezultati in ugotovitve zadevne tematske delovne skupine, prikazuje pa tudi, kako bi politika razvoja podeželja lahko prispevala k zagotavljanju javnih dobrin na podeželju prek kmetijstva, vključno z biotsko raznovrstnostjo kmetijske krajine in naravnimi viri, kot sta voda in tla.
- [„Tematska pobuda z mlade“](#) EMRP je proučevala načine, kako izboljšati podporo PRP za projekte, povezane z mladimi.

Primeri izvajanja PRP

V tem oddelku so navedeni primeri projektov EKSRP, študije primerov EKSRP in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP, ki lahko usmerjajo ukrepe za izvajanje prihodnjih PRP.

Primeri izvajanja programov za razvoj podeželja (iz študij primerov [tematske delovne skupine za mehanizme izvajanja](#)) so:

- „The Global Farming Contract model in Catalonia, Spain“ (Model pogodb za globalno kmetovanje v Kataloniji v Španiji) [PDF [en](#)],
- „Consultation process for the preparation of the national strategic plan and RDP in Austria“ (Posvetovalni proces za pripravo nacionalnega strateškega načrta in PRP v Avstriji) [PDF [en](#)],
- „The integrated supply-chain projects in Emilia-Romagna region, Italy“ (Integrirani projekti v zvezi z dobavno verigo v pokrajini Emilija Romanja v Italiji) [PDF [en](#)],

- „Strategic approach and programme design in Denmark“ (Strateški pristop in zasnova programov na Danskem) [[PDF en](#)],
- „Definition and implementation of a communication strategy in France“ (Opredeljevanje in izvajanje komunikacijske strategije v Franciji) [[PDF en](#)],
- „Improving application procedures in Poland“ (Izboljšanje postopkov za oddajo vlog na Poljskem) [[PDF en](#)].

Nauki iz obdobja 2007–2013

V tem oddelku so na enem mestu zbrani ključni viri, ki so na voljo na spletni strani EMRP. Vključuje povezave do rezultatov tematske analize, izkušenj, pridobljenih iz uspešnih pobud, smernic, rezultatov dogodkov, publikacij, avdiovizualnega gradiva in drugih virov, ki jih je pripravila EMRP ali je k njim prispevala v programskem obdobju 2007–2013. Vsebinska je zelo pomembna za generacijo programov za razvoj podeželja (PRP) za obdobje 2014–2020.

Priprava programov in izvajanje

- [Seminar o uspešni pripravi programov](#) opisuje rezultate seminarjev EMRP, ki so bili organizirani v letu 2012. Seminar se je osredotočal na to, kako se lahko pridobljeno znanje in izkušnje ter horizontalne prednostne naloge, povezane z inovacijami, okoljem in podnebnimi spremembami, vključijo v prihodnje PRP. Ob tej priložnosti so bili proučeni tudi ukrepi, ki jih je treba sprejeti za izboljšanje zasnove programov in izvajanja v naslednjem programskem obdobju.
- Na podlagi rezultatov tematske delovne skupine 4 EMRP za „mehanizme izvajanja politike za razvoj podeželja EU“, ki je ugotovila, kaj dobro deluje v smislu izvajanja PRP in kaj bi se lahko izboljšalo v prihodnosti, je bil organiziran [seminar o izboljšanju izvajanja PRP](#).
- [Tematska delovna skupina za tipologije in osredotočanje na cilje](#) prispeva k pravilni opredelitvi podeželja v EU, ki je ključna za zasnovo politike razvoja podeželja EU in zagotavljanje dopolnjevanja z drugimi skladi EU, osredotočenimi na razvoj podeželja.
- [Tematska delovna skupina za kmetijstvo in širše gospodarstvo](#) je analizirala povezave med kmetijstvom in širšim podeželskim gospodarstvom, da bi opredelila in opisala morebitne sinergije in/ali konflikte med kmetijstvom in podeželskim gospodarstvom na različnih podeželskih območjih EU.
- [Tematska delovna skupina za mehanizme izvajanja](#) je pregledala izkušnje, pridobljene z izvajanjem programov za razvoj podeželja v EU, da bi opredelila vidike, ki dobro delujejo, vidike, ki jih je morda treba izboljšati, in dejanske izboljšave, ki so morda potrebne.
- [Tematske informativne zloženke](#) podajajo jasno sliko intervencije politike razvoja podeželja po posameznih temah, pri čemer izpostavljajo povezave med prednostnimi nalogami te politike, izvedbenimi ukrepi in njihovimi dejanskimi rezultati v praksi.
- [Informativne zloženke o PRP](#) predstavljajo informacije o splošnem napredku vsakega programa za razvoj podeželja, ki se izvaja v EU.
- V [preglednicah kazalnikov spremljanja PRP](#) je prikazan dosežen napredek v smislu finančnih kazalnikov in kazalnikov učinka glede na dodeljene cilje za PRP za obdobje 2007–2013.
- V [zbirki podatkov projektov PRP](#) so predstavljeni primeri uspešnih projektov PRP, ki so se izvajali v EU.

Prenos znanja in inovacije

- Št. 16 glasila EU Rural Review: „Knowledge Transfer and Innovation in Rural Development Policy“ (Prenos znanja in inovacije v politiki razvoja podeželja) (maj 2013) [[PDF](#) [en](#)]. Ta številka EU Rural Review nudi hiter vpogled v trenutno razumevanje inovacij na področju razvoja podeželja in kratek pregled prihodnjih izzivov in priložnosti. Njen namen je širiti dobre nasvete in pomagati pri nadaljnjem vključevanju izmenjave znanja in inovacij v prihodnjo politiko razvoja podeželja.
- [Skupina za razmislek o prenosu znanja in inovacijah](#) je analizirala, kako programi za razvoj podeželja (PRP) v okviru politike za obdobje 2007–2013 podpirajo prenos znanja in inovacije v praksi, in podala priporočila državam članicam, kako spodbujati prenos znanja in inovacije v naslednjem programskem obdobju.
- [Vir informacij o prenosu znanja in inovacijah](#) je pregleden seznam s pomembnimi informacijami o projektu, pobudah, institucijah in knjižnici, njegov namen pa je omogočiti aktivnejše sodelovanje in udeležbo, s čimer se krepijo prenos znanja in inovacije znotraj podeželskih skupnosti.
- [Primeri projektov in pobud](#) na področju prenosa znanja in inovacij.
- V št. 2 glasila EU Rural Review: „Creativity and Innovation in EU Rural Development“ (Ustvarjalnost in inovacije pri razvoju podeželja EU) (december 2009) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hu](#)] so prikazane nekatere različne vrste inovacij in ustvarjalnosti s podeželja EU.

Podeželsko podjetništvo

- „Final Report of the ENRD Rural Entrepreneurship Thematic Initiative“ (Končno poročilo o tematski pobudi EMRP za podeželsko podjetništvo) [[PDF](#) [en](#)]
- Št. 10 glasila EU Rural Review: „Rural Entrepreneurship“ (Podeželsko podjetništvo) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] omogoča podrobnejši vpogled v način, kako kmetijska politika in politika razvoja podeželja EU pomagata spodbujati podeželsko podjetništvo.
- Št. 5 glasila EU Rural Review: „Cultivating competitiveness of the EU farm, agri-food and forest sectors“ (Spodbujanje konkurenčnosti kmetijskega, agroživilskega in gozdarskega sektorja EU) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] se osredotoča na podporo kmetijskemu, gozdarskemu in agroživilskemu sektorju EU, pri čemer združuje konkurenčnost in večnamenskost.
- [Smernice](#) so orodje za večjo zmogljivost podjetnikov na podeželju.
- [Dogodki, usposabljanja in delovne skupine](#) za večjo zmogljivost podeželskih podjetnikov.
- Knjižnica o podeželskem podjetništvu vsebuje [splošno gradivo](#) in primere projektov.
- Št. 9 glasila EU Rural Review: „Forestry and rural development“ (Gozdarstvo in razvoj podeželja) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] se osredotoča na povezave med politiko razvoja podeželja in podeželjem ter vključuje tudi uspešne projekte in izkušnje v praksi.
- V brošuri projektov EKSRP o gozdarstvu [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] so predstavljeni članki o tem, kako se EKSRP lahko uporablja za trajnostni razvoj različnih gozdnih virov v EU.

Finančni instrumenti

- Za boljšo ozaveščenost deležnikov na področju razvoja podeželja o priložnostih in pomislekih pri ustvarjanju in uporabi finančnih instrumentov v programih za razvoj podeželja v

naslednjem programskem obdobju (2014–2020) je bila organizirana [delavnica usklajevalnega odbora o finančnih instrumentih](#).

- Št. 13 glasila EU Rural Review: „Rural development financial instruments: New opportunities to tackle the economic crisis“ (Finančni instrumenti za razvoj podeželja: nove priložnosti za reševanje gospodarske krize) (oktober 2012) [PDF [en](#)]] predstavlja priložnosti, izkušnje in izzive pri izvajanju politike razvoja podeželja EU.
- V oddelku o [podeželskih financah](#) so navedene informacije o delu projektne skupine za podeželske finance, ki je bila organizirana v okviru tematske pobude za podeželsko podjetništvo nacionalnih mrež za podeželje.
- Knjižnica o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [lokalnih finančnih instrumentih](#).

Prehranska veriga

- V oddelku o [lokalnih živilih in kratkih dobavnih verigah](#) najdete uvod v to temo z ustreznimi povezavami do ukrepov EU za spodbujanje lokalnih kmetijskih proizvodov, do študij in do primerov projektov.
- Št. 12 glasila EU Rural Review: „Local Food and Short Supply Chains“ (Lokalna živila in kratke dobavne verige) [PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)]] kaže, kako PRP prispevajo k spodbujanju lokalne proizvodnje živil in kratkih dobavnih verig.
- Knjižnica o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [kratkim dobavnih verigah](#).
- V brošuri projektov EKSRP o živilih [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]] so navedeni primeri pozitivnih vplivov dejavnosti razvoja podeželja, povezanih z živili, v okviru SKP.

Okolje in podnebne spremembe

- EMRP je organizirala [delavnico EMRP „Kakovost zasnove okoljskih in podnebnih ukrepov za PRP za obdobje 2014–2020“](#) kot del pripravljanih dejavnosti za novo programsko obdobje 2014–2020. Rezultati delavnice nudijo informacije, kako učinkovito oceniti potrebe in opredeliti prednostne naloge, izbrati ukrepe, jih zasnovati in izvajati ter kako učinkovito izvajati okoljske storitve.
- Št. 15 glasila EU Rural Review: „Delivering Environmental Services using Rural Development Policy“ (Izvajanje okoljskih storitev z uporabo politike razvoja podeželja) (april 2013) [PDF [en](#)]] raziskuje, kako politika razvoja podeželja podpira zagotavljanje okoljskih storitev na podeželju EU.
- V oddelku o [okoljskih storitvah](#) je navedena povezava do tematske strani skupine za razmislek o izvajanju okoljskih storitev, ki je opredelila ključne vidike za izvajanje okoljskih storitev in podala sveženj priporočil za zasnovo in izvajanje programov za razvoj podeželja prihodnje generacije (2014–2020). *Povzetek poročila skupine za razmislek* [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]].
- V brošuri projektov EKSRP o okoljskih storitvah [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]] so izpostavljene številne različne okoljske storitve, ki jim EKSRP lahko pomaga s finančno podporo, ki je na voljo programom za razvoj podeželja (PRP) držav članic EU.
- V oddelku o [javnih dobrinah in javni intervenciji](#) so predstavljeni rezultati in ugotovitve zadevne tematske delovne skupine, prikazuje pa tudi, kako bi politika razvoja podeželja lahko prispevala k zagotavljanju javnih dobrin na podeželju prek kmetijstva, vključno z biotsko raznovrstnostjo kmetijske krajine in naravnimi viri, kot sta voda in tla.

- Tematska delovna skupina 4 za kolektivni pristop h kmetijsko-okoljskim shemam [PDF [en](#)] je razpravljala o obstoječih kolektivnih pristopih h kmetijsko-okoljskim pogodbam.
- Brošura „Public Goods and Public Intervention in Agriculture“ (Javne dobrine in javna intervencija v kmetijstvu) [PDF [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] temelji na delu, ki ga je izvedla tematska delovna skupina za javne dobrine, ki je razpravljala o vprašanih, povezanih z javnimi dobrinami, in proučila prispevek politike razvoja podeželja EU na tem področju.
- Št. 7 glasila EU Rural Review: „Public Goods and Rural Development“ (Javne dobrine in razvoj podeželja) (marec 2011) [PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] se osredotoča na vlogo kmetijske politike in politike razvoja podeželja EU pri zagotavljanju javnih dobrin na podeželju v Evropi.
- V brošuri projektov EKSRP o zeleni rasti [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] so predstavljene študije primerov projektov PRP EU, ki prikazujejo in pojasnjujejo v praksi, kakšne so lahko koristi okoljsko-trajnostnega pristopa k razvoju evropskega podeželja.
- V oddelku o [podnebnih spremembah / boju proti podnebnim spremembam](#) je navedena povezava do pregleda, ki ga je izvedla EMRP leta 2010, da bi ugotovila, kako se vprašanje podnebnih sprememb rešuje v PRP na ravni držav članic.
- Št. 4 glasila EU Rural Review: „Rural Development and Climate Change“ (Razvoj podeželja in podnebne spremembe) (maj 2010), [PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] pojasnjuje, kako politika razvoja podeželja prispeva k podnebnim ukrepom EU.

Socialna vključenost in gospodarski razvoj podeželja

- [Portal o mladih in mladih kmetih](#) nudi relevantne informacije in vire o podpori, ki je na voljo mladim kmetom in mladim na podeželju EU. Kako izboljšati podporo PRP za projekte, povezane z mladimi, obravnava zlasti „[tematska pobuda za mlade](#)“ EMRP.
- Brošura projektov EKSRP o socialni vključenosti [PDF [en](#)] izpostavlja številne primere projektov socialne vključenosti z evropskega podeželja, ki jih sofinancira EKSRP.
- V brošuri projektov EKSRP o mladih kmetih in mladih na evropskem podeželju [PDF [en](#)] so zbrani primeri projektov, ki kažejo, kako lahko EKSRP pomaga pri zagotavljanju razvojnih priložnosti za mlade kmete in mlade na evropskem podeželju.
- Št. 6 glasila EU Rural Review: „Employment and Social Inclusion“ (Zaposlovanje in socialna vključenost) [PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] se osredotoča na spodbujanje zaposlovanja na podeželju, zmanjševanje revščine na podeželju in izboljšanje kakovosti življenja.
- [Socialno kmetovanje](#) je skupna tematska pobuda nacionalnih mrež za podeželje, katere namen je določiti in analizirati priložnosti in ovire, ki se pojavljajo z nacionalnimi oziroma regionalnimi PRP za obdobje 2007–2013 pri izvajanju socialnega kmetovanja oziroma zelenih programov socialnega in zdravstvenega varstva v EU27.
- Seminar EMRP o [delno samooskrbnem kmetovanju v EU](#) je ocenil položaj in politike, ki se osredotočajo na kmetijska gospodarstva z delno samooskrbnim kmetovanjem v EU.
- [Socialni vidiki podeželskega podjetništva](#).
- Portal knjižnice o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [vključevanju določenih ciljnih skupin](#).
- Portal knjižnice o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [socialnih storitvah in kmetovanju](#).
- Portal knjižnice o podeželskem podjetništvu vsebuje gradivo in primere projektov o [socialnem podjetništvu](#).
- V tem oddelku so navedene informacije o uporabi [IKT](#) na podeželju.
- Brošura projektov EKSRP o informacijski in komunikacijski tehnologiji (IKT) [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] prikazuje, kako se IKT uporablja kot glavno orodje za odkrivanje potenciala podeželja, ki tako postaja privlačnejše za življenje, delo in obisk.

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, LEADER in transnacionalno sodelovanje

- Kot pomoč pri pripravi programov lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (znan tudi kot LEADER znotraj EKSRP), na nacionalni in lokalni ravni je bil organiziran tretji [dogodek LEADER 2013: Gradnja mostov za prihodnost](#).
- Informacije o [delavnicah o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost](#), ki sta jih organizirala Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja in kontaktna točka EMRP v okviru 10. DNEVA ODPRTIH VRAT evropskega tedna regij in mest. Cilj je bil začeti razprave o pripravi, zasnovi, izvajanju in upravljanju lokalnih razvojnih strategij, širiti razumevanje, kako se lahko mreženje uporablja kot orodje za mobilizacijo akterjev, in širše oglaševati dodano vrednost transnacionalnega sodelovanja med lokalnimi ozemlji.
- EMRP je organizirala [delavnico o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost](#), da se izmenjajo informacije in ideje za prihodnje programske obdobje ter ugotovijo potrebe deležnikov v tem okviru in morebitna vloga mrež v pripravljalnem obdobju.
- Kot del cilja, da se pregleda izvajanje pristopa LEADER v EU in da se določijo dobre prakse, ki bi se lahko razvile v priporočila za izboljšanje izvajanja LEADER, namerava [skupina za razmislek 4 za boljše lokalne razvojne strategije](#) analizirati dva ključna vidika lokalnih razvojnih strategij, in sicer njihovo oblikovanje in izvajanje.
- Kot del zbirke orodij LEADER so v oddelku o [lokalnih akcijskih skupinah](#) navedene praktične in uporabne informacije o različnih vidikih, povezanih z ustanovitvijo lokalne akcijske skupine.
- V oddelku o [zasnovi strategije in njenem izvajanju](#) so navedene smernice za reševanje težav, povezanih z zasnovo in izvajanjem lokalnih razvojnih strategij.
- Št. 11 glasila EU Rural Review: „LEADER and Cooperation“ (LEADER in sodelovanje) (april 2012) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] se osredotoča na medsebojni odnos dveh ključnih elementov pristopa LEADER, in sicer lokalnih razvojnih strategij in sodelovanja.
- V brošuri projektov EKSRP o pristopu LEADER [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] je prikazana in izpostavljena dodana vrednost pristopa LEADER.
- V brošuri projektov EKSRP o drugih skladih EU [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] je prikazano, kako lahko EKSRP deluje skupaj z drugimi viri financiranja EU na podeželju.
- [Poseben glosar terminov s področja transnacionalnega sodelovanja](#).
- V oddelku o [pravilih in postopkih za transnacionalno sodelovanje držav članic](#) so navedene informacije za lokalne akcijske skupine in druge podobne akterje, ki jih zanima transnacionalno sodelovanje.
- V oddelku o [izvajanju transnacionalnega sodelovanja](#) so podane informacije o skupnih vidikih upravljanja projektov transnacionalnega sodelovanja.
- Informativni oddelki o vlogi spremljanja in vrednotenja, ki sta del naknadnega spremljanja, potrebnega za izboljšanje izvajanja projektov transnacionalnega sodelovanja.
- [Zbirka smernic za transnacionalno sodelovanje](#).

Mreženje na področju razvoja podeželja

Mreženje v praksi: pridobljene izkušnje in nauki

- [Delavnica usklajevalnega odbora o prihodnosti mreženja na podeželju, ki je potekala 17. septembra 2012 v Bruslju](#), in rezultati delavnice [[PDF](#) [en](#)] podajajo informacije o prihodnosti evropskega mreženja za razvoj podeželja.
- Št. 14 glasila EU Rural Review: „Networks and Networking in Rural Development Policy“ (Mreže in mreženje v politiki razvoja podeželja) (december 2012) [[PDF](#) [en](#)] prikazuje mreže

kot učinkovito sredstvo obveščanja, vir navdiha in večje moči lokalnih prebivalcev podeželskih skupnosti.

- [Mreže kot orodje politike razvoja podeželja](#) za spodbujanje in izmenjavo novi idej, ki prispevajo k izvajanju politike razvoja podeželja.
- V oddelku o [izkušnjah, pridobljenih iz EMRP](#), so predstavljeni nekateri mejniki in dosežki EMRP v obdobju 2008–2012.
- V oddelku o [izkušnjah, pridobljenih iz nacionalnih mrež za podeželje](#), najdemo pomembna in uporabna dejstva, ki temeljijo na izkušnjah v obdobju 2007–2013 in na katerih lahko temelji prihodnje programsko obdobje 2014–2020.
- [Raznolikosti pristopov nacionalnih mrež za podeželje](#) prikazuje praktične izkušnje in priložnosti za učenje, ki jih ustvarijo številni raznoliki pristopi nacionalnih mrež za podeželje, povezani z mreženjem na podeželju.
- Kot del izkušenj, pridobljenih iz nacionalnih mrež za podeželje, so v oddelku o [zagotavljanju skupnega razumevanja skupnih politik](#) podani primeri različnih metod in tehnik, ki jih uporabljajo nacionalne mreže za podeželje. Te metode in tehnike prikazujejo, kako povezati skupine, organizacije in posameznike in tako spodbuditi skupno vertikalno in horizontalno razumevanje politike med različnimi skupinami deležnikov.
- V oddelku o [upoštevanju pridobljenih izkušenj](#) so navedene povezave do izkušenj in naukov, pridobljenih v programskem obdobju 2007–2013 EMRP, nacionalnih mrež za podeželje in drugih mrež, ki so lahko podlaga za prihajajoče programsko obdobje 2014–2020.
- V oddelku o [uspešnem sodelovanju deležnikov](#) so navedeni primeri številnih metod in tehnik, ki jih uporabljajo nacionalne mreže za podeželje, da obstoječe in potencialne skupine deležnikov vključijo v tiste vidike PRP, ki so zanje najpomembnejši.
- Na spletni strani o [pomoči pri izmenjavi praks in izkušnji](#) so zbrana uporabna orodja za učenje za druge deležnike, uporabljena v praksi, predstavljena na ustrezen način in na voljo širši javnosti.
- Na spletni strani o [podpori za sodelovanje in skupne ukrepe](#) so opisane zgodbe o uspehu, ki kažejo, kako so nacionalne mreže za podeželje podpirale ljudi, skupine in organizacije pri iskanju potencialnih partnerjev, skupnem oblikovanju idej in sodelovanju v okviru skupnih projektov.
- [Gradnja zmogljivosti mrež za podeželje](#) je seminar, ki ga je organizirala EMRP, da bi prispevala k večji zmogljivosti nacionalnih in regionalnih mrež. Ta seminar je bil tudi dragocena priložnost za tiste, ki so sodelovali v začetnih stopnjah vzpostavljanja nacionalnih mrež za podeželje, da se srečajo z drugimi akterji na področju razvoja podeželja v EU.

[Orodja za samoocenjevanje, namenjena nacionalnim mrežam za podeželje](#)

- Oddelek „Obstoječa orodja, ki jih nacionalne mreže za podeželje uporabljajo za samoocenjevanje“ zajema praktično zbirko orodij za samoocenjevanje, ki jih nacionalne mreže za podeželje že uporabljajo.
- Smernice o zasnovi anket, vprašalnikov in obrazcev za povratne informacije navajajo nekatere splošne smernice za nacionalne mreže za podeželje za pripravo anket za zbiranje in ocenjevanje stališč in mnenj deležnikov in udeležencev v različnih dejavnostih mreženja.
- V oddelku „Več kot samoocenjevanje nacionalnih mrež za podeželje“ najdete povezave in publikacije s koristnimi napotki, metodologijami in nauki za nacionalne mreže za podeželje, ki želijo nadgraditi standardni proces samoocenjevanja svojih dejavnosti.
- Oddelek „Načini samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje“ na splošno opisuje pristope, ki so jih za samoocenjevanje izbrale določene nacionalne mreže za podeželje.

- V oddelku o potencialnih orodjih za podpiranje samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje so zbrane smernice za samoocenjevanje dejavnosti v mrežah nevladnih organizacij in mrežah za družbene spremembe, ki vsebujejo praktične primere in nasvete, ki bi lahko bili pomembni tudi za samoocenjevanje nacionalnih mrež za podeželje.
- Oddelek o praktičnih orodjih za samoocenjevanje, namenjenih nacionalnim mrežam za podeželje, navaja povezave do zbirke praktičnih orodij, ki jih nacionalne mreže za podeželje bodisi uporabljajo bodisi bi jih lahko uporabljale za spremljanje napredka in ocenjevanje uspešnosti svojih dejavnosti mreženja.

Spremljanje in vrednotenje

Spremljanje in vrednotenje sta pomembna elementa načrtovanja, zasnove in izvajanja programov za razvoj podeželja (PRP). **Vrednotenje** je bistveno za pravilno oceno potreb podeželskih območij in je pomemben del določanja prihodnjih strategij programa in najboljšega izbora ukrepov PRP. Vrednotenje prav tako omogoča ocenjevanje učinka politike in podpira njeno učinkovito izvajanje. **Spremljanje** je pomembno za tekoče ocenjevanje programov in zagotavlja podatke za pravočasno prilagoditev izvajanja programa. Spremljanje in vrednotenje sta pomembna zlasti v času gospodarske krize, ko je učinkovita in uspešna raba javnih sredstev še bolj potrebna.

V programskem obdobju 2014–2020 je prvič vzpostavljen okvir skupnega spremljanja in vrednotenja za celotno SKP. Evropska komisija na podlagi izkušenj v preteklosti predlaga, da se poenostavi postopek spremljanja in vrednotenja PRP. Cilj je zagotoviti zanesljive in pravočasne podatke, ki omogočajo ustrezno oceno, naknadno spremljanje in boljše izvajanje PRP.

Dodatne informacije o spremljanju in vrednotenju PRP in politiki razvoja podeželja EU so dostopne na spletni strani [Evropske mreže za vrednotenje razvoja podeželja](#) in v [oddelku spletne strani Evropske komisije](#), posvečenemu spremljanju in ocenjevanju SKP po letu 2013.

EMRP pripravlja [preglednice za spremljanje](#), ki kažejo napredek, dosežen v smislu javnih odhodkov in kazalnikov učinka za PRP EU za obdobje 2007–2013.

Vrednotenje in samoocenjevanje nacionalnih mrež za podeželje

Spodaj so navedene povezave do relevantnega dela, ki ga je izvedla EMRP na področju vrednotenja in samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje.

- Na spletni strani o [obstojećih orodjih, ki jih nacionalne mreže za podeželje uporabljajo za samoocenjevanje](#), najdete sklop praktičnih orodij za samoocenjevanje, ki jih nacionalne mreže za podeželje že uporabljajo.
- Spletna stran o [načinih samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje](#) obvešča o splošnem pristopu, ki so ga določene nacionalne mreže za podeželje izbrale pri samoocenjevanju.
- [Smernice o zasnovi anket, vprašalnikov in obrazcev za povratne informacije](#) navajajo nekatere splošne smernice za nacionalne mreže za podeželje za pripravo anket za zbiranje in ocenjevanje stališč ter mnenj deležnikov in udeležencev v različnih dejavnostih mreženja.

- V oddelku „Več kot samoocenjevanje nacionalnih mrež za podeželje“ najdete povezave in publikacije s koristnimi napotki, metodologijami in nauki za nacionalne mreže za podeželje, ki želijo nadgraditi standardni proces samoocenjevanja svojih dejavnosti.
- Na spletni strani o [potencialnih orodjih za podpiranje samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje](#) so zbrane smernice za samoocenjevanje dejavnosti v mrežah nevladnih organizacij in mrežah za družbene spremembe, ki vsebujejo praktične primere in nasvete, ki bi lahko bili pomembni tudi za samoocenjevanje nacionalnih mrež za podeželje.

Vrednotenje transnacionalnega sodelovanja

Spodaj so navedene povezave do relevantnega dela Evropske mreže za vrednotenje in EMRP, ki zajemajo vrednotenje pristopa LEADER in transnacionalnega sodelovanja.

- Informativna oddelka o vlogi [spremljanja](#) in [vrednotenja](#) kot del naknadnega spremljanja, ki je potrebno za izboljšanje izvajanja projektov transnacionalnega sodelovanja [PDF [en](#)].

Mreženje na področju razvoja podeželja

Mreže in mreženje so splošno priznana in sprejeta ključna orodja za podpiranje in spodbujanje trajnostnega razvoja podeželja. Mreženje se je izkazalo kot uporaben instrument za večjo vključenost deležnikov na različnih stopnjah izvajanja programa za razvoj podeželja (PRP). Na stopnji načrtovanja PRP se mreženje pogosto uporablja kot instrument, ki združuje vse zainteresirane strani v razpravi o pomembnih predlogih politike. Na stopnji izvajanje politike pa podpira delo različnih deležnikov na področju razvoja podeželja, saj ustvarja priložnosti za izmenjavo idej, informacij in znanja. Ko PRP dosežejo določeno stopnjo napredka, imajo mreže pomembno vlogo pri širjenju dobrih praks in prispevajo k izboljšanju politike razvoja podeželja.

Mreženje naj bi imelo še pomembnejšo vlogo v programskem obdobju 2014–2020, in sicer zaradi vzpostavitve mrež na področju razvoja podeželja na evropski in nacionalni ravni.

Mreženje na ravni EU, ki poteka prek Evropske mreže za razvoj podeželja, združuje nacionalne mreže za podeželje, organizacije in uprave, ki so dejavne na področju razvoja podeželja, da se:

- poveča sodelovanje vseh deležnikov pri izvajanju politike,
- izboljša kakovost PRP in se ponudi pomoč pri njihovem vrednotenju,
- obvesti širšo javnost o koristih politike razvoja podeželja in
- spodbudijo inovacije v kmetijstvu, proizvodnji živil, gozdarstvu in na podeželju.

Mreža Evropskega partnerstva za inovacije in njena [kontaktna točka](#) („service point“) podpirata [Evropsko partnerstvo za inovacije na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti](#) in mreženje operativnih skupin, svetovalnih služb in raziskovalcev. V [tem oddelku](#) najdete več informacij o mreženju kot orodju politike razvoja podeželja za obdobje 2014–2020.

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so navedene povezave do dela EMRP o razumevanju mreženja kot orodja politike razvoja podeželja, ki temelji na relevantnih izkušnjah, pridobljenih na ravni EU in nacionalni ravni.

- Št. 14 glasila EU Rural Review: „Networks and Networking in Rural Development Policy“ (Mreže in mreženje v politiki razvoja podeželja) [[PDF](#) ^[en]] prikazuje mreže kot učinkovito sredstvo obveščanja, vir navdiha in večje moči lokalnih prebivalcev podeželskih skupnosti.
- V oddelku o [izkušnjah, pridobljenih iz EMRP](#), so predstavljeni nekateri mejniki in dosežki EMRP v obdobju 2008–2012.
- V oddelku o [izkušnjah, pridobljenih iz nacionalnih mrež za podeželje](#), najdemo pomembna in uporabna dejstva, ki temeljijo na izkušnjah v obdobju 2007–2013 in na katerih lahko temelji prihodnje programsko obdobje 2014–2020.
- [Raznolikosti pristopov nacionalnih mrež za podeželje](#) prikazuje praktične izkušnje in priložnosti za učenje, ki jih ustvarijo številni raznoliki pristopi nacionalnih mrež za podeželje, povezani z mreženjem na podeželju.
- [Mreže kot orodje politike razvoja podeželja](#) za spodbujanje in izmenjavo novih idej, ki prispeva k izvajanju politike razvoja podeželja.
- [Gradnja zmogljivosti mrež za podeželje](#) je seminar, ki ga je organizirala EMRP, da bi prispevala k večji zmogljivosti nacionalnih in regionalnih mrež. Ta seminar je bil tudi dragocena priložnost za tiste, ki sodelujejo pri začetnih stopnjah vzpostavljanja nacionalne mreže za podeželje, da se srečajo z drugimi akterji na področju razvoja podeželja v EU.
- Spletna stran o [načinih samoocenjevanja nacionalne mreže za podeželje](#) obvešča o splošnem pristopu, ki so ga določene mreže za razvoj podeželja izbrale pri samoocenjevanju.
- V oddelku o [potencialnih orodjih za podpiranje samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje](#) so zbrane smernice za samoocenjevanje dejavnosti v mrežah nevladnih organizacij in mrežah za družbene spremembe, ki vsebujejo praktične primere in nasvete, ki bi lahko bili pomembni tudi za samoocenjevanje nacionalnih mrež za podeželje.
- V oddelku o [načelih mreženja in mreženju v praksi](#) so podani viri in dodatno gradivo o razlogih in ključnih vprašanih vzpostavljanja in delovanja nacionalnih mrež za podeželje.
- [Zbirka orodij nacionalnih mrež za podeželje](#) je dinamični spletni vir, ki vsebuje informacije oziroma smernice, namenjene oddelkom za podporo mrež, organom upravljanja in drugim pomembnim deležnikom s področja nacionalnih mrež za podeželje, da se okrepijo in izboljšajo mreže za podeželje, ki jih financira EKSRP.
- [Smernice o zasnovi anket, vprašalnikov in obrazcev za povratne informacije](#) navajajo nekatere splošne smernice za nacionalne mreže za podeželje za pripravo anket za zbiranje in ocenjevanje stališč in mnenj deležnikov in udeležencev v različnih dejavnostih mreženja.

Dodana vrednost mreženja: primeri iz obdobja 2007–2013

[Spodaj](#) so podani primeri dejavnosti mreženja, relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem mreženju.

- V oddelku o zagotavljanju skupnega razumevanja skupnih politik so podani primeri različnih metod in tehnik, ki jih nacionalne mreže za podeželje uporabljajo pri povezovanju skupin, organizacij in posameznikov. S temi metodami in tehnikami spodbujajo skupno vertikalno in horizontalno razumevanje politike med različnimi skupinami deležnikov.
- V oddelku o uspešnem sodelovanju deležnikov so navedeni primeri številnih metod in tehnik, ki jih uporabljajo nacionalne mreže za podeželje, da obstoječe in potencialne skupine deležnikov vključijo v tiste vidike PRP, ki so zanje najpomembnejši.
- V oddelku o podpori za sodelovanje in skupne ukrepe so opisane zgodbe o uspehu, ki kažejo, kako so nacionalne mreže za podeželje podpirale ljudi, skupine in organizacije pri iskanju potencialnih partnerjev, skupnem oblikovanju idej in sodelovanju v okviru skupnih projektov.

- Na spletni strani o pomoči pri izmenjavi praks in izkušenj so zbrana uporabna orodja za učenje za druge deležnike, uporabljena v praksi, predstavljena na ustrezen način in na voljo širši javnosti.
- Na spletni strani o izmenjavi izkušenj in strokovnega znanja so zbrane prakse mreženja. Namenjene so osebam, skupinam in organizacijam, ki želijo deliti svoje znanje in strokovno znanje tako prek neposrednega stika kot s pomočjo številnih orodij za izmenjavo na daljavo.
- Na spletni strani o podpori za sodelovanje in skupne ukrepe so zbrane „zgodbe o mreženju“, ki prikazujejo, kako so nacionalne mreže za podeželje podpirale ljudi, skupine in organizacije pri iskanju potencialnih partnerjev, skupnem oblikovanju idej in sodelovanju v okviru skupnih projektov.

Priprava na obdobje 2014–2020

Tukaj najdete uporabna orodja in vire v zvezi z mreženjem v programskem obdobju 2014–2020.

- Predstavitve Evropske komisije na 19. srečanju nacionalnih mrež za podeželje, organiziranem 12. septembra 2013 v Gdanku na Poljskem, ki vsebuje začetne smernice o mreženju v programskem obdobju 2014–2020 [[PDF](#) [en](#)].

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost

Pristop [LEADER](#) se je od leta 1991, ko ga je Evropska komisija začela izvajati kot pobudo Skupnosti, razvil v glavno orodje politike razvoja podeželja, ki je pritegnilo veliko zanimanja v EU in zunaj EU, tako na podeželju kot urbanih in obalnih območjih. V novem programskem obdobju je bil lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, predlagan kot orodje, da se državljani na lokalni ravni vključijo v iskanje odgovorov na socialne, okoljske in gospodarske izzive. Pričakuje se, da bo lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, olajšal izvajanje integriranih pristopov med evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi (ESRR, ESS, Evropskim skladom za pomorstvo in ribištvo in EKSRP). Države članice bodo morale v svojih pogodbah o partnerstvu opredeliti, kako nameravajo podpirati lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, in določiti, v katerih programih in na katerih območjih se lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, lahko uporablja. Čeprav lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, pri ESRR, ESS in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ni treba uporabiti, je obvezen pri EKSRP. Tako se ohranjajo ključni sestavni deli pristopa LEADER, kot so lokalne akcijske skupine, lokalne razvojne strategije ter pokritost prebivalstva in območij.

Nov pristop lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, omogoča, da se podpora vrste LEADER bolje usklajuje s podporo za lokalni razvoj iz drugih skladov EU, in bi zato moral okrepiti povezave med podeželjem, urbanih in ribolovnimi območji. Za več podrobnejših informacij o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost, si oglejte [temu posvečen oddelek](#) spletne strani EMRP.

Če želite izvedeti več o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost, kliknite na spodnje povezave:

Izkušnje, pridobljene v obdobju 2007–2013

Spodaj so za boljše razumevanje pristopa LEADER in pristopa lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, k razvoju podeželja navedene povezave do relevantnega dela EMRP.

- Št. 11 glasila EU Rural Review: „LEADER and Cooperation“ (LEADER in sodelovanje) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] se osredotoča na medsebojni odnos dveh ključnih elementov pristopa LEADER, in sicer lokalnih razvojnih strategij in sodelovanja.

- Ustanovljena je bila [skupina za razmislek o izvajanju pristopa LEADER od spodaj navzgor](#), da bi sestavila seznam modelov za izvajanje pristopa LEADER, opredelila glavne težave in dobre prakse pri izvajanju pristopa LEADER ter poiskala možne rešitve.
- [Ciljna skupina za ohranjanje inovativnega/eksperimentalnega značaja pristopa LEADER](#) je analizirala vprašanja, povezana z opredeljevanjem obsega inovacij v okviru tega pristopa, in primere dobre prakse pri zasnovi in uporabi pogojev za upravičenost za inovativne projekte in podporne sheme za inovacije.
- [Ciljna skupina za izvajanje ukrepa o sodelovanju v okviru pristopa LEADER](#) je analizirala vprašanja, povezana s transnacionalnim sodelovanjem.
- Ustanovljena je bila [skupina za razmislek o boljših lokalnih razvojnih strategijah](#), ki je analizirala dva ključna vidika lokalnih razvojnih strategij, in sicer njihovo opredelitev in izvajanje.
- Kot pomoč pri pripravi programov lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, na nacionalni in lokalni ravni, je bil organiziran tretji [dogodek LEADER 2013: Gradnja mostov za prihodnost](#).
- V oddelku o [knjižnici LEADER](#) najdete informacije in dokumente o pristopih LEADER II, LEADER + in programu LEADER za obdobje 2007–2013.
- [Zbirka podatkov o lokalnih akcijskih skupinah](#)) je vir informacij za vse registrirane lokalne akcijske skupine. V njej najdete njihove cilje in kontaktne podatke ob koncu programskega obdobja 2007–2013.
- V oddelku o [smernicah o transnacionalnem sodelovanju](#) so navedene informacije, ki so v pomoč zainteresiranim lokalnim akcijskim skupinam pri pripravi in izvajanju projekta o transnacionalnem sodelovanju.
- Na spletni strani o [pravilih in postopkih za transnacionalno sodelovanje držav članic](#) so navedene informacije za lokalne akcijske skupine in druge podobne akterje, ki bi želeli izvajati projekte transnacionalnega sodelovanja.
- Kot del zbirke orodij LEADER so na spletni strani o [lokalnih akcijskih skupinah](#) navedene praktične in uporabne informacije o različnih vidikih, povezanih z ustanovitvijo lokalne akcijske skupine.
- Na spletni strani o [zasnovi strategije in njenem izvajanju](#) zbirke orodja LEADER so navedene smernice za reševanje težav, povezanih z zasnovo in izvajanjem lokalnih razvojnih strategij.
- [Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, v oddelku „Teme“ na spletni strani EMRP](#)
- Videoposnetek: [Naprej z LEADER – pristop LEADER k razvoju podeželja](#)
- Videoposnetek: [Načela pristopa LEADER](#)
-

Primeri izvajanja pristopa LEADER

Spodaj so navedeni primeri projektov LEADER in transnacionalnega sodelovanja, relevantne študije primerov in zgodbe o uspešnem izvajanju PRP.

- V brošuri projektov EKSRP o pristopu LEADER [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] je prikazana in izpostavljena dodana vrednost pristopa LEADER z dejanskimi primeri projektov, ki jih financira EKSRP.
- Sklop informativnih zloženek „Better LEADER practices for Local Development Strategies across the EU“ (Boljše prakse LEADER za lokalne razvojne strategije v EU) vsebuje relevantne primere praks, ki so jih organi upravljanja in lokalne akcijske skupine uporabljali pri izvajanju pristopa LEADER v obdobju 2007–2013. Cilj tega sklopa zloženek je izpostaviti, kaj dobro deluje v fazi zasnove in izvajanja lokalnih razvojnih strategij. Za več podrobnejših informacij si oglejte spodnje povezave do posameznih informativnih zloženek:

- „Multi-step LAG Selection Procedure“ (Večstopenjski postopek izbora lokalnih akcijskih skupin) (FI) [[PDF en](#)],
- „Multi-stage Project Application and Continuous Monitoring Scheme“ (Večstopenjska oddaja vlog za projekt in shema stalnega spremljanja) (UK) [[PDF en](#)],
- „Clear rules and methodologies to ensure multi sector integration in local strategies“ (Jasna pravila in metodologije za zagotavljanje večsektorskega vključevanja v lokalne strategije) (GR) [[PDF en](#)],
- „Making LDS goals easily measurable to capture LEADER’s added value“ (Omogočanje lahkega merjenja ciljev lokalnih razvojnih strategij, da se zagotovi dodana vrednost pristopa LEADER) (IE) [[PDF en](#)],
- „Practical checklist for LAGs preparing their Local Development Strategies“ (Praktični kontrolni seznam za lokalne akcijske skupine pri pripravi njihovih lokalnih razvojnih strategij) (SE) [[PDF en](#)],
- „Supporting LAG independence and objective decision-making“ (Podpiranje neodvisnosti lokalnih akcijskih skupin in objektivno sprejemanje odločitev) (FI) [[PDF en](#)],
- „Inter-LAG evaluation process“ (Proces vrednotenja znotraj lokalne akcijske skupine) (FI) [[PDF en](#)],
- „Enhancing LEADER’s regional flavour“ (Krepitev regionalnega značaja pristopa LEADER) (FR) [[PDF en](#)],
- „Integrating Corporate Social Responsibility into LEADER projects“ (Vključevanje družbene odgovornosti gospodarskih družb v projekte LEADER) (ES) [[PDF en](#)],
- „Integrating LDS into wider territorial planning“ (Vključevanje lokalnih razvojnih strategij v širše prostorsko načrtovanje) (ES) [[PDF en](#)],
- „Better monitoring and evaluation of LEADER“ (Boljše spremljanje in vrednotenje pristopa LEADER) (IT) [[PDF en](#)],
- „Using participatory methodologies to design quality Local Development Strategies“ (Uporaba participativnih metodologij za zasnovo kakovostnih lokalnih razvojnih strategij) (IT) [[PDF en](#)].

Najdite nove zamisli med [primeri projektov LEADER in projektov transnacionalnega sodelovanja, ki so jih podprli PRP za obdobje 2007–2013](#).

Priprava na obdobje 2014–2020

Uporabne informacije, kako se pripraviti na pripravo programov in izvajanje lokalnega razvoja, ki ga podpira skupnost, na podeželju in nepodeželskih območjih.

- Informacije o [kohezijski politiki EU za obdobje 2014–2020](#).
- [Pobude, povezane z izvajanjem lokalnega razvoja, ki ga podpira skupnost](#), vključno z njihovo uporabo na območjih, ki niso podeželska.
- Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja in kontaktna točka EMRP sta v okviru 10. DNEVA ODPRTIH VRAT evropskega tedna regij in mest organizirala [delavnice o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost](#). Delavnice so bile namenjene razpravam o pripravi, zasnovi, izvajanju in upravljanju lokalnih razvojnih strategij, boljšemu razumevanju, kako se lahko mreženje uporablja kot orodje za mobilizacijo akterjev, in širšemu oglaševanju dodane vrednosti transnacionalnega sodelovanja med lokalnimi ozemlji.
- Povzetek informacij z naslovom „Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost“ [[PDF st](#)] (Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja) izpostavlja ključne elemente pristopa v prihodnosti.

- Glavni namen Skupnih smernic generalnih direktorats Evropske komisije AGRI, EMPL, MARE in REGIO o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov („Common guidance of the European Commission’s Directorates-General AGRI, EMPL, MARE and REGIO on Community-led Local Development in European Structural and Investment Funds“) [PDF [en](#)] (29. april 2013) je pomagati organom v državah članicah, da ustvarijo pogoje za učinkovito rabo lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v njihovih sporazumih o partnerstvu in da ta lokalni razvoj vključijo v svoje zadevne programe.
- Seminar o [lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost, v okviru skladov ESI v obdobju 2014–2020](#), ki je bil organiziran 6. februarja 2013, je podal smernice in nasvete o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost, v zvezi s pripravo programov znotraj parametrov skupnega strateškega okvira za obdobje 2014–2020.
- EMRP je organizirala [delavnico o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost](#), namenjeno izmenjavi informacij in idej za prihodnje programske obdobje ter določitvi potreb deležnikov v tem okviru in morebitne vloge mrež v pripravljalnem obdobju.
- Informacije o [tematski pobudi nacionalne mreže za podeželje na področju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost](#); to je predvsem forum za izmenjavo informacij za nacionalne mreže za podeželje.
- Dne 12. novembra 2013 je bila kot del dejavnosti EMRP, ki podpirajo pripravo za programske obdobje 2014–2020, organizirana delavnica „[Finančna sredstva za LEADER/lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost: priložnosti in relevantne prakse](#)“. Delavnica je izpostavila posebne izzive pri financiranju LEADER/lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ter določila učinkovite mehanizme financiranja za LEADER/lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, in opredelila, kako se lahko vključijo v relevantne mehanizme izvajanja politike.

Države kandidatke in potencialne države kandidatke

V tem oddelku so navedene izbrane informacije o državah kandidatkah EU in potencialnih državah kandidatkah EU. Vsebuje različne informacije, od najnovejših novic o pristopih do dogodkov in pobud na področju mreženja, ki oblikujejo prihodnjo politiko razvoja podeželja. Trenutno je pet uradnih držav kandidatk za članstvo v EU. To so Islandija, Črna gora, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Srbija in Turčija. Poleg tega obstajajo tri potencialne države kandidatke, in sicer Albanija, Bosna in Hercegovina ter Kosovo*. Splošne informacije o teh državah in o njihovem pristopnem procesu so na voljo v posebnem oddelku [spletne strani Generalnega direktorata za širitev EU](#).

[IPARD](#) (instrument za predpristopno pomoč za razvoj podeželja) pomaga državam kandidatkam in potencialnim državam kandidatkam pri izvajanju pravnega reda v zvezi s skupno kmetijsko politiko in trajnostnim prilagajanjem kmetijskega sektorja in podeželja v državi kandidatki.

Profili držav

Spodaj so navedene povezave do podrobnih informacij o državah na spletni strani Evropa (Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja):

- Profili držav kandidatk:
  - [Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija](#),
  - [Islandija](#),
  - [Črna gora](#),
  - [Srbija](#),
  - [Turčija](#).

- Profili potencialnih držav kandidatk:
  - [Albanija](#),
  - [Bosna in Hercegovina](#),
  - [Kosovo*](#).

*To poimenovanje ne vpliva na stališča o statusu ter je v skladu z Resolucijo Varnostnega Sveta OZN 1244 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

Mreže za razvoj podeželja

Spodaj so navedeni razpoložljivi viri in informacije o nastajajočih nacionalnih mrežah za podeželje in drugih izkušnjah mreženja na podeželju v državah kandidatkah in potencialnih državah kandidatkah.

- Dne 11. novembra 2010 je v Bruslju potekal seminar o ustanovitvi in razvoju nacionalnih mrež za podeželje v državah kandidatkah. Vse predstavitve s tega seminarja si lahko naložite s [spletne strani EMRP](#).
- Zveza civilnih združenj [Mreža za razvoj podeželja v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji](#) je bila ustanovljena marca 2010 v Skopju kot gibanje, organizirano na nacionalni ravni, ki zastopa podeželske skupnosti v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji. Mreža je tudi članica [Evropskega združenja LEADER za razvoj podeželja \(„European LEADER Association for Rural Development“\)](#).
- [Mreža za podporo razvoja podeželja v Srbiji](#)

Dogodki

Spodaj so navedeni dogodki, ki pomagajo oblikovati politiko razvoja podeželja in spodbujati gradnjo zmogljivosti.

- [KONFERENCA IPA 2013 – Instrument za predpristopno pomoč \(za obdobje 2014–2020\)](#).
- Delavnica o [predpristopnih programih LEADER in programih LEADER po pristopu](#).
- Delavnica o [ukrepih za razvoj podeželja za IPA II/IPARD 2014–2020](#).
- Delavnica o [IPARD: pridobljene izkušnje in obeti za naslednje programsko obdobje](#).
- Meddržavna delavnica o [IPA za razvoj podeželja \(IPARD\) po letu 2013](#).
- Delavnica o [ukrepih IPARD – podeželski turizem](#).
- Delavnica o [programu IPARD \(ukrepi in vloge\)](#).
- [Regionalna delavnica o IPARD](#).
- Seminar o [glavnih načelih priprave programov IPARD](#).
- Seminar o [spremljanju in vrednotenju programa IPARD](#).
- Prva regionalna delavnica o mreženju za projekt FAO/SWG z naslovom „Racionalizacija kmetijske politike in politike razvoja podeželja držav jugovzhodne Evrope za pristop k EU“, ki je potekala 15. in 16. septembra 2012 v Vodicach na Hrvaškem.
- Druga regionalna delavnica o mreženju za projekt FAO SWG z naslovom „Racionalizacija kmetijske politike in politike razvoja podeželja držav jugovzhodne Evrope za pristop k EU“, ki je potekala od 22. do 24. maja 2013 v Baru v Črni gori.
- Prve nacionalne delavnice o mreženju za projekt FAO-SWG z naslovom „Racionalizacija kmetijske politike in politike razvoja podeželja držav jugovzhodne Evrope za pristop k EU“ so uspešno potekale v tej regiji od 7. do 15. februarja 2013, in sicer v Albaniji, Črni gori ter Bosni in Hercegovini.

- Druge nacionalne delavnice o mreženju za projekt FAO-SWG z naslovom „Racionalizacija kmetijske politike in politike razvoja podeželja držav jugovzhodne Evrope za pristop k EU“ so potekale od 1. do 7. septembra 2013 v Srbiji in Makedoniji ter na Kosovem*.
- Srečanje mreže PREPARE 2013 [[PDF en](#)] je potekalo od 4. do 7. septembra 2013 v Bosni in Hercegovini.
- Forum o kmetijski politiki 2013: „Novi obeti za kmetijstvo in razvoj podeželja v Jugovzhodni Evropi za trajnostno prihodnost“ je potekal od 15. do 18. oktobra 2013 v Prištini na Kosovem*.
-

Pobude in projekti

Spodaj so navedene informacije o pobudah in projektih, ki podpirajo politiko in dejavnosti razvoja podeželja.

- Pobuda LEADER Srbija je delovno ime projekta, ki ga financira EU, z uradnim naslovom „Gradnja zmogljivosti za uvedbo in izvajanje pobude LEADER v Republiki Srbiji“. Pomemben rezultat projekta je priročnik za izvajanje pristopa LEADER, v katerem so predstavljene praktične smernice za uvedbo pristopa LEADER v Srbiji.
- [Državljeni za Evropo \(„Građjani za Europu“\)](#) je pobuda nevladnih organizacij v Bosni in Hercegovini. Člani pobude so dejavni na treh glavnih področjih, tudi na področju razvoja podeželja in kmetijstva v Bosni in Hercegovini, in prispevajo k večji vlogi civilne družbe pri procesu evropske integracije. Za več informacij o pobudi Državljeni za Evropo obiščite [uradno spletno stran](#) pobude.

Smernice in tehnična pomoč

Spodaj so navedeni viri in dokumenti o postopku pristopa in zlasti o vprašanih na področju razvoja podeželja.

- Brošura IPA „Nova razsežnost pomoči EU za širitev“ [[PDF sl](#)] omogoča hiter vpogled v to, kaj IPA je, zakaj je nastala, kako deluje in kako koristi tako EU kot državam, ki se ji trenutno želijo pridružiti.
-

1.6. Komunikacija na področju razvoja podeželja

Komunikacija je bistvenega pomena pri izvajanju Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), saj državam članicam EU pomaga spodbujati politiko razvoja podeželja.

Vsak program za razvoj podeželja EU mora vsebovati akcijski načrt za komunikacijo. Tako se zagotovi, da so upravičenci obveščeni in razumejo, kako pridobiti razpoložljiva finančna sredstva, ter da so evropski državljani seznanjeni z dejanskimi koristmi politike razvoja podeželja EU.

Pristop na področju komunikacij

Širjenje informacij o EKSRP bi moralo izražati splošen pristop Evropske komisije h komunikaciji, ki temelji na treh glavnih načelih:

1. poslušanju javnosti, pri čemer se upoštevajo njena stališča in pomisleki, saj komunikacija poteka v obliki dialoga in ni enostranska. Ne gre le za obveščanje državljanov EU, temveč tudi državljani izražajo svoja mnenja, tako da lahko Evropska komisija razume njihova stališča in pomisleke;

2. razlaganju, kako politike, programi in projekti vplivajo na vsakdanjik ljudi, na način, ki ga ljudje razumejo in se lahko z njim poistovetijo, da lahko spremljajo politične dogodke na evropski ravni;
3. lokalnem povezovanju z ljudmi, in sicer z vzpostavljanjem komunikacije v nacionalnem ali lokalnem okolju prek njihovih najljubših medijev.

Komunikacijske dejavnosti EKSRP, tako na evropski kot na nacionalni ravni, morajo biti skladne s skupno komunikacijsko strategijo Generalnega direktorata za kmetijstvo in razvoj podeželja Evropske komisije (GD AGRI). Ob imenovanju Komisije leta 2010 je bila oblikovana nova strategija, ki je skladna z izzivi na področju komunikacije v obdobju 2010–2015, zlasti z reformo skupne kmetijske politike (SKP) in novim programskim obdobjem 2014–2020. Prepoznavanje in zbiranje dejanskih primerov in zgodb o uspehu iz različnih področij in držav članic je ključno za uspešno obveščanje upravičencev in širše javnosti.

Širjenje informacij o primerih projektov

EMRP na več načinov širi informacije o relevantnih primerih projektov PRP, ki se izvajajo po Evropi, med drugim tudi z:

- [brošurami projektov EKSRP](#). To je zbirka člankov o projektih PRP z različnih področjih, objavljena v šestih jezikih;
- [zbirko podatkov projektov PRP](#), v kateri so zbrani primeri projektov iz vseh 27 držav članic EU v jedrnatih obliki „razglednice“.

Tematska pobuda nacionalne mreže za podeželje

EMRP je začela tematsko pobudo nacionalne mreže za podeželje na področju komunikacije, da bi spodbudila izmenjavo dobrih praks, s katerimi države članice na splošno širijo informacije o svojih PRP in EKSRP. Poleg tega je namen pobud, da se širši javnosti predstavijo dosežki in izzivi pri izvajanju politik razvoja podeželja na lokalni ravni in z uporabo različnih proizvodov, orodij, publikacij in kampanj, ki so na voljo po vsej Evropi in ki jih je financiral EKSRP.

Dejanski rezultati te pobude so:

- Dne 28. junija 2011 je bilo organizirano 12. srečanje nacionalne mreže za podeželje o komunikaciji. Za več informacij [kliknite tukaj](#).
- V Milanu je 17. in 18. novembra potekala konferenca z naslovom „Komunikacija in obveščanje državljanov o razvoju podeželja“, ki jo je oglaševala italijanska nacionalna mreža za podeželje. Za več informacij [kliknite tukaj](#).
- Vzpostavljena je bila mreža strokovnjakov za komunikacijo na področju razvoja podeželja na ravni države članice.
- Nacionalne mreže za podeželje so se skupaj udeležile [mednarodnega zelenega tedna v Berlinu „Internationale Grüne Woche Berlin“](#) in [mednarodnega kmetijskega sejma v Parizu](#).
- Objavljena je bila [brošura EMRP o komunikaciji](#), ki prikazuje, kako pomemben instrument je komunikacija, če želimo prizadevanja PRP osredotočiti na nove izzive in boljše razumevanje priložnosti, ki jih nudi EKSRP.

[Spletni vir za širjenje informacij o razvoju podeželja](#) navaja primere orodij za obveščanje in oglaševanje, ki jih financira EKSRP in se uporabljajo na ravni držav članic in ravni EU za oglaševanje in večjo uspešnost programov za razvoj podeželja.

Komunikacijska orodja in gradivo za oglaševanje so bistvenega pomena za posredovanje ključnih sporočil tako deležnikom na področju razvoja podeželja kot najširši javnosti. Obveščajo o ciljih, prednostnih nalogah, priložnostih za financiranje in primerih projektov, ki jih podpira EKSRP, v državah članicah EU. Celotno gradivo na tej [spletni strani](#), ki se redno posodablja, so zagotovile nacionalne mreže za podeželje, organi upravljanja, lokalne akcijske skupine itn. Posamezni kratki opisni listi spremljajo vsak komunikacijski izdelek in navajajo informacije o njegovem naslovu, stroških, proizvajalcu, datumu objave itn., vsebujejo pa tudi kratek povzetek o vsebini in ciljni javnosti.

2. Država

Vse države članice so oblikovale nacionalne strategije za razvoj podeželja in programe za razvoj podeželja (PRP), bodisi enega za celo državo bodisi po posameznih regijah. Prek interaktivnega zemljevida EU na spletni strani EMRP lahko dostopate do različnih informacij, povezanih s posamezno državo članico:

- *Informacije o PRP*
Na teh povezavah so za vsako državo predstavljeni pregled upravljanja razvoja podeželja, povzetek ciljev politike razvoja podeželja, pomembni dokumenti in relevantne organizacije.

Avstrija	informacije o PRP
Belgija	informacije o PRP
Bolgarija	informacije o PRP
Hrvaška	informacije o PRP
Ciper	informacije o PRP
Češka	informacije o PRP
Danska	informacije o PRP
Estonija	informacije o PRP
Finska	informacije o PRP
Francija	informacije o PRP
Nemčija	informacije o PRP
Grčija	informacije o PRP
Madžarska	informacije o PRP
Irska	informacije o PRP
Italija	informacije o PRP
Latvija	informacije o PRP
Litva	informacije o PRP
Luksemburg	informacije o PRP
Malta	informacije o PRP
Nizozemska	informacije o PRP
Poljska	informacije o PRP
Portugalska	informacije o PRP
Romunija	informacije o PRP
Slovaška	informacije o PRP
Slovenija	informacije o PRP
Španija	informacije o PRP
Švedska	informacije o PRP
Združeno kraljestvo	informacije o PRP
Martinik, Guadeloupe, Gvajana, Reunion (Francija)	informacije o PRP
Kanarski otoki (Španija)	informacije o PRP
Azori, Madeira (Portugalska)	informacije o PRP

Nacionalne mreže za podeželje

Za vsako nacionalno mrežo za podeželje so na teh spletnih straneh navedene informacije o udeležencih mrež, organizacijski zgradbi mreže, dejavnostih nacionalne mreže za podeželje, glavnih prednostnih nalogah in dejavnostih, ki potekajo z drugimi mrežami oziroma državami.

Nacionalni organ

Kontaktne podatke nacionalnih ministrstev za kmetijstvo vseh držav članic EU so na voljo [tukaj](#).

Organ upravljanja

Organe upravljanja imenuje država članica in so lahko javni ali zasebni organi, ki nadzorujejo upravljanje programov za razvoj podeželja na nacionalni ali regionalni ravni. Več podrobnejših kontaktnih podatkov o vseh organih upravljanja je na voljo [tukaj](#).

Plačilna agencija

Plačilne agencije so oddelki ali organi držav članic, ki preverjajo upravičenost zahtevkov in spremljajo postopek za dodeljevanje pomoči ter zagotavljajo skladnost vseh plačil s pravili Skupnosti. Seznam plačilnih agencij posameznih držav je na voljo [tukaj](#).

Zbirka podatkov o lokalnih akcijskih skupinah

Lokalne akcijske skupine so glavni temelj izvajanja [pristopa LEADER](#). Odgovorne so za oblikovanje lokalnih strategij, podpiranje mreženja deležnikov ter ocenjevanje in potrjevanje posameznih projektov LEADER. V tej [zbirki podatkov](#) so navedeni povzetki registriranih lokalnih akcijskih skupin ob koncu programskega obdobja 2007–2013, vključno z njihovimi cilji in kontaktnimi podatki.

Informativne zloženke o PRP

Informativne zloženke o napredku PRP omogočajo kratek vpogled v napredek, dosežen pri vsakem programu za razvoj podeželja, ki se izvaja v EU. Vsebujejo posodobljene informacije o finančnem izvajanju programov (realiziranih skupnih javnih odhodkih), splošnem napredku PRP v smislu učinkov (povzemajo informacije o najpomembnejših ukrepih) in primerjavo s cilji za obdobje 2007–2013. Podane so informacije za nacionalno in regionalno raven, prav tako pa je na voljo povzetek za EU27.

Projekti PRP

V tej naložljivi zbirki podatkov je prikazano, kako se EKSRP uporablja v praksi. Podrobno so opisani primeri različnih vrst projektov (iz vsake države EU), vključno z njihovim financiranjem, ki zajemajo vse osi PRP.

Poleg tega so v [oddelku o državah](#) navedene informacije o državah, ki želijo pristopiti k EU. Za več informacij o uradnih državah kandidatkah in potencialnih državah kandidatkah si oglejte [to spletno stran](#).

3. Teme

Evropski izzivi na področju razvoja podeželja so tako raznoliki in zapleteni kot podeželska območja sama, pri čemer se med seboj prepletajo socialno-ekonomska, finančna, okoljska in tehnična vprašanja. Pomembne teme, ki vključujejo vse od podnebnih sprememb do podeželskega podjetništva, od socialne vključenosti do inovacij, so relevantne za današnje podeželje in so središče analitičnega dela EMRP. Tukaj lahko raziščete teme, poudarek pa je na posledicah za zasnovo, razvoj in izvajanje politike podeželja.

Kliknite na spodnje povezave za ogled posameznih oddelkov:

- [Kmetijstvo](#)
- [Okolje](#)
- [Podjetništvo](#)
- [Mladi in mladi kmetje](#)
- [Gozdarstvo](#)
- [IKT](#)
- [Povezave med podeželjem in mesti](#)
- [Socialni vidiki](#)
- [Prenos znanja in inovacije](#)

3.1. Kmetijstvo

Kmetijstvo je ključnega pomena za EMRP. V tem oddelku so zlasti izpostavljene raziskave o majhnih kmetijskih gospodarstvih, delno samooskrbnih kmetijskih gospodarstvih, gorskem kmetovanju, lokalnih živilih in kratkih dobavnih verigah.

Majhna kmetijska gospodarstva

Majhna kmetijska gospodarstva so od nekdaj temelj kmetijstva v EU. Imajo pomembno vlogo tako pri proizvodnji kot pri ohranjanju uspešnega poslovanja podeželja. Majhna kmetijska gospodarstva vzdržujejo lokalne podeželske skupnosti in nudijo pomembne družbene, kulturne in okoljske storitve (javne dobrine) ter ustvarjajo dodano vrednost, zlasti v obliki lokalnih posebnih proizvodov. Zato imajo sedanje razmere in učinki strukturnih sprememb na njihovo preživetje velik pomen za podeželje v EU. Z zadnjima dvema širitvama leta 2004 in leta 2007 se je število malih kmetijskih gospodarstev in delno samooskrbnih kmetijskih gospodarstev v EU povečalo za več milijonov. Njihovo vključevanje na trge je majhno, njihova konkurenčnost pa vprašljiva. Po drugi strani pa se nahajajo na podeželju, ki pogosto zajema najnestabilnejša območja in regije z omejenimi možnostmi.

Dne 8. in 9. julija 2011 je v Krakovu na Poljskem potekala konferenca na visoki ravni z naslovom „Sedanost in prihodnost malih kmetijskih gospodarstev v Evropski uniji“. Konferenco so organizirali Univerza za kmetijstvo v Krakovu, Inštitut za razvoj podeželja in kmetijstva Poljske akademije znanosti v Krakovu, Združenje služb za širitev kmetijstva Malopolska, Kmetijski svetovalni center v Brwinówu (podružnica v Krakovu) in Urad člana Evropskega parlamenta Czesława Siekierskija. Konferenca je nadaljevanje seminarja EMRP o delno samooskrbnem kmetovanju, ki je potekal oktobra 2010 v romunskem mestu Sibiu. Povzetek konference si lahko naložite tukaj [[PDF^{\[en\]}](#)].

Skupna tematska pobuda nacionalne mreže za podeželje EMRP za kratke dobavne verige je še posebej pomembna za majhna kmetijska gospodarstva. Več o tej pobudi si lahko preberete spodaj.

Delno samooskrbna kmetijska gospodarstva

Razprava o majhnih kmetijskih gospodarstvih je postala zelo pomembna zlasti po zadnjih dveh širitvah leta 2004 in leta 2007, ko se je število samooskrbnih in delno samooskrbnih kmetov več kot trikrat povečalo, tj. na 11 milijonov v EU27. Dokaz o vedno večjem zanimanju za to področje je tudi to, da se je približno 140 ljudi udeležilo seminarja „Samooskrbno kmetovanje v EU: trenutni položaj in obeti za prihodnost“, ki je potekal od 13. do 15. oktobra 2010 v romunskem mestu Sibiu. Namen razprav je bil prispevati k boljšemu razumevanju potreb delno samooskrbnih kmetov in priložnosti zanje ter tega, kako se delno samooskrbna kmetijska gospodarstva medsebojno povezujejo z družbo in okoljem.

Za seminar je bil pripravljen obsežen dokument o delno samooskrbnih kmetijskih gospodarstvih v EU, ki si ga lahko naložite v **obliki PDF**: [en](#) [fr](#) [de](#) [ro](#) [pl](#) [bg](#).

Za več podatkov o seminarju o delno samooskrbnih kmetijskih gospodarstvih [kliknite tukaj](#).

Gorsko kmetovanje

Gorska podeželska območja se srečujejo s posebnimi izzivi in imajo posebne potrebe v primerjavi z drugimi podeželskimi območji. V okviru kmetijske politike EU spadajo v [območja z omejenimi možnostmi](#), saj so zanje običajno značilne kratke rastne sezone (zaradi visoke nadmorske višine) ali strma pobočja na nižji nadmorski višini ali pa kombinacija obeh značilnosti.

Take razmere so izziv za kmetijstvo in podeželsko gospodarstvo na teh območjih. EU je oblikovala posebne podporne instrumente, ki se osredotočajo na gorska podeželska območja; med njimi so tudi ukrepi politike razvoja podeželja.

Kot del širšega procesa pregleda, ki ga izvaja Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja, je kontaktna točka EMRP pregledala podporo PRP, ki je na voljo gorskim območjem in gorskemu kmetovanju. Rezultati pregleda so opisani v naslednjih poročilih:

- delovni dokument služb Komisije „Peak Performance“ (Največja uspešnost) [[PDF en](#)]
- delovni dokument EMRP o pregledu gorskega kmetovanja [[PDF en](#)]

V [naslednjem obdobju politike razvoja podeželja EU \(2014–2020\)](#) so za gorska območja predlagane nove oblike posebne podpore. Sem spada tudi priložnost, da se v PRP vključijo posebni podprogrami za gorska območja. Nove predloge najdete [tukaj](#).

Dodatne informacije o gorskih območjih in razvoju podeželja EU so na voljo na naslednjih povezavah:

- [Euromontana](#) (ena od članic EMRP) spodbuja razvoj naseljenih gorskih območij, integriran in trajnostni razvoj ter kakovost življenja na gorskih območjih.
- Evropska agencija za okolje je pripravila uporabne informacije o gospodarjenju z zemljišči gorskih ekosistemov EU. Njihovo poročilo o tej temi najdete [tukaj](#).
- V [zbirki podatkov projektov PRP](#) lahko najdete projekte, povezane z gorskimi območji.

Lokalna živila in kratke dobavne verige

Evropska komisija je v svojem [pregledu politike o spodbujanju kmetijskih proizvodov](#) poudarila pomembno vlogo, ki jo imajo živila pri razvoju podeželja EU. Leta 2011 je bila predlagana posodobitev te politike, ki izpostavlja dejstvo, da je „[k]ulinarična dediščina Unije [...] zelo raznolika in jo je treba celovito ovrednotiti“. Pristopi na podlagi partnerstev, s katerimi se krepijo lokalni trgi živil, so se izkazali za učinkovita orodja za razvoj podeželja. S takšnimi projekti za lokalna živila se podpira

ključne elemente podeželskega gospodarstva na trajnostni način. Tako lahko na primer podjetja, ki sodelujejo pri projektih v zvezi z lokalnimi živili, najdejo nove načine, kako povečati prodajo svojih proizvodov in pritegniti nove vrste strank. Možne so tesnejše povezave med lokalnim kmetijskim sektorjem, turističnim sektorjem in sektorjem preskrbe s hrano.

Poleg tega se zaradi uživanja lokalnih živilskih proizvodov na podeželju zmanjša prevoz živil. To je lahko vir gospodarskih, okoljskih in socialnih koristi, kot so prihranki pri stroških prevoza, manjše emisije, manjšo obrabo podeželskih cest, manjše prometne zastoje in večjo varnost v cestnem prometu. „Kratke dobavne verige“ lahko ustvarijo številne razvojne koristi za podeželska podjetja. Tako se lahko z zmanjšanjem števila podjetij, vključenih v dobavno verigo med proizvajalcem surovine in končnim uporabnikom, poveča delež od prodajne cene, ki ga dobi posamezen udeleženec. Z manjšim številom vmesnikov lahko prihranijo tudi stranke, vsi udeleženci pa lažje spremljajo izvor surovin. Neposredne prodaje (od prvotnega proizvajalca do končnega uporabnika) so najkrajše dobavne verige. Finančni ukrepi v zbirki orodij za podporo EKSRP vsebujejo možnosti za spodbujanje kratkih dobavnih verig. Te so pomembne za kmetijsko-živilski sektor in se lahko uporabljajo tudi v drugih podeželskih podjetjih.

Dodatne informacije so na voljo na spodnjih povezavah:

- zanimiva študija o kratkih dobavnih verigah italijanske nacionalne mreže za podeželje [[PDF en](#)],
- glej brošuro EMRP o projektih v zvezi z živili, ki jih podpira EKSRP, za primere ukrepov v zvezi z lokalnimi živili in kratkimi dobavnimi verigami [[PDF en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].

3.2. Okolje

Drugi steber SKP, ki je povezan z razvojem podeželja, vsebuje podrobne določbe za zaščito okolja, zaradi katerih prihaja do pravega preobrata na področju biotske raznovrstnosti, emisij toplogrednih plinov, kakovosti vode in tal ter ohranjanja krajine.

Cilj **osi 2 uredbe o EKSRP je** „izboljšati okolje in podeželje z ukrepi za zaščito in krepitev naravnih virov ter ohranjanjem visoke vrednosti sistemov kmetovanja in gozdarstva ter kulturnega okolja na evropskem podeželju“. Kako pomembno je, da se s politiko razvoja podeželja EU izboljša okolje, kaže dejstvo, da:

- predlagani minimalni odstotek financiranja za os 2 znaša 25 % (v primerjavi z 10 % za os 1 in os 3),
- je kmetijsko-okoljski ukrep (M214) edini obvezni ukrep, ki se zato uporablja v vseh 88 PRP EU.

Podnebne spremembe

Podnebne spremembe ogrožajo kmetijski, gospodarski in podeželski sektor Evrope, a so hkrati tudi priložnost zanje. Za dodatne informacije o podnebnih spremembah in kmetijstvu kliknite [tukaj](#). Programi za razvoj podeželja (PRP) na regionalni in nacionalni ravni so pomembna podpora, ki pomaga obravnavati tako vzroke podnebnih sprememb kot njihove posledice. Pred pregledom stanja SKP in evropskim načrtom za oživitev gospodarstva leta 2008 so začetni PRP za programsko obdobje 2007–2013 vključevali številne ukrepe, ki so posredno in neposredno koristili trem glavnim vidikom boja proti podnebnim spremembam, in sicer blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje ter obnovljivi energiji.

Dodelitev dodatnih finančnih virov boju proti podnebnim spremembam, ki je bila določena zaradi pregleda stanja SKP in evropskega načrta za oživitev gospodarstva, ter posledična sprememba PRP bosta prispevali k nadaljnjemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov evropskega kmetijstva. Povečanje proračuna bo tudi povečalo zmogljivost podeželja Evrope, da se sooči z učinki podnebnih sprememb. EMRP je leta 2010 izvedla pregled, s katerim je ugotovila, kako se s težavo podnebnih sprememb spopadajo PRP na ravni držav članic. Rezultati tega pregleda so povzeti v zloženkah za vsako državo članico, poleg tega pa so na dnu te [spletne strani](#) na voljo zbirna poročila za vse države članice EU27.

Na [tej povezavi](#) si lahko ogledate tudi videoposnetek o ukrepih za blažitev podnebnih sprememb na evropskem podeželju.

Okoljske storitve

Ciljna skupina EMRP za izvajanje okoljskih storitev, ki je bila ustanovljena decembra 2011 in je z delom končala v začetku leta 2013, je opredelila vidike, ki so ključni za najboljše izvajanje okoljskih storitev ter podala sklop priporočil za zasnovo in izvajanje prihodnje generacije programov za razvoj podeželja (2014–2020). Ta priporočila temeljijo na podatkih, pridobljenih na podlagi sedanjih izkušenj (47 primerov iz 15 držav članic), različnih pristopih k izvajanju in dejavnih uspeha ter obiskih na terenu in seriji razprav z deležniki na področju okolja v EU.

Številni relevantni dokumenti o rezultatih so na voljo na spletni strani EMRP:

- Povzetek končnega poročila skupine za razmislek o izvajanju okoljskih storitev [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- Končno poročilo skupine za razmislek o izvajanju okoljskih storitev [[PDF](#) [en](#)].
- Primeri izvajanja okoljskih storitev, ki jih podpirajo PRP [[PDF](#) [en](#)].
- Referenčni dokument, ki določa okvir in cilje dela skupine za razmislek [[PDF](#) [en](#)].
- [Spletna stran](#) za delavnico usklajevalnega odbora „Kakovost zasnove okoljskih in podnebnih ukrepov za PRP za obdobje 2014–2020“.
- Glasilo EU Rural Review „Delivering Environmental Services using Rural Development Policy“ (Izvajanje okoljskih storitev z uporabo politike razvoja podeželja) (april 2013) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)].
- Brošura projektov EKSRP o okoljskih storitvah [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].

Pomembna pobuda EMRP, ki je neposredno povezana z okoljskimi storitvami, je bila tematska delovna skupina 3 za javne dobrine in javno intervencijo. Več informacij je na voljo v [oddelku o dejavni politiki](#) tega dokumenta.

Aprila 2011 je bila ustanovljena tematska delovna skupina 4, ki so jo sestavljali strokovnjaki s posebnimi izkušnjami pri zasnovi skupnih pristopov h kmetijsko-živilskim operacijam in pri izzivih njihovega izvajanja [[PDF](#) [en](#)].

Na jesenski konferenci Cedia, ki je potekala od 30. septembra do 1. oktobra v Bruslju, je kontaktna točka EMRP pripravila in izvedla predstavitev „State of play of CAP measure ‚Agri-environment payments‘ in the European Union“ (Stanje ukrepa SKP ‚kmetijsko-okoljska plačila‘ v Evropski uniji) [[PDF](#) [en](#)].

Informacije o napredku vseh ukrepov PRP, vključno s tistimi, ki so povezani z okoljskimi storitvami, so na voljo v oddelku o [politiki razvoja podeželja v številkah](#).

Veliko število primerov projektov, ki vključujejo izvajanje okoljskih storitev, lahko najdete v [zbirki podatkov projektov](#) EMRP.

3.4. Podjetništvo

Podeželsko podjetništvo

Spodbujanje in krepitev podjetništva je eden najpomembnejših pristopov k obravnavanju gospodarskih problemov podeželskih skupnosti, ki je pritegnil novo zanimanje zaradi dramatičnega upada gospodarske rasti v mnogih državah članicah EU. Spletni viri omogočajo, da najdete informacije o številnih vprašanjih, povezanih s podeželskim podjetništvom. Našli boste vire, ki zajemajo številne vidike podeželskega podjetništva, vključno s številnimi dokumenti (poročili, posvetovalnimi dokumenti, kratkimi dokumenti z navodili, smernicami, zloženkami in drugimi dokumenti o tej temi), pristopi, vidiki in dejavnostmi, ki jih izvajajo različni deležniki:

- [Knjižnica o podeželskem podjetništvu](#) vsebuje številne dokumente in publikacije, povezane s podeželskim podjetništvom.
- [Orodja za gradnjo zmogljivosti](#) podpirajo ustanavljanje in razvoj podeželskih podjetij.
- Na spletni strani o [skupnih ukrepih nacionalnih mrež za podeželje](#) lahko najdete informacije o skupnih ukrepih na posebnih področjih podeželskega podjetništva, za katera so nacionalne mreže za podeželje izrazile skupno zanimanje.
- Lahko si ogledate tudi različne [primere projektov o sodelovanju](#), ki jih izvajajo države članice.

Podeželske finance

Omejen dostop do finančne podpore, tako do kreditnih programov kot tveganega kapitala, je ena najpomembnejših ovir za podeželsko podjetništvo in razvoj podeželskih podjetij v Evropski uniji (EU). „Finančna izključenost“ podeželskih podjetij je bila v preteklih letih dobro dokumentirana, pripisuje pa se jo kombinaciji gospodarskih dejavnikov in dejavnikov, ki so specifični za podeželje.

Aprila 2011 je bila na 11. srečanju nacionalnih mrež za podeželje v kraju Bad Schandau v Nemčiji ustanovljena „projektna skupina za podeželske finance“ (za več podrobnosti kliknite [tukaj](#)). Projektna skupina za podeželske finance je skupni ukrep nacionalnih mrež za podeželje, organiziran v okviru tematske pobude nacionalnih mrež za podeželje za podeželsko podjetništvo. Splošni cilj te tematske pobude je določiti in spodbujati učinkovite strategije in ukrepe za soočanje z gospodarskimi spremembami na podeželju. Projektna skupina za podeželske finance je med majem in junijem 2011 izvedla anketo, v katerih je raziskovala obstoječe instrumente financiranja podeželja, rezultate pa je predstavila na delavnici, ki je potekala 29. junija 2011 v Bruslju. Na 13. srečanju nacionalnih mrež za podeželje, ki je potekalo 10. novembra 2011 v Haagu na Nizozemskem, je predstavila posodobljene informacije o svojem napredku (vmesno poročilo) in akcijski načrt za nadaljnje delo. Več informacij o srečanju je na voljo [tukaj](#).

Končno poročilo o tematski pobudi EMRP za podeželsko podjetništvo in podeželske finance [[PDF](#) tukaj.

Dne 28. junija 2012 je v Rigi v Latviji potekal seminar o omogočanju dostopa do finančnih sredstev podeželskim mikro podjetjem, ki ga je organizirala latvijska nacionalna mreža za podeželje s podporo kontaktne točke EMRP. Glavni cilj seminarja je bil združiti različne deležnike s posebnimi interesi na področju dostopanja do kreditov na podeželju. Seminar je bil enkratna priložnost za nadaljnje razprave, ki so pripomogle k izboljšanju sedanjih in prihodnjih pravil o finančnem inženiringu. Dodatne informacije o srečanju najdete [tukaj](#).

[Delavnica usklajevalnega odbora](#) o finančnem inženiringu je potekala 26. oktobra 2012. Njen namen je bil seznaniti deležnike PRP na področju razvoja podeželja s priložnostmi za ustvarjanje in uporabo orodij za finančni inženiring, s čimer se okrepi potencial EKSRP za razvoj evropskega podeželja. Predstavitve in razprave so temeljile na izkušnjah različnih skladov oziroma politik EU, izpostavljene pa so bile ključne izkušnje, ki so jih pridobili upravitelji, ki so usklajevali finančne instrumente na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. Na delavnici so bile predstavljene tudi najnovejše informacije o določbah finančnih instrumentov v okviru skupnega strateškega okvira, vključno s spremembami uredb in njihovimi posledicami v prihodnosti. Dodatne informacije o delavnici najdete [tukaj](#).

Več zanimivih razprav o podeželskih finančah lahko najdete v št. 13 glasila EU Rural Review „Rural Development Financial Instruments: New opportunities for tackling the economic crisis“ (Finančni instrumenti za razvoj podeželja: nove priložnosti za reševanje gospodarske krize), ki je dostopna [tukaj](#).

Dodatno ozadje in povezave o podeželskih finančah najdete [tukaj](#).

3.5. Mladi in mladi kmetje

Demografske spremembe in upad podeželskega prebivalstva sta pomembni vprašanji v večini držav članic EU ter v veliki meri vplivata na gospodarsko uspešnost mnogih podeželskih območji. Zato je podpiranje nadaljnje prisotnosti mladih na podeželju pomembna prednostna naloga politike razvoja podeželja EU.

Vloga mladih kmetov, ki znašajo le 6 % aktivnega kmetijskega prebivalstva v EU, je ključna, da se ohrani podeželje pri življenju. Podpora EU za mlade kmete vključuje poseben ukrep za „vzpostavitev kmetijskega gospodarstva mladih kmetov“, ki ga financira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP). Taka podpora je namenjena posebnim izzivom, s katerimi se soočajo mladi pri svojem uveljavljanju v kmetijskem sektorju, saj jih spodbudi, da še naprej prebivajo in delajo na podeželju, ustvari nove zaposlitvene priložnosti in spodbuja razvoj storitev, ki lahko prispevajo k družbeni in gospodarski aktivnosti podeželja.

V mnogih državah članicah EU obstajajo številne druge podporne dejavnosti za mlade na podeželju. Med te dejavnosti spadajo usposabljanje, ustvarjanje storitev in podpora za boljše kroženje informacij. V tem [oddelku spletne strani](#) najdete relevantne informacije o podpori, ki je na voljo mladim kmetom in mladim na podeželju v EU:

- [Knjižnica o mladih](#) vsebuje pregled projektov in pobud številnih institucij in organizacij, ki delujejo po Evropi, njen namen pa je izboljšati tok informacij za mlade na podeželju.
- [Knjižnica o mladih kmetih](#) nudi posebne informacije o številnih institucijah in organizacijah ter pobudah in projektih, ki nudijo podporo mladim kmetom v Evropi.
- Od leta 2012 [tematska pobuda za mlade in mlade kmete](#) EMRP proučuje, kako najbolje izboljšati možnosti, s katerimi lahko mladi in mladi kmetje na podeželju izkoristijo ugodnosti, ki jih nudi podpora EKSRP.

3.6. Gozdarstvo

Gozdovi in druga gozdnata območja pokrivajo več kot 40 % skupne površine EU. So način preživljanja več milijonov delavcev, podjetnikov in lastnikov gozdov. Gozdarji so skupaj s kmeti glavni upravljavci zemljišč EU ter bistveno prispevajo h gospodarski rasti, zaposlovanju in blaginji, zlasti na podeželju. Poleg tega imajo gozdovi več namenov, in sicer gospodarski, okoljski in družbeni namen. So tudi vir obnovljive energije in prispevajo k soočanju s podnebnimi spremembami.

Tematska pobuda za gozdarstvo nacionalnih mrež za podeželje

Tematska pobuda za gozdarstvo nacionalnih mrež za podeželje se je začela izvajati decembra 2009. Njen cilj je bil vzpostaviti delovno okolje med nacionalnimi mrežami za podeželje, ki spodbuja izmenjavo izkušenj in praks, povezanih z izboljšanjem izvajanja ukrepov za gozdarstvo v okviru politike razvoja podeželja EU za obdobje 2007–2013. Glavno področje uporabe in pričakovani rezultati pobude so bili dogovorjeni na prvem srečanju delovne skupine v Bruslju decembra 2009, na katerem je začetna skupina petih nacionalnih mrež za podeželje vzpostavila podlago za nadaljnje sodelovanje. Od takrat je zanimanje za pobudo naraslo in sedaj pobuda vključuje deset nacionalnih mrež za podeželje.

Kot del analitičnega dela, ki se je izvajalo v okviru pobude, je kontaktna točka EMRP podpirala pripravo referenčnega dokumenta [PDF [enl](#)], v katerem je bil predstavljen pregled izvajanja ukrepov, povezanih z gozdovi, v programih za razvoj podeželja za obdobje 2007–2013 izbranih držav članic. Nacionalne mreže za podeželje so sodelovale pri zbiranju in pregledu informacij, povezanih s posamezno državo. Nacionalne mreže za podeželje so tudi določile tri glavna interesna področja, v okviru katerih so opredelile in začele izvajati skupne dejavnosti. Skupaj s predlogi za posebne skupne dejavnosti so bile predstavljene na 10. srečanju nacionalnih mrež za podeželje, ki je potekalo septembra 2010 v Edinburgu [PDF [enl](#)]. Naložite si lahko opisni list, ki povzema skupne dejavnosti v okviru pobude za gozdarstvo [PDF [enl](#)].

Posebne teme in skupne dejavnosti

Eno ciljno področje je izmenjava praks glede uporabe gozdne biomase za proizvodnjo energije (zlasti za ogrevanje) na lokalni ravni. Dejavnosti na tem področju že vodi finska nacionalna mreža za podeželje in od 25. do 27. septembra 2011 je v finskem kraju Punkaharju potekal temu posvečen seminar. Dodatne informacije najdete [tukaj](#).

Drugo ciljno področje je bila večnamenska vloga gozdov, saj gozdovi zagotavljajo javne dobrine in storitve. O tej temi se je začelo razpravljati s študijskim obiskom, ki ga je oktobra 2010 organizirala španska nacionalna mreža za podeželje. Glavni cilj obiska so bili hrastovi gozdovi *dehesa* v južni Španiji (Andaluziji), kjer so udeleženci raziskali nekatere možnosti za gospodarsko diverzifikacijo, ki jo omogočajo gozdovi.

Rezultati študijskega obiska [PDF [enl](#)] so bili podlaga za mednarodni seminar o upravljanju okoljskih javnih dobrin, ki ga je organizirala nacionalna mreža za podeželje iz Valonije in je potekal 18. in 19. novembra 2010 v Namurju v Belgiji. Dodatne informacije o seminarjih, skupnih dejavnostih in študijskih obiskih lahko najdete [tukaj](#).

Za podpiranje zasebnega upravljanja gozdarstva so bile opredeljene in obravnavane številne možne dejavnosti (glej na primer predlog italijanske nacionalne mreže za podeželje o skupnem ukrepu [[PDF en](#)]) za izboljšanje razpoložljivosti podatkov za gozdarski sektor). Vendar v času trajanja tematske pobude ni bilo oprijemljivih ukrepov.

Italijanska nacionalna mreža za podeželje je junija 2011 s podporo EMRP gostila mednarodni kongres o sedanji in prihodnji vlogi gozdnih virov pri socialno-ekonomskem razvoju podeželja, s katerim se obeležilo mednarodno leto gozdov ZN. Za več informacij o rezultatih kongresa obiščite uradno spletno stran [RomaForest2011](#) ali pa si oglejte kratek povzetek o dogodku [[PDF en](#)].

Več informacij o gozdarstvu je na voljo spodaj:

- Glasilo EU Rural Review: „Forestry and rural development“ (Gozdarstvo in razvoj podeželja) (november 2011) [[PDF en](#)] [[fr](#)] [[es](#)] [[de](#)] [[it](#)] [[pl](#)]
- Brošura projektov EKSRP o gozdarstvu, v kateri so predstavljeni članki o tem, kako se EKSRP lahko uporablja za trajnostni razvoj številnih raznolikih gozdnih virov EU [[PDF en](#)] [[fr](#)] [[de](#)] [[it](#)] [[es](#)] [[pl](#)].
- Na spletni strani v [oddelku o podeželskem podjetništvu](#) je poseben odstavek o gozdarstvu, v katerem lahko najdete druge pomembne informacije o ozadju politike, gozdarskih projektih in druge uporabne spletne vire.
- Oglejte si [zbirko podatkov projektov PRP](#), v kateri lahko najdete projekte, povezane z gozdarskim sektorjem.

3.7. IKT

V programskem obdobju 2007–2013 je politika razvoja podeželja posebno pozornost posvetila informacijski in komunikacijski tehnologiji (IKT). EKSRP podpira razvoj podjetij in storitev IKT, nadgrajevanje strokovnih znanj IKT in širokopasovne povezave na podeželju na različne načine, saj so naložbe v strojno in programsko opremo upravičene v vseh programih.

Pomembnost IKT za razvoj podeželja v Evropi je bila v središču pozornosti na seminarju EMRP „IKT in podeželje: gradnja družbe znanja na ravni državljanov“, ki je potekal 10. februarja 2011 v Bruslju. Za več informacij kliknite [tukaj](#).

Na tej [povezavi](#) si lahko naložite brošuro EMRP, v kateri so navedeni različni primeri projektov informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), ki jih podpira EKSRP.

V [zbirki podatkov projektov PRP](#) so navedeni primeri projektov IKT, ki se izvajajo s programi za razvoj podeželja in jih financira EKSRP. Za več informacij kliknite [tukaj](#).

EMRP je pripravila predstavitev, v kateri pojasnjuje konceptualni okvir in intervencijska področja politike razvoja podeželja pri podpiranju IKT na podeželju. Ogledate si jo lahko [tukaj](#) [[PDF en](#)].

V izvlečku „Overview of the CAP Health Check and the European Economic Recovery Plan - Modification of the RDPs“ (Predstavitev pregleda stanja SKP in evropskega načrta za oživitev gospodarstva – spremembe PRP) je predstavljen pregled sprememb programov za razvoj podeželja, uvedenih po pregledu stanja SKP in evropskem načrtu za oživitev gospodarstva, poleg tega pa so v njem izpostavljene naložbe v infrastrukturo širokopasovnih povezav. Izvleček je na voljo [tukaj](#).

3.8. Povezave med podeželjem in mesti

Sporočilo Evropske komisije iz leta 2010 o prihodnosti skupne kmetijske politike (SKP) po letu 2013 (ki si ga lahko naložite [tukaj](#)) opozarja, da prednostna naloga SKP stremi „k uravnoteženemu teritorialnemu razvoju podeželskih območij po vsej EU z okrepitevijo vloge lokalnega prebivalstva, razvojem zmogljivosti in izboljšanjem lokalnih razmer ter povezav med podeželjem in mestnimi območji.“

Pristopi k razvoju podeželja, povezani z zagotavljanjem takega uravnoveženega teritorialnega razvoja, bi morali upoštevati ključna vprašanja, kot so:

- urbana območja so pomembni trgi in središča za storitve podeželskih podjetij,
- evropsko podeželje je priljubljeno med prebivalci mest,
- morebiten pritisk na naravno okolje podeželskih območij, ki je posledica mestnega razvoja, rekreacijskih središč in prevoza.

Integrirani pristopi politike na regionalni ravni lahko ustvarijo pozitivne rezultate tako, da obravnavajo in rešujejo različne dinamike odnosa med podeželjem in mesti. Na podlagi rezultatov se lahko ustvarijo trajnostni pristopi k regionalnemu razvoju, ki pravilno in uravnoveženo upoštevajo tako podeželje kot urbana območja. Dodatne informacije o povezavah med podeželjem in urbaniimi območji so na voljo [tukaj](#).

3.9. Socialni vidiki

Socialno kmetovanje

Socialno kmetovanje je v zadnjih letih pritegnilo pozornost vedno večjega števila deležnikov s podeželja. V državah članicah EU27 lahko najdemo številne primere socialnega kmetovanja. Zanimanje se je povečalo zaradi večjega razumevanja potencialne vloge kmetijskih in podeželskih virov pri krepitvi družbene, fizične in duševne blaginje ljudi. Obenem je socialno kmetovanje nova priložnost za kmete, da zagotovijo alternativne storitve, s katerimi razširijo in spremenijo obseg svojih dejavnosti in imajo večnamensko vlogo v družbi. Združevanje kmetijskih in socialnih dejavnosti lahko kmetom zagotovi tudi nove vire prihodka in pozitivno vpliva na predstavo o kmetijstvu v očeh javnosti.

Decembra 2009 se je začela izvajati skupna tematska pobuda za socialno kmetovanje nacionalne mreže za podeželje. To je bil odgovor na predlog italijanske mreže za podeželje, da bi skupina nacionalnih mrež za podeželje skupaj poskušala opredeliti in analizirati priložnosti in ovire, ki izhajajo iz nacionalnih oziroma regionalnih PRP za obdobje 2007–2013 in zadevajo izvajanje socialnega kmetovanja oziroma dejavnosti zelenih programov socialnega in zdravstvenega varstva v EU27. Poseben cilj tematske pobude za socialno kmetovanje je bil izboljšati izvajanje PRP, kar se tiče podpore socialnega kmetovanja, in zagotoviti prispevke za razvoj prihodnjega programskega obdobja na nacionalni in evropski ravni. Skupaj je pri pobudi sodelovalo sedem nacionalnih mrež za podeželje, in sicer iz Avstrije, Belgije, Flandrije, Finske, Irske, Italije, Švedske in Združenega kraljestva, ki so začele zbirati informacije o stanju dejavnosti socialnega kmetovanja v svojih državah.

Rezultati tega prvega sodelovanja so bili predstavljeni [[PDF](#) [letni](#)] na 8. srečanju nacionalnih mrež za podeželje v Rimu, ki je potekalo 25. in 26. marca 2010. Sodelujoče nacionalne mreže za podeželje so se dogovorile tudi o delovnem programu za pripravo dokumenta o pregledu (ki ga podpira sklop

relevantnih študij primerov) do konca leta 2010. Rezultati dokumenta o pregledu in študije primerov so bili predstavljeni na dveh pomembnih konferencah o socialnem kmetovanju leta 2010:

- 5. evropska konferenca COST z naslovom „Zeleni programi socialnega in zdravstvenega varstva v kmetijstvu“ („Green Care in Agriculture“), ki je potekala od 24. do 26. avgusta 2010 v nemškem mestu Witzzenhausen;
- konferenca „[Povezovanje razvoja podeželja in socialnega kmetovanja](#)“, ki jo je organizirala flamska mreža za podeželje in je potekala 30. septembra in 1. oktobra 2010 v belgijskem mestu Mechelen.

Končno različico dokumenta o pregledu si lahko naložite tukaj [[PDF en](#)], tukaj [[PDF en](#)] pa si lahko naložite 17 študij primerov iz šestih držav članic.

Poleg tega ta [videoposnetek](#) prikazuje nekatere posebne primere dejavnosti socialnega kmetovanja iz Združenega kraljestva.

Tudi v [zbirki podatkov projektov PRP](#) lahko najdete podatke o projektih v EU za področja, povezana s socialnim kmetovanjem, kot so prikrajšane oziroma zapostavljene osebe, socialne storitve ter socialna izključenost in vključenost.

Socialna vključenost in revščina na podeželju

Približno 14 % prebivalcev na pretežno podeželskih območjih EU se sooča s stopnjo delovne aktivnosti, ki je za več kot polovico nižja od povprečja. Nekatera območja imajo tudi nizek BDP na prebivalca. Politika razvoja EU kot taka zagotavlja bistvena orodja za pomoč državam članicam pri spodbujanju zaposlovanja na podeželju, spopadanju z revščino in socialno izključenostjo na podeželju ter pri izboljševanju kakovosti življenja na podeželju. Ti cilji so v skladu s strategijo za rast [Evropa 2020](#).

Strategija Evropa 2020 izpostavlja pomembnost shem podpore, ki pomagajo odpraviti ovire na trgu dela in ovire za socialno vključenost, zlasti za najbolj ranljive skupine, kot so ženske, mladi, starejši delavci, etnične manjšine in invalidi. Te sheme med drugim vključujejo podporo za izobraževalne priložnosti in priložnosti za vseživljenjsko učenje, posodobljeno prometno infrastrukturo in infrastrukturo IKT ter izboljššan dostop do bistvenih storitev. Programi razvoja podeželja imajo pomembno vlogo pri spodbujanju bolj vključujoče družbe in spreminjanju podeželja v boljši prostor za življenje.

Za dodatne informacije o razvoju podeželja, zaposlovanju in socialni vključenosti v EU si lahko na spletni strani EMRP ogledate [št. 6 glasila EU Rural Review](#).

3.10. Prenos znanja in inovacije

Raziskave, prenos znanja in inovacije so pomembni dejavniki za razvoj podeželja. Njihov pomen bo še naraščal, saj so v središču [strategije Evropa 2020](#), ki se osredotoča na pametno, trajnostno in vključujočo rast. Pobuda Obzorje 2020 bo ključno orodje za izvajanje vodilne pobude [Unija inovacij](#). V programskem obdobju 2014–2020 bodo prenos znanja in inovacije horizontalna prednostna naloga politike razvoja podeželja. Pomemben instrument za podpiranje te prednostne naloge je [Evropsko partnerstvo za inovacije za kmetijsko produktivnost in trajnost](#). To partnerstvo pomaga pri

medsebojni povezavi obstoječih politik, spodbuja sodelovanje med partnerji in gradi mostove med raziskovalci in podeželskimi podjetji.

V tem oddelku je predstavljena vsebina, ki podpira razvoj dejavnejših povezav s člani podeželske skupnosti, ki sodelujejo pri raziskavah in inovacijah ali pa se zanimajo zanje, ki so lahko inovatorji, raziskovalci, subjekti, ki nudijo finančna sredstva, ali končni uporabniki raziskav. Navedene so informacije o organih EU, ki se osredotočajo na raziskave in projekte o inovacijah, relevantnih študijah, publikacijah itn.

Organizacije

Pri podpiranju inovacij, povezanih z razvojem podeželja v EU, sodelujejo [številne institucije in organizacije](#). Med njimi so relevantni organi in službe Evropske komisije ter neodvisne neprofitne organizacije in zasebni sektor. Na [spletni strani EMRP](#) so navedene dodatne informacije o vlogi in nalogah izbranih institucij in organizacij.

Kmetijstvo

[Tukaj](#) lahko najdete povezave do institucij in organizacij ter projektov in pobud, ki so povezani s kmetijstvom, konkurenčnostjo in širšim podeželskim gospodarstvom, prehranskimi verigami in obvladovanjem tveganja. Navedeni so tudi članki, raziskovalne študije, poročila itn., s katerimi lahko poglobite znanje in razumevanje o inovacijah. Najdete lahko tudi več informacij o [projektih in pobudah](#) ter [študijah, člankih in relevantnih raziskavah](#).

Okolje

[Tukaj](#) lahko najdete povezave do institucij in organizacij ter projektov in pobud, ki so povezani z inovacijami na področju okolja in razvoja podeželja, podnebnih sprememb, učinkovite rabe virov in upravljanja ekosistemov. Poleg tega so navedeni relevantni dokumenti in posodobljene informacije za deležnike, vključno z nedavnimi raziskovalnimi študijami, poročili in strokovnimi članki. Najdete lahko tudi informacije o [projektih in pobudah](#) ter [študijah, člankih in relevantnih raziskavah](#).

Socialne inovacije

[Tukaj](#) lahko najdete povezave do številnih projektov, pobud in drugih informacij, povezanih s socialnimi inovacijami.

Drugi relevantni viri

[Tukaj](#) lahko najdete povezave do temeljnih dokumentov in splošnih informacij, ki niso omejene na sektor ali temo, o prenosu znanja in inovacijah. Viri vključujejo [projekte, pobude, sporočila, študije in članke](#) ter [audiovizualno gradivo](#).

4. LEADER

LEADER (izhaja iz francoske besedne zveze „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“, kar pomeni „povezave med ukrepi za razvoj podeželskega gospodarstva“) je metoda lokalnega razvoja, ki omogoča lokalnim akterjem, da razvijejo neko območje na podlagi njegovega endogenega potenciala razvoja. Pristop LEADER je bil ena izmed štirih osi politike za razvoj podeželja za obdobje 2007–2013. V tem oddelku boste našli vse o pristopu LEADER:

- [Zbirka orodij LEADER](#)
- [Zbirka podatkov o lokalnih akcijskih skupinah](#)
- [Analize pristopa LEADER](#)
- [Knjižnica LEADER](#)
- [Dogodki LEADER](#)
- [TNC](#)

4.1. Zbirka orodij LEADER

[Zbirka orodij LEADER](#) se večinoma osredotoča na izvajalce razvoja podeželja EU na lokalni ravni. Pojasnjuje metodologijo od spodaj navzgor pristopa LEADER z oprijemljivimi in praktičnimi sredstvi, kot so besedila, slike, intervjuji, predstavitve in primeri projektov, dokumentiranimi v 20 letih uporabe metode. Zbirka orodja je lahko priročnik za začetnike ali pa referenčno gradivo za izkušene izvajalce na področju razvoja podeželja. Na spletu si lahko ogledate naslednje spletne strani:

- [Pristop LEADER](#)
  - [Kaj je bistvo pristopa LEADER?](#)
  - [Kaj je posebnost pristopa LEADER?](#)
- [Izboljšanje izvajanja pristopa LEADER na ravni programov](#)
  - [Uvod](#)
  - [1. Uvodne ugotovitve](#)
  - [2. Izboljševanje komunikacije pri pristopu LEADER](#)
  - [3. Uporaba usklajevalne skupine](#)
  - [4. Oblikovanje lokalnih rešitev](#)
  - [5. Medsebojno učenje](#)
  - [6. Obnovljen pristop LEADER](#)
  - [7. Inovativna orodja in metode](#)
  - [8. Učenje iz preteklih izkušenj: pogled v prihodnost](#)
- [Zasnova in izvajanje strategije](#)
  - [Zasnova strategije](#)
  - [Izvajanje strategije](#)
- [Lokalne akcijske skupine](#)
  - [Kako sestaviti lokalno akcijsko skupino?](#)
  - [Kaj so osnovne zahteve za lokalne akcijske skupine?](#)
  - [Kakšno zgradbo imajo lokalne akcijske skupine?](#)
  - [Kaj so naloge odbora in zaposlenih?](#)

4.2. Zbirka podatkov o lokalnih akcijskih skupinah

Lokalne akcijske skupine so glavni temelj izvajanja pristopa LEADER. Odgovorne so za oblikovanje lokalnih strategij, podpiranje mreženja deležnikov ter ocenjevanje in potrjevanje posameznih projektov LEADER. Na spletni strani EMRP najdete podrobne informacije o registriranih lokalnih akcijskih skupinah, ki so delovale v programskem obdobju 2007–2013:

- [razpredelnica lokalnih akcijskih skupin](#),
- zemljevid lokalnih akcijskih skupin [[PDF](#) [en](#)].

4.3. Analize pristopa LEADER

Novembra 2009 so bile ustanovljene tri skupine za razmislek LEADER, da bi pregledale izvajanje pristopa LEADER v EU, opredelile primere dobrih praks, ki bi se lahko oblikovale v priporočila, ter tako izboljšale izvajanje pristopa LEADER. Ciljne skupine so poročale pododboru LEADER in svoje rezultate vključile v druge dejavnosti EMRP, povezane z izvajanjem in izboljšanjem politike razvoja podeželja EU. Te tri skupine so sestavljali predstavniki nacionalnih mrež za podeželje, lokalnih akcijskih skupin, organov upravljanja in nevladnih organizacij, sopedredovale pa so jim različne nacionalne mreže za razvoj podeželja ali organizacije. Skupina za razmislek o boljših lokalnih razvojnih strategijah, ustanovljena maja 2011, je analizirala dva ključna vidika lokalnih razvojnih strategij, in sicer načrtovanje in izvajanje.

Za več spletnih informacij o poslanstvu, delu in napredku skupin za razmislek kliknite na spodnje povezave:

- [Skupina za razmislek št. 1 – Izvajanje pristopa od spodaj navzgor LEADER](#)
- [Skupina za razmislek št. 2 – Ohranjanje inovativnega/eksperimentalnega značaja pristopa LEADER](#)
- [Skupina za razmislek št. 3 – Izvajanje „ukrepa o sodelovanju“ pri pristopu LEADER](#)
- [Skupina za razmislek št. 4 – Boljše lokalne razvojne strategije](#)

4.4. Knjižnica LEADER

LEADER se izvaja in razvija že 20 let. Najprej je bil uveden kot pilotna pobuda leta 1991, sedaj pa je postal glavni metodološki pristop k evropskemu razvoju podeželja v programskem obdobju 2007–2013. Več informacij o LEADER II, LEADER+ in sedanjem programu LEADER je na voljo v spodnjih dokumentih:

LEADER 2007–2013

- Vodnik GD AGRI, namenjen organom upravljanja pri uporabi osi LEADER iz programov razvoja podeželja za obdobje 2007–2013
[[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [bg](#) [cz](#) [el](#) [fi](#) [ro](#) [nl](#) [pt](#) [mt](#) [lt](#) [lv](#) [sl](#) [hu](#) [dk](#) [se](#) [ee](#) [sk](#)]
- Osnovni vodnik „Pristop Leader“ glasila Fact Sheet
[[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [bg](#) [cz](#) [el](#) [fi](#) [ro](#) [nl](#) [da](#) [et](#) [hu](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [pt](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#)]
- Posebno poročilo Računskega sodišča o izvajanju pristopa LEADER v programskem obdobju 2007–2013

LEADER+ - Informacije in dokumenti o pobudi Skupnosti LEADER+ (2000–2006).

- [LEADER+](#)
- [Poročilo o vrednotenju pristopa LEADER+](#)
- [Arhivi/knjižnica pristopa LEADER+](#)

LEADER II - Informacije in dokumenti o pobudi Skupnosti LEADER II (1994–1999).

- [LEADER II](#)

4.5. Dogodki LEADER

Dogodki

Več o preteklih dogodkih programa lahko izveste s pomočjo [koledarja dogodkov EMRP](#).

Več informacij o preteklih dogodkih lahko najdete na spodnjih povezavah:

- [Sodelovanje v obdobju 2014–2020: ustvarjanje boljše prihodnosti za podeželje – konferenca o mreženju na področju razvoja podeželja](#)
- [Dogodek LEADER 2013: gradnja mostov za prihodnost](#)
- [Dogodek LEADER 2012: lokalne razvojne strategije in sodelovanje](#)
- [Nov dogodek lokalnih akcijskih skupin](#)
- „LEADER po letu 2013“, konferenca v poljskem mestu Koszecin [[PDF](#) [en](#)]
- Prva evropska tržnica lokalnih proizvodov [[PDF](#) [en](#)]
- [Sejem o sodelovanju na podeželju leta 2010, Edinburg, Škotska, Združeno kraljestvo](#)

Publikacije LEADER

- Publikacije EMRP
  - Številka 11 – „LEADER and Cooperation“ (LEADER in sodelovanje) (april 2012) [[PDF](#) [en](#)].
  - Brošura EKSRP o primerih povezovanja projektov z drugimi skladi EU: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
  - Brošura EKSRP LEADER: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)].
- Druge publikacije
  - Francija: „La coopération internationale: un atout pour les territoires“ (Transnacionalno sodelovanje: dodana vrednost za ozemlja), Auvergne [[PDF](#) [fr](#)],
  - Združeno kraljestvo: „A Common Rural Development Policy“ (Skupna politika razvoja podeželja), program za podeželje sklada Carnegie UK Trust [[PDF](#) [en](#)],
  - Združeno kraljestvo: „Project Profiles“ (Profili projektov), lokalna akcijska skupina Northumberland Uplands [[PDF](#) [en](#)],
  - Združeno kraljestvo: „Rural Development and the LEADER Approach in the UK and Ireland“ (Razvoj podeželja in pristop LEADER v Združenem kraljestvu in na Irskem) [[PDF](#) [en](#)].

Slike LEADER

- Slike EMRP
  - [Delavnica LEADER za nove lokalne akcijske skupine](#)
  - [„LEADER po letu 2013“. konferenca v poljskem mestu Koszecin](#)
- Druge slike
  - [Francija: prva evropska tržnica lokalnih proizvodov](#)
  - [Litva: projekt kulturne in kulinarične dediščine „Panemuniai blossom“, mednarodni sejem lokalnih akcijskih skupin, 25. in 26. maj 2012](#)

Videoposnetki LEADER

- Videoposnetki EMRP
  - [Napredek pri pristopu LEADER – pristop LEADER k razvoju podeželja leta 2012](#)
  - [Videoposnetek o sedmih značilnostih pristopa LEADER](#)
  - [Dogodek LEADER 2012: lokalne razvojne strategije in sodelovanje](#)
- Drugi videoposnetki
  - [Finska: projekt LEADER: „Mednarodna pustolovščina za mladino ‚Amaze me LEADER‘ \(Preseneti me LEADER\)“](#)
  - [Litva: izvajanje strategije v lokalni akcijski skupini mesta Kasiadorys LAG \(v litovščini\)](#)
  - [Združeno kraljestvo: projekti festivala „Food on film“: „Fishy Business“ in Butterfingers](#)
  - [Spodbujanje lokalne prodaje svežih pridelkov](#)
  - [Portugalska: projekt „Quinta de Odelouca“ \(Kmetija Odelouca\)](#)
  - [Francija: Auvergne – Transnacionalno sodelovanje – dodana vrednost za ozemlja](#)
  - [Nizozemska, Flevoland: dokumentarni film o treh projektih LEADER](#)

4.6. Transnacionalno sodelovanje

Transnacionalno sodelovanje in sodelovanje med ozemlji je vse bolj pomembno za deležnike s podeželja. Izkušnje z izvajanjem programov LEADER II (1994–1999) in LEADER+ (2000–2006) so pokazale, da je sodelovanje učinkovit mehanizem, s katerim se pomaga podeželskim območjem, da skupaj najdejo nove rešitve za skupna vprašanja. Transnacionalno sodelovanje ni samo mreženje, temveč spodbuja in podpira lokalno akcijsko skupino, da začne izvajati ukrep skupaj z drugo skupino LEADER ali s skupino v drugi regiji, v drugi državi članici ali celo tretji državi, ki uporablja podoben pristop. Splošni cilj transnacionalnega sodelovanja je pomagati akterjem na področju podeželja, da izboljšajo potencial svojih lokalnih območij.

Smernice za transnacionalno sodelovanje

[Smernice za transnacionalno sodelovanje](#) LEADER so namenjene zagotavljanju učinkovitega sodelovanja, prilagojenega potrebam programskega obdobja 2007–2013. Njihov cilj je pojasniti, kaj sodelovanje je in kakšne koristi lahko ima, ter ga predstaviti korak za korakom:

- V [pregledu transnacionalnega sodelovanja](#) je pojasnjen pojem transnacionalnega sodelovanja. Tu so prikazane številne koristi učinkovitega transnacionalnega sodelovanja.
- V oddelku o [načrtovanju transnacionalnega sodelovanja](#) so korak za korakom predstavljeni bolj zapleteni vidiki načrtovanja transnacionalnega sodelovanja.
- V oddelku o [izvajanju transnacionalnega sodelovanja](#) je predstavljen pregled skupnih vidikov upravljanja projektov o transnacionalnem sodelovanju v fazi izvajanja.
- V oddelku o [naknadnem spremljanju transnacionalnega sodelovanja](#) najdete smernice za spremljanje in vrednotenje transnacionalnega sodelovanja ter nasvete za objavo rezultatov projektov.

Druge relevantne informacije

- Priročnik je v pomoč državam članicam in lokalnim akcijskim skupinam pri izvajanju ukrepa sodelovanja v skladu z osjo LEADER programov za razvoj podeželja 2007–2013 [[PDF](#) [bg](#) [cz](#) [de](#) [dk](#) [ee](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fi](#) [fr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [se](#) [si](#) [sk](#)].

- Projekte transnacionalnega sodelovanja lahko najdete v [zbirki podatkov projektov PRP EMRP](#).
- Lahko si naložite seznam projektov transnacionalnega sodelovanja, o katerih je bila obveščena Evropska komisija [[PDF](#) [en](#)].
- Lahko si ogledate podrobnejše informacije o [pravilih in postopkih](#) držav članic za transnacionalno sodelovanje.

5. Mreže in mreženje

EMRP kot mreža združuje številne akterje na področju razvoja podeželja, ki jih združuje skupna zaveza, da bodo podpirali in spodbujali razvoj podeželja. V tem oddelku so navedene informacije o nacionalnih mrežah za podeželje, ki povezujejo nacionalne uprave in lokalne organizacije, o evropskih organizacijah, dejavnih na področju razvoja podeželja, ter o načinih, kako EMRP pomaga krepiti njihovo sodelovanje.

Kliknite na spodnje povezave za ogled tega oddelka:

- [Informacije nacionalne mreže za podeželje](#)
- [Skupine nacionalne mreže za podeželje](#)
- [Organizacije EU](#)
- [FARNET \(omrežje evropskih ribolovnih območij\)](#)
- [Evropska mreža za vrednotenje](#)
- [Zbirka orodij za samoocenjevanje, namenjena nacionalnim mrežam za podeželje](#)
- [Dodana vrednost mreženja](#)
- [Zbirka orodij nacionalnih mrež za podeželje](#)

5.1. Informacije o nacionalnih mrežah za podeželje

Nacionalne mreže za podeželje združujejo številne deležnike na področju podeželja, s čimer spodbujajo komunikacijo in izmenjavo informacij na regionalni, nacionalni in evropski ravni. Nacionalne mreže za podeželje so pomembna povezava na ravni držav članic. Povezujejo nacionalne uprave in organizacije, ki sodelujejo pri razvoju podeželja (vključno z lokalnimi akcijskimi skupinami). Njihova struktura in organizacija se lahko razlikujeta, vendar je v vseh primerih njihova glavna vloga podpirati izvajanje in vrednotenje politike razvoja podeželja. Nacionalne mreže za podeželje združujejo številne deležnike na področju podeželja, s čimer spodbujajo komunikacijo in izmenjavo informacij na regionalni, nacionalni in evropski ravni. Poleg tega organizirajo dogodke, so vir različnih orodij za komunikacijo in imajo pomembno vlogo pri izmenjavi dobrih praks.

Avstrija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Belgija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Bolgarija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Hrvaška	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Ciper	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Češka	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Danska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Estonija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Finska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Francija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Nemčija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Grčija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Madžarska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Irska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Italija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>

Latvija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Litva	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Luksemburg	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Malta	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Nizozemska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Poljska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Portugalska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Romunija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Slovaška	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Slovenija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Španija	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Švedska	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Združeno kraljestvo	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Martinik, Guadeloupe, Gvajana, Reunion (Francija)	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Kanarski otoki (Španija)	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>
Azori, Madeira (Portugalska)	<i>nacionalna mreža za podeželje</i>

5.2. Skupine nacionalnih mrež za podeželje

Nacionalne mreže za podeželje vsake države članice se redno udeležujejo srečanj in dogodkov, organiziranih na evropski ravni, kjer izmenjajo izkušnje in informacije. Vedno pogosteje tudi oblikujejo geografske in tematske skupine, ki razvijajo dejavnosti, spodbujajo večje sodelovanje in tehnično izmenjavo ter dialog med mrežami.

Tematske pobude nacionalne mreže za podeželje

Tematske pobude nacionalne mreže za podeželje združujejo nacionalne mreže za podeželje s skupnim interesom na določenih področjih politike razvoja podeželja in izvajanja programa. Glavni cilj takih pobud je med udeleženci mrež širiti znanje in pomembne izkušnje, ki so bile pridobljene pri izvajanju programa. Prednost imajo teme z evropsko razsežnostjo in teme, ki so lahko zanimive za širšo javnost deležnikov znotraj EMRP. Predstavniki nacionalnih mrež za podeželje in strokovnjaki držav članic si izmenjujejo informacije in se srečujejo na delavnicah, na katerih oblikujejo skupne delovne načrte in dejavnosti s podporo in nasveti kontaktne točke EMRP.

Dodatne informacije o predhodnih in sedanjih tematskih pobudah, ki se izvajajo, lahko najdete pod temami:

- [Portal o mladih in mladih kmetih](#)
- [Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost](#)
- [Gozdarstvo](#)
- [Socialno kmetovanje](#)
- [Lokalna živila in kratke dobavne verige](#)
- [Financiranje podeželja](#)
- [Portal o podeželskem podjetništvu](#)

Geografske skupine za „izmenjavo znanja“

Spodbujanje makroregionalnih skupin za „izmenjavo znanja“ je pobuda EMRP. Temelji na raznolikosti tematskih prednostnih nalog in dejavnosti, tehničnih in upravnih zmogljivosti, obsega storitev in stopnje interaktivnosti posameznih nacionalnih mrež za podeželje. Makroregije so jasno opredeljene kot geografske regije, ki jih v celoti ali deloma sestavljata dve državi članici ali več.

Skupni cilj spodbujanja makroregionalnih skupin nacionalnih mrež za podeželje je:

- omogočiti večjo komunikacijo in dejavnejšo izmenjavo znanja med mrežami;
- oblikovati skupne makroregionalne interese mrež, vključno v povezavi z makroregionalno politiko EU in drugimi strategijami;
- spodbujati več skupnih ukrepov nacionalne mreže za podeželje in transnacionalno sodelovanje med lokalnimi akcijskimi skupinami na makroregionalni ravni;
- spodbujati pozitivno kulturo „medsebojnega učenja“ med sosednjimi mrežami.

O pojmu makroregionalnih skupin nacionalnih mrež za podeželje za „izmenjavo znanja“ se je prvič razpravljalo na 13. srečanju nacionalne mreže za podeželje, ki je potekalo 10. novembra 2011 na Nizozemskem. Za dodatne informacije kliknite [tukaj](#). Obstajata dve skupini nacionalnih mrež za podeželje za „izmenjavo znanja“, in sicer nordijsko-baltska skupina in sredozemska skupina.

Nordijsko-baltska skupina

Nordijsko-baltsko skupino sestavljajo nacionalne mreže za podeželje z Danske, s Švedske, Finske, iz Estonije, Latvije, Litve, s Poljske in iz Nemčije. Je dejavna skupina, ki se redno srečuje (dvakrat letno). Načrtuje svoje lastne skupne dejavnosti in ima vse bolj dejavno vlogo pri razvoju podeželja znotraj strategije EU za območje Baltskega morja.

Za več informacij o nordijsko-baltski skupini nacionalnih mrež za podeželje kliknite [tukaj](#).

Ključne izkušnje nordijsko-baltske skupine nacionalne mreže za podeželje so:

- Mreže bodo najverjetneje uspešno delovale in sodelovale ter se učile iz izkušenj drugih mrež, če imajo skupno zgodovino, identiteto, kulturo, težave itn.
- Komunikacijo med mrežami bistveno izboljšajo redna srečanja (dvakrat letno), ki so osredotočena na posebna makroregionalna vprašanja, kot je na primer skupno načrtovanje skupnih regionalnih dogodkov. Redna srečanja se lažje izvedejo, če so potovalne razdalje krajše.
- Sodelovanje z drugimi deležniki (npr. organi upravljanja, lokalnimi akcijskimi skupinami, promotorji projektov, mrežami na področju ribolova in lokalnimi akcijskimi skupinami za ribištvo) je bistveno lažje in učinkovitejše, če se srečanja nanašajo na poseben makroregionalni načrt.
- Ne sme se podcenjevati pomembnosti „dobrih sosedskih odnosov“. Mreže v treh baltskih državah so zlasti poudarile, kako pomembno je zaupanje v izkušnje in mnenja njihovih sosedskih mrež iz starejših držav članic. To je bilo pomembno zlasti v začetnih fazah vzpostavljanja in razvoja mrež, vendar se je pričakovalo, da se bo nadaljevalo tudi, ko se bodo mreže razvile in dozorele.
- Regionalno sodelovanje lahko spodbuja, oblikuje, razvije in uveljavlja skupne vizije, ki presegajo nacionalne in organizacijske meje.

Sredozemska skupina

Sredozemsko skupino sestavljajo nacionalne mreže za podeželje iz Italije, Grčije, Francije, Španije, s Portugalske, Cipra in z Malte. [Prvo srečanje](#) teh držav članic je potekalo 1. februarja 2012 v Solunu,

na katerem so si izmenjale izkušnje, pridobljene pri izvajanju PRP (ukrepov 123, 132 in 133 osi 1), ter razpravljale o nacionalnih izkušnjah in prihodnji pripravi programov EU.

[Drugo srečanje](#) je potekalo 17. oktobra 2012 v Nikoziji. Pomemben del srečanja je bil namenjen tudi izmenjavi znanja in izkušenj o kratkih prehranskih verigah.

5.3. Organizacije EU

Cilj EMRP je bil, da dejavno k sodelovanju pritegne druge relevantne mreže in v največji možni meri poveča dostop do njih. Pri tem se je osredotočala na vzpostavljanje proaktivnih povezav, ki omogočajo izmenjavo informacij o dejavnostih in rezultatih med EMRP in drugimi relevantnimi mrežami, in sicer o vprašanih, ki so pomembna za uspešen in učinkovit razvoj politike razvoja podeželja EU.

Svetovalna skupina GD AGRI za razvoj podeželja

Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja je ustanovil svetovalno skupino za razvoj podeželja, da bi združil predstavnike različnih organizacij, ki delujejo na ravni EU ter imajo socialne, gospodarske in/ali okoljske interese na področju razvoja podeželja v EU. Ta svetovalna skupina Evropski komisiji omogoča, da je obveščena o različnih stališčih organizacij glede razvoja podeželja. Komisija se lahko s skupino posvetuje o vseh zadevah, povezanih s politikami razvoja podeželja. Predsednik svetovalne skupine lahko tudi predlaga področja za posvetovanje, in sicer o temah, ki spadajo v njegovo pristojnost.

Za Komisijo mnenja skupine niso zavezujoča, vendar jih resno upošteva in obvesti člane skupine o ukrepih, s katerimi se bo odzvala na njih. Svetovalna skupina lahko v dogovoru s Komisijo tudi vzpostavi delovne skupine, ki olajšajo njeno delo. Glavni interesi, ki jih zastopa svetovalna skupina, so:

- kmeti, zadruge in druge kmetijske organizacije,
- trgovci,
- industrija,
- delavci,
- potrošniki,
- okoljevarstveniki,
- druge organizacije deležnikov na področju podeželja.

Podrobnejše informacije o sodelujočih organizacijah so na voljo na [spletni strani](#).

Evropske organizacije, ki so članice usklajevalnega odbora EMRP

Spodaj naštet organizacije EU so bile izbrane za sodelovanje v usklajevalnem odboru EMRP. Izbrane so bile med članicami svetovalne skupine za razvoj podeželja Generalnega direktorata za kmetijstvo in razvoj podeželja:

- [Skupščina evropskih regij \(SER\)](#)
- [Partnerstvo Birdlife Europe](#)
- [Svet evropskih občin in regij \(CCRE/CEMR\)](#)
- [Konfederacija evropskih lastnikov gozdov \(CEFP\)](#)
- [Evropskih svet mladih kmetov \(CEJA\)](#)

- [Odbor profesionalnih kmetijskih organizacij \(COPA\) in Splošni odbor kmetijskih zadrug v Evropski uniji \(COGECA\), ki se skupaj imenujeta tudi COPA-COGECA](#)
- [Evropska federacija sindikatov za živila, kmetijstvo in turizem \(EFTAT\)](#)
- [Evropsko združenje LEADER za razvoj podeželja \(ELARD\)](#)
- [Evropsko združenje lastnikov zemljišč \(ELO\)](#)
- [Evropsko združenje za razvoj gorskih območij \(EUROMONTANA\)](#)
- [Mreža PREPARE](#)
- [Mednarodno združenje za podeželsko-okoljski razvoj \(RED\)](#)

5.4. FARNET (omrežje evropskih ribolovnih območij)

Prednostna naloga osi 4 Evropskega sklada za ribištvo (ESR) zagotavlja podporo trajnostnemu razvoju ribolovnih območij. Zlasti podpira ukrepe za spodbujanje gospodarske diverzifikacije (turizem, živila, obnovljiva energija itn.) in boljšo kakovost življenja na območjih, na katere vpliva upad ribolovnih dejavnosti. Pomembna inovacija pri izvajanju osi 4 ESR je poudarek na pristopu tipa LEADER, ki spodbuja osredotočanje na posebna območja ter poskuša mobilizirati lokalne akterje iz vseh sektorjev (javnega sektorja, zasebnega sektorja in civilne družbe), da sodelujejo kot „lokalne akcijske skupine za ribištvo“, ki oblikujejo in izvajajo lokalne razvojne strategije.

Enaindvajset držav članic izvaja prednostno nalogo osi 4 ESR in pričakuje se, da se bo po EU ustanovilo vsaj 250 lokalnih akcijskih skupin za ribištvo. Te skupine se spodbuja, da se učijo druga od druge prek medregionalnega in transnacionalnega sodelovanja. Skupne javne naložbe (ESR in drugi javni prispevki) v okviru osi 4 za obdobje 2007–2013 so znašale 826,6 milijona EUR. Evropska komisija je ustanovila podporno enoto FARNET, ki pomaga pri izvajanju ukrepov EUR za trajnostni razvoj ribolovnih območij, pri čemer se osredotoča zlasti na os 4 ESR. Podporna enota je bila platforma za mreženje med ribolovnimi območji ter podpira in vodi lokalne akcijske skupine za ribištvo pri oblikovanju in izvajanju lokalnih rešitev za izzive, s katerimi se soočajo ribolovna območja v Evropi.

Za več informacij o delu omrežja evropskih ribolovnih območij (FARNET) kliknite [tukaj](#).

5.5. [Evropska mreža za vrednotenje](#)

Za delovanje Evropske mreže za vrednotenje razvoja podeželja je odgovoren Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja Evropske komisije.

Njen cilj je povečati uporabnost vrednotenja kot orodja za izboljševanje oblikovanja in izvajanja politik razvoja podeželja. To želi doseči z uveljavljanjem dobre prakse in z gradnjo zmogljivosti pri vrednotenju programov za razvoj podeželja, ki so potekali do leta 2013.

Mreža je dostopna vsem, ki se ukvarjajo z vrednotenjem programov in ukrepov za razvoj podeželja v EU. To vključuje strokovnjake za vrednotenje na področju razvoja podeželja, upravitelje programov, oblikovalce politike, akademike in raziskovalce ter druge strokovnjake. Lahko si naložite predstavitveno zloženko v obliki PDF [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#)].

5.6. Zbirka orodij za samoocenjevanje, namenjena nacionalnim mrežam za podeželje

Ta vir omogoča uporabnikom, da spremljajo napredek in ocenijo uspešnost dejavnosti mreženja, ki jih običajno opravljajo nacionalne mreže za podeželje z različnimi pristopi, tehnikami in praktičnimi „orodji“.

Samoocenjevanje ni obvezno. Je prostovoljna dejavnost za upravljavce in člane mrež, ki želijo ugotoviti, ali njihova mreža v celoti in uspešno poskuša doseči svoje cilje. Glavni namen samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje je meriti in oceniti učinke in rezultate mreženja. Kot taka se razlikuje od vrednotenja, ki ga morajo v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1968/2005 izvesti neodvisni strokovnjaki za vrednotenje, da lahko presodijo uspešnost intervencij glede na svoje rezultate, učinke in potrebe, ki jih morajo izpolniti. Z vrednotenjem se pregledajo stopnja uporabe sredstev, uspešnost in učinkovitost priprave programov, socialno-ekonomski in okoljski vpliv ter prispevek k doseganju prednostnih nalog Skupnosti.

Zbirka orodij za samoocenjevanje je sestavljena iz petih različnih oddelkov:

- [Opombe o samoocenjevanju nacionalne mreže za podeželje](#): kratek opis strukture, vsebine in namena zbirke orodij za samoocenjevanje, namenjene nacionalnim mrežam za podeželje.
- [Načini samoocenjevanja nacionalnih mrež za podeželje](#): primeri pristopov k samoocenjevanju, ki so jih izbrale izbrane nacionalne mreže za podeželje (s ključnimi podpornimi dokumenti).
- [Praktična orodja za samoocenjevanje nacionalne mreže za podeželje](#): praktični primeri in nasveti o obstoječih in potencialnih orodjih za samoocenjevanje, namenjenih nacionalnim mrežam za podeželje.
- [Več kot samoocenjevanje nacionalnih mrež za podeželje](#): koristni napotki za naprednejše pristope k ocenjevanju dejavnosti nacionalnih mrež za podeželje.
- [Program usposabljanja oddelkov za podporo mrež](#): program usposabljanja, ki je bil uveden, da bi se začel proces medsebojne strokovne izmenjave in učenja.

5.7. Dodana vrednost mreženja

Pomen mreženja za politiko razvoja podeželja je splošno priznan, saj se vedno več strokovnjakov strinja, da so mreže za podeželje učinkovite pri sodelovanju z deležniki in spodbujanju izvajanja programov za razvoj podeželja (PRP).

Skupno ukrepanje nacionalnih mrež za podeželje

Nacionalne mreže za podeželje so združile svoje vire, da so oblikovale ta spletni vir, ki prikazuje trenutno stanje znanja v zvezi z dodano vrednostjo mreženja za politiko razvoja podeželja. Skupna metodologija, ki jo je predlagala EMRP, se osredotoča na: a) skupno statistiko mrež in b) zgodbe o uspehih mrež. Namen tega pristopa je omogočiti vpogled v to, kaj nacionalne mreže za podeželje počnejo in kako relativno uspešnost teh dejavnosti obravnavajo upravitelji oddelkov za podporo mrež. Poleg tega [zbirka orodij za samoocenjevanje, namenjena nacionalnim mrežam za podeželje](#) omogoča nacionalnim mrežam za podeželje, da predstavijo in izmenjajo informacije o številnih različnih pristopih, tehnikah in praktičnih orodjih, ki se uporabljajo za spremljanje napredka in ocenjevanje uspešnosti dejavnosti mreženja.

Pobuda za skupno statistiko mrež

Pobuda za skupno statistiko mrež se je začela izvajati, da se omogoči količinski vpogled v podatke, ki so jih pripravile in jih uporabljajo nacionalne mreže za podeželje. Aprila 2012 so sodelujoče nacionalne mreže za podeželje poslale prvi sklop podatkov. Pobuda se je osredotočala na štiri od šestih ključnih elementov mreženja, in sicer uspešno sodelovanje deležnikov prek mreženja, izmenjavo relevantnih izkušenj in strokovnega znanja, gradnjo zmogljivosti in usposabljanje ter podporo za sodelovanje in skupne ukrepe. Količinski rezultati kažejo visoko stopnjo sodelovanja deležnikov in razvoja, ki so ga dosegle nacionalne mreže za podeželje.

Naložite si lahko dodatne informacije:

- zbirno poročilo o skupni statistiki mrež (2013) [[PDF en](#)] ,
- povzetek rezultatov skupne statistike (2012) [[PDF en](#)] ,
- pregled zbiranja skupne statistike [[PDF en](#)] .

Poročilo o evidentiranju nacionalnih mrež za podeželje

Ti dokumenti poročajo o evidentiranju nacionalnih mrež za podeželje. S tem evidentiranjem so se zbrale posamezne informacije o vseh državah članicah EU. Proučene so različne vrste zgradb nacionalnih mrež za podeželje in opredeljene skupine mrež na podlagi njihovih dejavnosti ali metodologij in orodij, ki jih uporabljajo.

Naložite si lahko dodatne informacije:

- „Findings of the 2013 NRN mapping exercise: Final synthesis report“ (Ugotovitve evidentiranja nacionalnih mrež za podeželje 2013: končno zbirno poročilo) [[PDF en](#)]
- „Findings of the 2011 NRN mapping exercise: Final synthesis report“ (Ugotovitve evidentiranja nacionalnih mrež za podeželje 2011: končno zbirno poročilo) [[PDF en](#)]

Delovni dokument o programih nacionalnih mrež za podeželje

Namen delovnega dokumenta, ki ga je pripravila [Evropska mreža za vrednotenje \(EEN\)](#), je podpirati izmenjavo informacij o vrednotenju, raziskati izzive pri vrednotenju mrež in izpostaviti uporabljene pristope. Pripravljen je bil na podlagi izkušenj štirih nacionalnih mrež za podeželje. Naložite si ga lahko tukaj [[PDF en](#)].

Pregled literature

Ta pregled povzema „dodano vrednost“ mreženja, kot je opredeljena v strokovni literaturi. Raziskuje teme, kot so na primer, kako mreže in mreženje dodajajo vrednost, kakšne so ovire za razvijanje in razumevanje te dodane vrednosti in kako se koristi mreženja lahko učinkovitejše meri. Kliknite tukaj in si naložite pregled literature [[PDF en](#)].

Dodana vrednost mreženja – izkušnje, ki so jih pridobile mreže

Da se zagotovijo podrobnejše informacije o dodani vrednosti mreženja, so nacionalne mreže za podeželje predložile številne primere svojega dela, in sicer v obliki „zgodb o dodani vrednosti mreženja“, ki so dobra mešanica primerov dobrih praks, zgodb o uspehu, relevantnih izkušenj in študij primerov. Te zgodbe so bile razvrščene v kategorije glede na njihovo vrsto in ključne zagotovljene elemente mreženja:

- [učinkovito sodelovanje deležnikov](#),
- [gradnja skupnega razumevanja politik](#),
- [omogočanje izmenjave praks in izkušenj](#),
- [izmenjava izkušenj in strokovnega znanja](#),

- [gradnja zmogljivosti in usposabljanje](#),
- [podpora za sodelovanje in skupni ukrepi](#).

Študija primerov

- „Rural networks in the UK“ (Mreže za podeželje v Združenem kraljestvu) [[PDF en](#)],
- „Bi-lateral Cooperation between Hungary and Poland“ (Dvostransko sodelovanje med Madžarsko in Poljsko) [[PDF en](#)],
- „Bottom-up Networking around the Baltic Sea“ (Mreženje od spodaj navzgor v okolici Baltskega morja) [[PDF en](#)],
- „Self-Assessment Process: Belgium-Walloon Case Study“ (Proces samoocenjevanja: študija primerov Belgija-Valonija) [[PDF en](#)],
- finski tabor za inovacije na podeželju [[PDF en](#)],
- potujoča razstava mladih na Danskem [[PDF en](#)],
- tematske delavnice na Škotskem [[PDF en](#)],
- nagrajevanje uspešnih projektov v Estoniji [[PDF en](#)].

5.8. Zbirka orodij nacionalnih mrež za podeželje

Ta spletni vir je namenjen oddelkom za podporo mrež, organom upravljanja in drugim relevantnim deležnikom nacionalnih mrež za podeželje, ki potrebujejo informacije oziroma smernice, da okrepijo in izboljšajo mreže podeželja, ki jih financira EKSRP.

Načela mreženja in mreženje v praksi

V tem oddelku „zbirke orodij nacionalne mreže za podeželje“ so opisana načela in prakse mreženja. Najdete lahko pojasnila, informativne okvire in povezave do virov ter dodatno gradivo o razlogih in ključnih vprašanih pri vzpostavljanju in delovanju mrež za podeželje, ki jih financira EKSRP in se zahtevajo tako za programsko obdobje 2007–2013 kot za prihodnje programsko obdobje 2014–2020. Za dodatne spletne informacije kliknite na spodnje povezave.

- [Opredelitve mrež in njihova raznolikost](#)
Mreže in mreženje so tema mnogih razprav v našem poklicnem in strokovnem življenju. Vendar kaj točno mreže in mreženje pomenijo za razvoj podeželja in politiko razvoja podeželja? V naslednjih pododdelkih najdete uvodni pregled, pojasnjeni pa so tudi nekateri pomembni ključni pojmi, povezani z uporabo mrež kot orodij politike razvoja podeželja.
  - [Mreže za podeželje in mreženje](#)
  - [Mreže kot orodje politike razvoja podeželja](#)
  - [Prikaz dodane vrednosti mrež za podeželje](#)
  - [Raznolikost pristopov nacionalnih mrež za podeželje](#)
- [Vzpostavitev mreže](#)
Za vzpostavitev nacionalne mreže za podeželje je potrebno skrbno in postopno načrtovanje. V naslednjih pododdelkih najdete uvodni pregled glavnih pojmov, ključnih strateških odločitev in aktualnih vprašanj, povezanih z upravljanjem:
  - [Pojasnjevanje nekaterih pojmov: oddelki za podporo mrež, nacionalne mreže za podeželje in mreženje](#)
  - [Zgradba in operativna struktura](#)
  - [Razvoj strateškega okvira in logika intervencije](#)
  - [Proračunska sredstva in financiranje](#)

- [Upravljanje mrež in operativne naloge](#)
- [Sodelovanje in zastopanje deležnikov](#)

Upoštevanje pridobljenih izkušenj

V programskem obdobju 2007–2013 so Evropska mreža za razvoj podeželja (EMRP) in nacionalne mreže za podeželje pridobile mnogo raznolikih in poglobljenih izkušenj, ki se lahko upoštevajo v prihodnjem programskem obdobju 2014–2020. Poleg tega se lahko upoštevajo tudi izkušnje drugih mrež, in sicer tako tistih, ki jih financira EU, kot tistih, ki jih EU ne financira.

V spodnjih pododdelkih so navedene informacije o pridobljenih izkušnjah:

- [Izkušnje, pridobljene iz EMRP](#)
- [Izkušnje, pridobljene iz nacionalnih mrež za podeželje](#)
- [Izkušnje, pridobljene iz drugih mrež](#)

Uporaben je tudi dokument o izkušnjah in naukih, pridobljenih iz programa LEADER+ [[PDF](#) [en](#)].

Priprave na prihodnost

Izkušnje, pridobljene iz mreženja na podeželju, so pozitivne. Mreženje je uporaben vir informacij, idej in kontaktnih podatkov. Na njem so temeljile številne izmenjave, sodelovanje in razvoj znanja tako na nacionalni ravni kot na ravni EU. Omogočilo je nov dialog za boljše izvajanje politike in okrepilo sodelovanje pri upravljanju politike, stroški za vse to pa so bili razmeroma nizki.

Vendar se je v programskem obdobju 2007–2013 izkazalo, da je za gradnjo trajnih povezav med upravami, organizacijami in posameznimi udeleženci potreben čas. Za vključevanje akterjev v nove oblike dialoga so potrebni ustrezni človeški viri, dobro prilagojena komunikacijska orodja in učinkovite organizacijske strukture. Zato je treba še naprej podpirati in krepiti napredek, ki je bil dosežen od ustanovitve Evropske mreže za razvoj podeželja (EMRP), Evropske mreže za vrednotenje razvoja podeželja in nacionalnih mrež za podeželje leta 2008, da se mreženje na najboljši način uporabi kot orodje politike razvoja podeželja.

Poleg tega se politika razvoja podeželja vse bolj razvija v politiko, ki temelji na rezultatih, pri čemer so pomembni skupni cilji in dosežki EU. Prihodnji programi za razvoj podeželja bodo morali delovati na zelo specifičnih področjih, kot so konkurenčnost vseh vrst kmetijstva, uspešno poslovanje kmetijskih gospodarstev, spodbujanje organizacije prehranske verige in obvladovanja tveganja v kmetijstvu, obnova, ohranjanje in krepitev ekosistemov, učinkovita raba vode in energije, prehod na nizkoogljično gospodarstvo, odporno na podnebne spremembe, spodbujanje socialne vključenosti, zmanjševanje revščine in gospodarski razvoj podeželja. Poleg tega bodo morali na teh področjih spodbujati inovacije in prenos znanja. Nekatera od teh področij bodo za EMRP in nacionalne mreže za podeželje popolnoma nova.

Zato bodo še bolj kot prej potrebni dobra komunikacija in usklajevanje med akterji politike na vseh ravneh ter zmogljivost, da se doseženi rezultati prikažejo. Če upoštevamo predloge, da se razširi in okrepi njegova vloga kot orodja politike razvoja podeželja, bo torej mreženje še naprej imelo zelo pomembno nalogo.

Za več informacij si oglejte oddelek o [napovedih za mreženje v obdobju 2014–2020](#).

Program usposabljanja oddelkov za podporo mrež

Obseg znanja in praktičnih izkušenj se bogati, odkar so v začetku leta 2007 začele delovati prve nacionalne mreže za podeželje, ki jih je financirala EKSRP. Obstajajo številne zgodbe o uspehu, nekaj pa je tudi zgodb o neuspehih. Pridobljene so bile pomembne izkušnje o uporabi mreženja kot orodja politike razvoja podeželja, ki bi jih bilo treba izkoristiti, da se okrepi upravljanje in delovanje mrež v programskem obdobju 2014–2020.

Zato je kontaktna točka EMRP med januarjem in junijem 2013 organizirala pilotni program usposabljanja oddelkov za podporo mrež. Z njim se je začel proces medsebojnega strokovnega učenja in izmenjave, namenjen krepitvi zmogljivosti oddelkov za podporo mrež, da bi lahko uspešno opravljali svoje naloge in dejavnosti. Medsebojno strokovno učenje in izmenjava vključujeta pridobivanje znanja, strokovnih znanj in izkušenj z dejavno pomočjo in podporo znotraj skupine, ki jo nudijo osebe iz podobnega socialnega oziroma poklicnega okolja. Proces in dejavnosti usposabljanja podpira „spodbujevalec“, katerega naloga je pomagati udeležencem, da se udeležijo različnih dejavnosti in učnih procesov.

Organizirani so bili trije pilotni moduli usposabljanja nacionalnih mrež za podeželje, da se preizkusi pristop nacionalnih mrež za podeželje k sodelovanju pri dodatnih dejavnosti gradnje zmogljivosti in določijo njihove potrebe. Za podrobnosti vsakega modula kliknite na spodnje povezave:

- [Pilotni modul usposabljanja oddelkov za podporo mrež 1](#)
Tema: *vprašanja na področju strateškega načrtovanja nacionalnih mrež za podeželje*
19. in 20. februar 2013, Budimpešta, Madžarska
- [Pilotni modul usposabljanja oddelkov za podporo mrež 2](#)
Tema: *izvajanje metode RICA (raziskave, ideje, pojmi in ukrepi) / krepitev sodelovanja deležnikov*
14. marec 2013, Åre, Švedska
- [Pilotni modul usposabljanja oddelkov za podporo mrež 3](#)
Tema: *komunikacija pri mreženju*
7. junij 2013, Tomar, Portugalska

Vrednotenje pilotnega programa usposabljanja oddelkov za podporo mrež [Hiperpovezava: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/enrd_assets/pdf/nrn-toolkit/Pilot_NSU_Training_Programme_-_FINAL_Evaluation_Report.pdf] je bilo opravljeno julija 2013. Glede na rezultate vrednotenja pilotnega programa usposabljanja oddelkov za podporo mrež so bili medsebojni strokovni moduli usposabljanja zelo uspešni, oddelki za podporo mrež pa so z velikim navdušenjem pozdravili nadaljevanje podobnih dejavnosti. Na podlagi teh povratnih informacij so se moduli usposabljanja nadaljevali septembra 2013. Dodatne podrobnosti o novih modulih usposabljanja, ki so se začeli izvajati, lahko najdete na spodnjih povezavah:

- [Pilotni modul usposabljanja oddelkov za podporo mrež 4](#)
Tema: *načrtovanje virov nacionalne mreže za podeželje*
13. september 2013, Gdansk, Poljska

6. Publikacije in mediji

EMRP nudi številne publikacije in druge medije, ki prikazujejo politiko razvoja podeželja v praksi. Namenjeni so obveščanju širše javnosti o dogodkih na evropskem podeželju in delu EMRP, serije publikacij pa povzemajo ugotovitve raziskav, analizirajo razvoj politik, dajejo navodila in priporočila ter posredujejo pričevanja prebivalcev evropskega podeželja. Publikacije EMRP so večinoma na voljo v šestih jezikih (DE, EN, ES, FR, IT, PL). Naložite si jih lahko v obliki PDF s [spletne strani EMRP](#) ali jih naročite v tiskani obliki.

6.1. Glasilo EU Rural Review

Glasilo [EU Rural Review](#) je tematska revija, ki obravnava teme in vsebuje informacije, pomembne za vse deležnike EMRP. Obravnava najnovejše teme na področju politike razvoja podeželja EU in podaja mnogo uporabnih primerov njenega izvajanja po celi EU. Na [spletni strani EMRP](#) lahko najdete podrobne informacije o vsaki številki in si jih naložite v obliki PDF. Glasilo EU Rural Review je na voljo v angleščini, francoščini, nemščini, italijanščini, španščini in poljščini.

Razpoložljive številke:

- Številka 17 – „Family Farming“ (Družinsko kmetovanje) – november 2013
- Številka 16 – „Knowledge Transfer and Innovation in Rural Development Policy“ (Prenos znanja in inovacije v politiki razvoja podeželja) – maj 2013
- Številka 15 – „Delivering Environmental Services using Rural Development Policy“ (Izvajanje okoljskih storitev z uporabo politike razvoja podeželja) – april 2013
- Številka 14 – „Networks and Networking in Rural Development Policy“ (Mreže in mreženje v politiki razvoja podeželja) – december 2012
- Številka 13 – „Rural development financial instruments: New opportunities to tackle the economic crisis“ (Finančni instrumenti za razvoj podeželja: nove priložnosti za reševanje gospodarske krize) – oktober 2012
- Številka 12 – „Local Food and Short Supply Chains“ (Lokalna živila in kratke dobavne verige) – julij 2012
- Številka 11 – „LEADER and Cooperation“ (LEADER in sodelovanje) – april 2012
- Številka 10 – „Rural Entrepreneurship“ (Podeželsko podjetništvo) – januar 2012
- Številka 9 – „Forestry and rural development“ (Gozdarstvo in razvoj podeželja) – november 2011
- Številka 8 – „Agricultural product quality: a success factor for EU rural areas“ (Kakovost kmetijskih proizvodov: dejavnik uspeha za podeželje EU) – julij 2011
- Številka 7 – „Public Goods and Rural Development“ (Javne dobrine in razvoj podeželja) – marec 2011
- Številka 6 – „Employment and Social Inclusion“ (Zaposlovanje in socialna vključenost) – december 2010
- Številka 5 – „Cultivating competitiveness of the EU farm, agri-food and forest sectors“ (Spodbujanje konkurenčnosti kmetijskega, agroživilskega in gozdarskega sektorja EU) – oktober 2010
- Številka 4 – „Rural Development and Climate Change“ (Razvoj podeželja in podnebne spremembe) – maj 2010
- Številka 3 – „Rural Diversity“ (Raznolikost podeželja) – januar 2010
- Številka 2 – „Creativity and Innovation in EU Rural Development“ (Ustvarjalnost in inovacije pri razvoju podeželja EU) – december 2009

- Številka 1 – „The European Agricultural Fund for Rural Development“ (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja) – oktober 2009

6.2. Revija EMRP (ENRD Magazine)

Revija EMRP ([ENRD Magazine](#)) je slikovita publikacija za vse deležnike EMRP in tiste, ki jih zanima razvoj podeželja v Evropski uniji. Vsebuje vse najnovejše novice EMRP, zbirko pričevanj nacionalnih mrež za podeželje in lokalnih akcijskih skupin, posebne tematske članke, obsežna poročila o dogodkih in navdihujoč prikaz dejavnega razvoja podeželja. Revija „ENRD Magazine“ je na voljo v angleščini, francoščini, nemščini, italijanščini, španščini in poljščini.

Razpoložljive številke:

- ENRD Magazine – „Summer 2013 Main story: LEADER Event 2013“ (Poletje 2013 Glavna tematika: dogodek LEADER 2013)
- ENRD Magazine – „Spring 2013 Main story: Social media and rural development“ (Pomlad 2013 Glavna tematika: družabni mediji in razvoj podeželja)
- ENRD Magazine – „Winter 2012/2013 Main story: The added value of networking“ (Zima 2012/2013 Glavna tematika: dodana vrednost mreženja)
- ENRD Magazine – „Autumn 2012 Main story: Images of Rural Europe - the ENRD photo competition“ (Jesen 2012 Glavna tematika: fotografije evropskega podeželja – fotografski natečaj EMRP)
- ENRD Magazine – „Spring Summer 2012 Main story: LEADER Event 2012 Local Development Strategies and Cooperation“ (Pomlad-poletje 2012 Glavna tematika: dogodek LEADER 2012 Lokalne razvojne strategije in sodelovanje)
- ENRD Magazine – „Pilot Issue Main story: Communicating rural development to citizens“ (Pilotna številka Glavna tematika: komunikacija in obveščanje državljanov o razvoju podeželja)

6.3. Brošure projektov EKSRP

Izmenjava informacij o operacijah EKSRP je pomemben vidik nalog nacionalnih mrež za podeželje in EMRP. [Brošura projektov EMRP](#) spodbuja izmenjavo informacij, saj predstavlja primere različnih vrst dejavnosti razvoja podeželja, ki jih je EU sofinancirala z EKSRP. Brošure so na voljo v angleščini, francoščini, nemščini, italijanščini, španščini in poljščini.

Razpoložljive številke

- „Social Inclusion“ (Socialna vključenost)
- „Environmental Services“ (Okoljske storitve)
- „Young farmers and younger people in rural Europe“ (Mladi kmetje in mladi na evropskem podeželju)
- „Other EU Funds“ (Drugi skladi EU)
- „Forestry“ (Gozdarstvo)
- „Food“ (Živila)
- „Green Growth“ (Zelena rast)
- „LEADER“
- „Information and Communication technology (ICT)“ (Informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT))
- „EAFRD“ (EKSRP)

6.4. Tematske publikacije

EMRP redno sproti objavlja [tematske publikacije](#), ki obravnavajo pomembne teme in najnovejše pobude na področju politike razvoja podeželja. Na primer v zloženki „Rural Development Policy in Figures“ (Politika razvoja podeželja v številkah) so navedene informacije o kazalnikih spremljanja PRP. Druge publikacije vključujejo dokument „Dejavniki uspeha za nove programe razvoja podeželja“, izvleček predstavitve pregleda stanja SKP in evropskega načrta za oživitev gospodarstva ter brošuro o komunikaciji na področju politike razvoja podeželja EU.

6.5. Medijska galerija

[Avdiovizualna medijska galerija](#) vsebuje [albume fotografij](#) in [videoposnetke](#) z evropskega podeželja. Med njimi so fotografije s srečanj nacionalnih mrež za podeželje, fotografije s fotografskega natečaja „Images of Rural Europe“ (Slike evropskega podeželja), videoposnetki projektov EKSRP in mediji, ki so jih predložili deležniki EMRP.

7. Dogodki in srečanja

EMRP je redno organizirala [dogodke in srečanja](#) o številnih temah s področja razvoja podeželja in se jih udeleževala, poleg tega je sodelovala pri [sejmih](#) in sprejemala [obiskovalce](#) na svoji kontaktni točki v Bruslju. To vključuje letni dogodek LEADER in [posebna srečanja](#), ki so bila organizirana za nacionalne mreže za podeželje, tematske delovne skupine, usklajevalni odbor EMRP in pododbor LEADER.

Več podrobnejših informacij o dogodkih in srečanjih, ki jih je organizirala EMRP ali pa so bili organizirani v sodelovanju z EMRP, je na voljo na [spletni strani](#).

8. Kontaktni podatki

Vzpostavljena je bila kontaktna točka za obveščanje Evropske komisije (Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja) o razvoju storitev za Evropsko mrežo za razvoj podeželja.

V šestem letu njenega delovanja (julija 2013–julija 2014) sekretariat kontaktne točke vodi Michael Gregory, ki je vodja skupine, pomagajo pa mu Ilias Papageorgiou, Fiorella Giorgiani in Oana Guth.

Skupina za razvoj znanja in analizo politike je podprla [tematske delovne skupine](#) in srečanja strokovnjakov, izvajala analize in pripravljala povzetke programov. Skupina je tudi pripravila [kazalnike spremljanja](#). Skupino je vodil Fabio Cossu, sestavljali pa so jo Mara Lai, Preslav Petkov in Alexandros Papakonstantinou.

Skupina za širjenje znanja in komunikacije je opravljala delo, povezano s spletno stranjo EMRP in njenimi dinamičnimi orodji, telefonsko informacijsko službo, [seminarji in konferencami](#), [publikacijami](#) in novicami EMRP. Skupino je vodil Peter Toth, sestavljali pa so jo Pascale van Doren, Kasia Panfil, Tim Hudson, Eva Soriano, Ryoko Abe, Virginie Sarah Viaene, Ana Nechita in Derek MGlynn.

Skupina za izmenjavo znanja in mreženje ter sodelovanje je podpirala sodelovanje deležnikov, [transnacionalno sodelovanje](#) in [povezavo z nacionalnimi mrežami za podeželje](#). Vodila jo je Edina Ocsko, sestavljale pa so jo Ines Jordana, Elena Maccioni in Marina Brakalova.

Skupino za spletno stran je vodil Kostas Zaprís, člani skupine pa so bili Sandrine Duquenoy, Stephen Parengkuan, Yves Delangre in Magali Stas.